

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIOLININIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS**

VIESOJO ADMINISTRAVIMO KATEDRA

Virginija TUPIKAITĖ-JASUTIENĖ

**ELEKTRONINIO ŠVIETIMO DIEGIMO SITUACIJA IR
PLĖTROS GALIMYBĖS: MAŽEIKIŲ RAJONO ATVEJIS**

Magistro darbas

Šiauliai, 2010

Virginija TUPIKAITĖ-JASUTIENĖ

**ELEKTRONINIO ŠVIETIMO DIEGIMO SITUACIJA IR
PLĖTROS GALIMYBĖS: MAŽEIKIŲ RAJONO ATVEJIS**

**Magistro darbas
Socialiniai mokslai, vadyba ir verslo administravimas (03S1)
Šaka- viešasis administravimas**

**Teigiu, kad magistro studijų baigiamasis darbas, kurį teikiu vadybos studijų programos
magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas:**

Magistro darbo autorius

(vardas, pavardė, parašas)

Vadovas

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Recenzentas

(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

PDF Complete
Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Elektroninio švietimo diegimo situacija ir plėtros galimybės: Mažeikių rajono atvejis.
Magistro darbas.

Magistro darbe teoriniu aspektu analizuojama e. švietimo samprata. Teoriniu aspektu aptariami informacinės visuomenės raidos ir vystymo Lietuvoje bei Europos Sąjungoje ypatumai, elektroninio švietimo raidos tendencijos, įvertinama e. švietimo reikšmė ir Europos Sąjungos politika elektroninio švietimo plėtros kontekste. Elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone situacijos ir plėtros galimybių analizė išryškino nemažą e. švietimo diegimo Mažeikių rajone problemų. Pagrindiniais veiksniais, labiausiai trukdančiais e. švietimo plėtrai laikytini: e. švietimo finansavimo trūkumas ir savivaldybės iniciatyvos stoka plėtojant e. švietimą, tai patvirtina ir gana žemas Mažeikių rajono švietimo institucijos kompiuterizacijos lygis, bei palyginti siauras teikiamų e. švietimo paslaugų spektras. E. švietimo diegimo plėtros galimybės sietinos su aktyvesniu viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimu skatinant e. švietimo diegimą Mažeikių rajono mokymosi įstaigose, aktyvesne Mažeikių rajono savivaldybės administracijos iniciatyva ieškoti alternatyvių e. švietimo finansavimo galimybių.

SUMMARY

Virginija Tupikaitė-Jasutienė

A dimension of E –education and its development opportunities: in case of Mažeikiai region.

Master's thesis.

This master's final paper is theoretical aspects of e.education. Theoretical point of view. Information society and development in Lithuania and the European Union, features, e-education development trends of e-assessment educational value, and the European Union's policy on e-education development in context. E-education deployment Mažeikiai situation in the area and development potential analysis revealed a significant e Education Mažeikiai installation problems in the area. The main factors, the most prejudicial e educational development to be considered: e lack of education funding and lack of initiative in developing local e- education is supported by relatively low Mažeikių region level computerization of educational institutions, and relatively narrow of e education spectrum. E. implementation of education development opportunities due to increased public and private sector cooperation in promoting e- Education Mažeikiai deployment area educational institutions more active in the Mažeikiai region Municipality initiative to seek alternative e education funding.

TURINYS

1. ELEKTRONINIO ŠVIETIMO PLĖTRA INFORMACINĖS VISUOMENĖS KONTEKSTE	4
1.1. Informacinės visuomenės raidos ir vystymo Lietuvoje bei Europos Sąjungoje ypatumai	9
1.2. Elektroninio švietimo samprata ir plėtra	15
1.3. Elektroninio švietimo raidos tendencijos.....	22
1.4. Formalusis ir neformalusis švietimas	26
1.5. Informacinių technologijų reikšmė švietimo sistemoje.....	31
1.6. Europos Sąjungos politika elektroninio švietimo plėtros kontekste	32
1.7. Švietimo reformos poveikis elektroninio švietimo plėtrai.....	34
2. ELEKTRONINIO ŠVIETIMO DIEGIMO SITUACIJOS IR PLĖTROS GALIMYBIŲ TYRIMO METODOLOGINIS PAGRINDIMAS	39
2.1. Tyrimo metodologija	39
2.2. Tyrimo instrumento ir imties pagrindimas	42
3. ELEKTRONINIO ŠVIETIMO DIEGIMO MAŽEIKIŲ RAJONE SITUACIJOS IR PLĖTROS GALIMYBIŲ TYRIMO REZULTATAI	46
3.1. Elektroninį švietimą reglamentuojančių dokumentų analizė	46
3.2. Elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone situacijos analizė.....	49
3.3. Elektroninio švietimo plėtros galimybių Mažeikių rajone vertinimas.....	62
IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	68
LITERATŪRA	71
PRIEDAI	75

IVADAS

Šiuolaikinės sparčiai besivystančios informacinės komunikacinės technologijos tiesiogiai įtakoja informacinės visuomenės vystymąsi ir plėtrą. Jos sudaro prielaidas elektroninei erdvei integruotis į visas gyvenimo sritis: ekonomiką, verslą, kultūrą, švietimą. Keičiantis pasaulio taisyklėms, net be kieno nors valingų pastangų ima trupėti senoji ir kilti nauja, atnaujinta principais, aktualiomis vertybėmis ir siekiamybėmis, švietimo sistema. Švietimo sistema - tai sistema, kuri teikia būtinus įgūdžius, kad mūsų tauta savo vertybes ir dinamiką įvertintų multinacionalinėje arenoje, į kurią žengiame. Viena iš informacinės visuomenės vystymosi prielaidų yra mokymosi visą gyvenimą koncepcija, kuri remiasi nuostata, jog didžiausia šiuolaikinio žmogaus vertybė yra žinios ir nuolatinis tobulėjimas, nebijant pasikeitimų ir iššūkių (Linkaitytė, Žilinskaitė, 2008). Atsiranda naujos mokymosi priemonės ir metodai - tai nuotolinis mokymasis, paremtas informacinių komunikacinių technologijų naujovėmis. Studijoms naudojamos virtualios mokymosi aplinkos, mobiliosios technologijos, vis tobulėjančios komunikacijos priemonės. Šios technologijos tapo prieinamos visiems, nepriklausomai nuo gyvenamos vietos, veiklos srities ar amžiaus. Pažangių technologijų taikymas nuotoliniame švietime sudaro galimybes pagerinti interaktyvų bendravimą tarp besimokančiųjų ir mokytojų. Šios technologijos vis dažniau ir plačiau naudojamos bendrojo lavinimo mokyklose, jų panaudojimo įgūdžiai tampa prielaida tolesniam ir nepertraukiamam besimokančios asmenybės tobulėjimui (Teresevičienė ir kt., 2008).

Švietimo kaita - tautos išlikimo sąlyga. Besiformuojanti informacinė visuomenė kelia daug sudėtingesnius reikalavimus. Didėja žmonių tarpusavio nepriklausomybė. Kaip niekada anksčiau šiandien žmogiškųjų santykių plėtra įgyja labai svarbią reikšmę. Anot V. Jonikovo (2009) švietimo modernizacijos srityje Centrinės Europos valstybės atsilieka nuo Vakarų Europos valstybių vidutiniškai 30-40 metų. Lietuvos švietimo sistemos reformos vyksme kyla daugybė prieštaravimų. Viena aktualiausių - švietimo modernizacija. Ilgai trukęs Švietimo įstatymo pakeitimo priėmimas stabdė šalies švietimo proceso valdymą, be to ilgą laiką stigo politinio požiūrio į švietimą, kaip esminį krašto modernizavimo veiksnį, kuris svarbus kitų reformų ilgalaikei sėkmei.

Akcentuotina tai, kad elektroninio švietimo plėtra švietimo sistemoje kelia atitinkamus reikalavimus šiuolaikiniams vadovams ir pedagogams-jie privalo gebėti pasinaudoti informacinių technologijų teikiama galimybe, suvokti technologijos socialinę paskirtį bei suprasti jos naudą. Ne visi pedagogai turi galimybę naudotis kompiuteriais darbe.

Dalis vadovų skiria nepakankamą dėmesį darbuotojų motyvacijai mokytis naujų technologijų. Tai reiškia, kad tiek mokyklų vadovai, tiek pedagogai dar nepakankamai naudojami informacinių komunikacinių technologijų teikiama galimybe.

ai didelę reikšmę skirianti valstybė, pripažįstanti informacinių ir
ei jau šiandieną galinti pasigirti nemažais pasiekimais kuriant
informacinę visuomenę ir plėtojant elektroninius ryšius. Mūsų ūkio vystimuisi būdingi spartūs
tempai ir daugelis pasiekimų yra reikšmingesni todėl, kad jie pasiekti per sąlyginai trumpą
laikotarpį (Teisinės bazės sukūrimas: informacinės ir žinių visuomenės plėtros pagrindas, 2008).

Informacinės ir žinių visuomenės, pagrįstos mokslu ir inovacinėmis technologijomis, kūrimas
yra strateginis Lietuvos uždavinys ir ekonominės plėtotės kryptis. Tai pirmasis iš trijų Lietuvos
valstybės prioritetų, kurie įtvirtinti Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje. Šio prioriteto
įgyvendinimas skatina krašto atsivėrimą pasauliui, leidžia veiksmingai pasitelkti Lietuvos žmonių
kūrybines galias ir, naudojantis informacinių technologijų teikiamomis galimybėmis, užtikrinti
nacionalinės ekonomikos tarptautinį konkurencingumą, sukurti daugiau naujų ir geresnių darbo
vietų, aukštą gyvenimo kokybę, transformuoti socialinį bei kultūrinį visuomenės pobūdį.
Informacinėje visuomenėje išskirtinę reikšmę įgyja žmonių žinios ir kompetencija. Tai tampa
esminiu rodikliu mokantis, įgyjant išsilavinimą ir profesiją, dirbant ir kuriant gerovę. Informacinės
technologijos yra įrankis šios kompetencijos didinimui. Jos leidžia greitai ir patogiai pasiekti
įvairius informacijos šaltinius, atlikti su darbinėmis ar asmeninėmis reikmėmis susijusias veikas.
Todėl plėtojant informacinę visuomenę šalyje siekiama sudaryti sąlygas visiems mokytis, įgyti
kvalifikaciją, kaupti informacinių technologijų naudojimo patirtį.

Nors elektroninis švietimas nėra naujas reiškinys organizuojant mokymosi procesą, tačiau
pastaruoju metu pasaulyje jam skiriama vis daugiau dėmesio: plėtojama infrastruktūra,
nagrinėjamos nuotolinio mokymo metodikos, nustatomi elektroninio mokymosi medžiagos
paskirstyto naudojimo standartai (Gudauskas, Ramanauskienė, 2004).

Galima teigti, kad švietimo tinklo kūrimas yra pagrindinis veiksnys diegiant informacijos
ir komunikacijos technologiją mokyklose (Bendrojo lavinimo mokyklų kompiuterinio tinklo
plėtotės strategijos metmenys, 2000).

Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje deklaruojamas žinių visuomenės kūrimas, numatomos
pagrindinės informacinių technologijų diegimo švietime kryptys: nuotolinis mokymas, edukacinių
bei informacinių technologijų taikymas mokymo procese, technologinis švietimas, mokytojų
kompetencijos tobulinimas (Valstybės ilgalaikės raidos strategija, 2002).

Valstybės švietimo strategijoje 2003–2012 metams akcentuojama informacinės kultūros svarba
švietimo plėtotei užtikrinti, keliami nauji uždaviniai visuose švietimo lygiuose: stiprinti
informacinės kultūros ugdymą, diegti pragmatiškas kompiuterinio raštingumo programas, ypatingą
dėmesį skirti originalioms mokomosioms kompiuterinėms programoms kurti ir pritaikyti, garso ir

internetą mokymui ir mokymuisi (Valstybės švietimo strategija

plumas sąlygotas elektroninio švietimo svarbos kiekvienai įmonei ir organizacijai, nes jis laiduoja galimybę organizacijai išlikti konkurencingai, leidžia įdiegti naujausius viešosios vadybos, kontrolės metodus.

Tyrimo objektas - elektroninis švietimas

Tyrimo dalykas - elektroninio švietimo diegimo situacija ir plėtros galimybės

Tyrimo tikslas - išanalizuoti ir įvertinti elektroninio švietimo diegimo situaciją ir plėtros galimybes Mažeikių rajone.

Tyrimo uždaviniai:

1. Teoriniu aspektu išanalizuoti elektroninio švietimo sampratą ir ypatumus;
2. Išanalizuoti elektroninio švietimo plėtros Lietuvoje strateginius tikslus;
3. Išanalizuoti ir įvertinti elektroninio švietimo diegimo situaciją Mažeikių rajone;
4. Numatyti elektroninio švietimo diegimo plėtros galimybes Mažeikių rajono mokymo įstaigose.

Hipotezė - Elektroninio švietimo diegimas Mažeikių rajone nėra pakankamas.

Metodologija

Tyrimo tikslui pasiekti pasitelkiama tiek teorinė tiek praktinė analizė. Teoriniu aspektu analizuojama informacinės visuomenės kūrimo ir elektroninio švietimo diegimo samprata, bei jo valdymo ypatumai Lietuvoje ir ES šalyse, nagrinėjami veiksniai, įtakojantys elektroninio švietimo diegimą ir valdymą.

Tiriamajame magistro baigiamojo darbo dalyje, analizuojama elektroninio švietimo diegimo situacija ir plėtros galimybės Mažeikių rajone.

Magistro baigiamajame darbe yra taikomi šie tyrimo metodai:

Empiriniai metodai, iš kurių taikomi šie:

- *Ekspertų apklausos (interviu) metodas*, taikomas apklausiant Mažeikių rajono švietimo institucijų specialistus-ekspertus.
- *Dokumentų analizės metodas*, taikomas nagrinėjant mokslinius straipsnius ir publikacijas.
- *Sisteminės analizės metodas* – taikomas apibendrinant tyrimo rezultatus.

Teoriniai metodai, iš kurių taikomi šie:

- *Analizės metodas* – taikomas analizuojant specialiąją literatūrą, apdorojant empiriniu tyrimu gautus duomenis;
- *Metanalizė* – taikoma lyginant Lietuvoje atliktus tyrimus, apklausas ir kitą medžiagą;

– taikomas iškeliant problemas, formuluojant hipotezes, renkant

Rezultatų naujumas

Informacinių komunikacinių technologijų plėtra sudaro palankias sąlygas organizacijai tapti šiuolaikiška, teikiančia kokybiškas paslaugas, tačiau gilesnių tyrimų, analizuojančių elektroninio švietimo plėtros įstaigose ir organizacijose nėra atlikta.

Teorinis rezultatų reikšmingumas

Pastaruoju laikotarpiu elektroninis švietimas tapo kiekvienos įstaigos ir organizacijos darbo sudedamąja dalimi. Spartus kompiuterinių technologijų vystymasis įmonių ir įstaigų vadovus įpareigoja modernizuoti duomenų bazes, parengti įvairaus pobūdžio elektronines ataskaitas, sudaryti darbo tvarkaraščius, sudarinėti tarififikacijas, darbuotojų darbo žiniaraščius ir kt.

Atliktas tyrimas išryškina elektroninio švietimo diegimo situaciją ir įvardina plėtros galimybes Mažeikių rajono įmonėse ir įstaigose.

Praktinis rezultatų reikšmingumas

Atlikta elektroninio švietimo diegimo situacijos ir plėtros galimybių analizė Mažeikių rajono įmonėse ir įstaigose, išryškina problemines elektroninio švietimo diegimo sritis, bei įgalina numatyti priemones būtinas efektyvesniam šio proceso užtikrinimui.

INFORMACINĖS VISUOMENĖS KONTEKSTE

Raidos ir vystymo Lietuvoje bei Europos Sąjungoje ypatumai

Informacinė visuomenė - tai atvira, išsilavinusi ir besimokanti visuomenė, kurios nariai gali, geba ir nori visose savo veiklos srityse dirbti šiuolaikinėje informacinių technologijų aplinkoje, naudotis šalies bei pasaulio informacijos resursais, o valdžios institucijos užtikrina informacijos prieinamumą ir patikimumą (Otas, 2006).

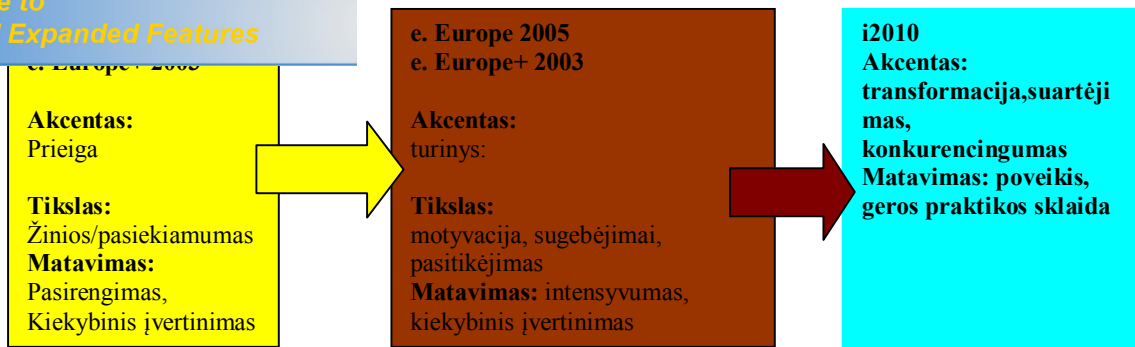
Esama daug informacinės visuomenės apibrėžčių: nuo trumpučių žinyuose pateikiamų apibūdinimų iki išsamių vadovėlišių aiškinimų. Tačiau visuomet svarbu suvokti sąvokos šerdį. Informacinės visuomenės esminis požymis: jos svarbiausias produktas – informacija, o pagrindiniai ištekliai – žinios (Dagienė, 2008).

Inicijuodama partneryste augimui ir užimtumui kaip naują pradžią Lisabonos strategijai, 2005 m. pavasario Europos Vadovų Taryba žinias ir inovacijas pavadino tvarios plėtros varikliu ir pareiškė, kad yra būtina sukurti visaapimančią informacinę visuomenę, paremta plačiu informacijos ir ryšių technologijų (toliau-IRT) taikymu viešose paslaugose, ir namų ūkiuose. Informacinės visuomenės tema Europos Sąjungoje priskiriama prie prioritetinių politikos krypčių. Pirmajame informacinės visuomenės plėtrai skirtame ES veiksmų plane, priimtame dar 1994 metais, buvo išskelti tokie tikslai, kaip liberalizuoti ryšių rinką, sustiprinti ir perorientuoti IRT mokslinių tyrimų programas ir užtikrinti informacinės visuomenės plėtros reglamentavimą visų ES šalių teisinėse sistemose. Šis planas buvo atnaujintas 1996 metais, o 1999 metais, suformulavus naujus ES informacinės visuomenės plėtros strateginius tikslus, Europos Komisija pristatė naują iniciatyvą „e. Europa – informacinė visuomenė visiems“, skirtą Lisabonoje numatomam Europos vadovų tarybos susitikimui (2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui, 2009).

ES politikos raidos esminiai akcentai ir tikslai plėtojant informacinę visuomenę pateikiami 1 paveiksle.

Pirminiai ES politikos tikslai plėtojant informacinę visuomenę buvo žinių ir pasiekiamumo skatinimas (e. Europe 2002), vėliau esminiais tikslais tapo visuomenės motyvacijos, sugebėjimų ir pasitikėjimo skatinimas.

Europos Komisija strateginėje programoje, 2010 – Europos informacinė visuomenė 2010, nustatė plačias politikos kryptis. Minėta programa skatina atvirą ir konkurencingą skaitmeninę ekonomiką ir pabrėžia IRT svarbiausią vaidmenį integracijai ir gyvenimo kokybei. Vadovaujantis 2010 - pagrindiniu atnaujintos Lisabonos partnerystės skatinant ekonomikos augimą ir kuriant darbo vietas elementu – bus padedama kurti integruotą informacinės visuomenės bei garso ir vaizdo informacinių priemonių politikos metodą.

1 pav. ES politikos raidos esminiai akcentai ir tikslai plėtojant informacinę visuomenę

Šaltinis: Otas, A. Informacinės sistemos kūrimas Europoje ir Lietuvoje, bei kompiuterinio raštingumo tyrimai prieiga per internetą, [www.ecdl.lt/failai/ TC susitikimas 2006/ Informacine Visuomene.ppt](http://www.ecdl.lt/failai/TC_susitikimas_2006/Informacine_Visuomene.ppt), prisijungimo laikas: 2009-05-11

Galime išskirti tris pagrindinius Europos informacinės visuomenės prioritetus:

- Bendros Europos informacinės erdvės, kuri skatintų atvirą ir konkurencingą informacinės visuomenės ir žiniasklaidos vidaus rinką, sukūrimas;
- Inovacijų ir investicijų IRT srityje didinimas, siekiant ekonomikos augimo ir daugiau bei geresnių darbo vietų;
- Integruotos Europos informacinės visuomenės, kuri skatintų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, atitinkantį darnų vystymąsi ir teikiant pirmenybę geresnėms viešosioms paslaugoms ir gyvenimo kokybei.

Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strategijoje išdėstyti svarbiausieji valstybės siekiai, užtikrinantys informacinės visuomenės plėtrą Lietuvoje: apibrėžta valstybės vizija, prioritetai, tikslai, numatytas šios Strategijos įgyvendinimo ir stebėsenos modelis (Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuarimas Nr. 625, 2005).

Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strategija orientuota į keletą prioritetų:

- Gyventojų kompetencija ir socialinė sanglauda. Siekiama sudaryti sąlygas Lietuvos gyventojams įgyti žinias ir įgūdžius, reikalingus sėkmingam IRT taikymui kasdieninėje veikloje, bei užtikrinti galimybes jomis naudotis, orientuojantis į lygias galimybes ir tolygią šalies raidą.
- Viešojo administravimo modernizavimas panaudojant IRT. Svarbiausios į gyventoją orientuotą naujos kartos elektroninės valdžios paslaugų savybės – paslaugų kokybė, paprastas naudojimas, prieinamumas.
- Žinių ekonomika - trečiasis strategijos prioritetas skirtas skatinti žiniomis, inovacijomis, mokslo pasiekimais, informacinėmis technologijomis grindžiamos ekonomikos plėtrą (Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie LRV, 2009).

ramavimo periodui, Europos Komisija parengė Bendrijos airių projektą, apibrėžiantį Europos Sąjungos (toliau vadinama – tetus. Šiose gairėse kaip viena veiklos krypčių išskiriamas informacinės visuomenės visiems skatinimas. Teigiama, kad informacinių ir ryšių technologijų (toliau vadinama – IRT) sklaida visose ES ekonomikos šakose yra esminis tiek regionų našumo, tiek konkurencingumo gerinimo svirtas, skatinantis pertvarkyti gamybos metodus ir rasti naujam verslui bei privačioms paslaugoms; kad veiksmingos ir efektyvios viešosios paslaugos, ypač el. valdžia ir el. sveikata, apima didelį ekonomikos augimo ir naujų paslaugų atsiradimo potencialą; kad technologijų sklaida gali prisidėti prie regionų plėtros, skatindama pavyzdinių IRT veiklos centrų kūrimąsi ir augimą bei plėtodama įmonių, ypač mažų ir vidutinių, savitarpio susietumą ir tinklų kūrimą. Atsižvelgiant į tai, informacinės visuomenės plėtros srityje ES mastu yra numatomos šios veiksmų gairės:

- užtikrinti, kad įmonės ir namų ūkiai naudotų IRT, ir skatinti IRT plėtrą remiantis subalansuota parama, skirta IRT produktų ir viešojo bei privataus sektoriaus paslaugų pasiūlai ir paklausai, taip pat didinant investicijas į žmogiškąjį kapitalą. Šie veiksmai turėtų didinti našumą, skatinti atvirą ir konkurencingą skaitmeninę ekonomiką ir integruotą visuomenę (pavyzdžiui, gerinant prieigą žmonėms su negalia bei senyvo amžiaus žmonėms) ir taip prisidėti prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo;
- užtikrinti IRT infrastruktūros sukūrimą ten, kur rinka nepajėgi jos suteikti už prieinamą kainą ir iki paslaugų poreikius atitinkančio lygio, ypač atokiose bei kaimiškose vietovėse ir naujosiose valstybėse narėse (Europos Sąjungos siekiai, 2009).

Šiuo metu Lietuvos Respublikos institucijos aktyviai rengiasi naujam ES paramos panaudojimo laikotarpiui. Jau parengta Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategija (toliau vadinama – ES paramos panaudojimo strategija), pagal kurią Lietuvai bus skiriama ES struktūrinių fondų ir ES sanglaudos fondo parama. Šioje strategijoje numatyti trys ES struktūrinės paramos panaudojimo prioritetai: žinių visuomenė, konkurencinga ekonomika bei gyvenimo kokybė ir sanglauda. Informacinė visuomenė šioje strategijoje išskiriama ir kaip atskiras Ekonomikos augimo veiksmų programos prioritetas „Informacinė visuomenė visiems“, ir kaip vienas iš keturių horizontalių nacionalinės strategijos įgyvendinimo prioritetų (Informacinės visuomenės plėtra 2007-2013 metų perspektyvoje, 2007).

Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau vadinama - IVPK) buvo atsakingas už veiksmų programos „Ekonomikos augimas“ prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ dokumentų parengimą. Finansų ministro įsakymu sudaryta darbo grupė „Informacinė visuomenė visiems“, vadovaujama IVPK direktoriaus ir jungianti daugiau kaip dvidešimt tiek valstybės institucijų, tiek suinteresuotų įstaigų, asociacijų ir kitų bendriesiems

acijų atstovų, parengė aprašymus, kuriais remiantis bus skiriama lėšų plėtrai 2007-2013 metais.

„Informacinė visuomenė visiems“, iš esmės planuojama tęsti 2004-2006 m. programavimo laikotarpiu pradėtus informacinės visuomenės plėtros darbus, o jiems įgyvendinti numatoma skirti apie 4 proc. bendros Lietuvai numatytos struktūrinių fondų paramos (t.y. daugiau kaip 800 mln. Lt Europos regioninės plėtros fondo lėšų).

Prioritete „Informacinė visuomenė visiems“ išskiriamos dvi veiksmų grupės – elektroninių paslaugų ir turinio plėtra bei infrastruktūros plėtra, apimančios numatomus veiksmus, skirtus informacinės visuomenės plėtrai skatinti (Informacinės visuomenės plėtra 2007-2013 metų perspektyvoje, 2007).

Pirma veiksmų grupė: elektroninių paslaugų ir turinio plėtra; jai numatoma skirti 70 proc. prioritetui skirtos paramos, t.y. 577 mln. Lt. Šioje grupėje planuojamos intervencijos kryptys:

- Elektroninės valdžios paslaugos – siekiama sukurti visapusišką modelį IRT galimybėms panaudoti ir didesniai jų veiksmingumui viešajame sektoriuje skatinti, pritaikant elektronines paslaugas verslo įmonių ir piliečių poreikiams. Šioje srityje toliau numatoma remti projektus, kurie diegs elektronines viešojo administravimo paslaugas tiek nacionaliniu, tiek regioniniu lygmenimis.

- Elektroninės sveikatos paslaugos – siekiama sumažinti gydymo ir administravimo kaštus, teikti sveikatos apsaugos paslaugas nuotoliniu būdu, pagerinti prieinamumą prie informacijos bei jos dalijimąsi (keitimąsi) tarp gydymo įstaigų, užtikrinti jos saugumą. Numatoma diegti el. sprendimus, užtikrinančius pacientų ligos istorijos įrašų sukūrimą, medicininių tyrimų analizės el. centrų bei pacientų sveikatos monitoringo sistemų plėtrą. Elektroninių sveikatos paslaugų plėtra turėtų padidinti sveikatos apsaugos sistemos veiksmingumą ir pagerinti šalies gyventojų gyvenimo kokybę.

- Elektroninio mokymosi paslaugos – siekiama plėtoti mokymosi paslaugų teikimą nuotoliniu būdu, diegti kokybišką ir patikimą mokymosi turinio kūrimo ir pateikimo besimokantiems sistemą, užtikrinant platesnes mokymosi galimybes ir įgyvendinant mokymosi visą gyvenimą strategines nuostatas. Tam būtina sukurti mokymosi turinio saugyklas bei garantuoti jų viešo pasiekiamumo galimybę. Elektroninių mokymosi paslaugų teikimas turėtų tapti ne tik atskira mokymosi sritimi, bet ir papildyti kitus mokymosi būdus bei suteikti galimybę besimokantiems gauti mokymosi, persikvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo paslaugas jiems priimtiniu laiku, priimtinoje vietoje. Elektroninio mokymosi projektai turėtų būti nukreipti į elektroninių mokymosi priemonių kūrimą, turinio perkėlimą ar adaptavimą (Informacinės visuomenės plėtra 2007-2013 metų perspektyvoje, 2007).

- Elektroniniai viešieji pirkimai – siekiama plėtoti elektronines pirkimų sistemas.

siekiami stiprinti verslo tarpusavio bendradarbiavimą, plėtojant internetu, kuriant virtualius verslo informavimo ir konsultavimo (įskaitant ir jų atviro kodo) ir techninę terpę.

- Elektroninė demokratija – siekiama remti elektroninių sistemų, leidžiančių reikšti pilietinę nuomonę įvairiais valstybiniais ar regioniniais klausimais, kūrimą; plėtoti priemones, leidžiančias Lietuvos gyventojams daugiau sužinoti su jų gyvenimu susijusius valdžios sprendimus ir teikti pastabas teisės aktų projektams, diskutuoti, keistis nuomonėmis bei balsuoti.

- Lietuvių kalba ir kultūra – siekiama plėtoti skaitmenines informacijos paslaugas, kuriant visatekstes duomenų bazes ir interaktyvias daugialypės terpės paslaugas duomenų ir objektų, sukauptų valstybiniuose ir kituose archyvuose, muziejuose ir bibliotekose, pagrindu. Numatoma plėtoti bibliotekų, muziejų ir archyvų turinio valdymo ir paieškos sistemas, integruoti jas internete. Taip pat siekiama, taikant IRT, užtikrinti lietuvių kalbos išsaugojimą ir vartojimą visose viešojo valstybės gyvenimo srityse, atsižvelgiant į vykstančius globalizacijos procesus, integruojant į ES, pasaulio žinių visuomenės kūrimąsi.

- Mokslinių duomenų archyvai – svarbu plėtoti modernią mokslo informacinę infrastruktūrą, kurti skaitmeninių mokslo tyrimų duomenų sistemas, sudarant nutolusios prieigos ir paieškos galimybes.

- Intelektualios valdymo sistemos – taikant naujausias informacines technologijas, geografinės informacinės sistemas (toliau-GIS), globalinės padėties nustatymo (toliau-GPS) sistemas, kompiuterinių išteklių bendro panaudojimo (toliau-GRID) technologijas, siekiama kurti, tobulinti ir plėtoti intelektualias valdymo sistemas, skirtas transporto (eismo valdymo, keleivių informavimo, navigacijos, transporto kontrolės ir elektroninio mokėjimo – ISO standartu apibrėžiama kaip ITS), civilinės saugos (greitojo reagavimo tarnybų, saugumo užtikrinimo, ekstremalių situacijų valdymo), geodezijos (horizontalaus ir vertikalų pagrindo valdymo), inžinerinių komunikacijų bei aplinkos (aplinkos monitoringo, teritorijų planavimo, aplinkos kokybės valdymo) srityse ir valstybės bei savivaldybių lygmenyse. naudotis.

- Skaitmeninės televizijos plėtra -siekiami kurti sprendimus, kurie skatintų skaitmeninės televizijos plėtrą Lietuvoje. Spartesnis skaitmeninės televizijos diegimas Lietuvoje leistų greičiau (laiku) ir sklandžiau išjungti analoginę televiziją, išlaisvinti šiuo metu analoginei televizijai skirtus radijo dažnių resursus, juos perskirstyti ir panaudoti naujų technologijų diegimui (Informacinės visuomenės plėtra 2007-2013 metų perspektyvoje, 2007).

Antrąją veiksmų grupę: infrastruktūros plėtra; jai numatoma skirti 30 proc. prioritetui skirtos paramos, t.y. 247 mln. Lt. Šioje veiksmų grupėje planuojamos intervencijos kryptys:

- Plačiajuosčiai elektroninių ryšių tinklai – siekiama, maksimaliai išnaudojant esamą ar diegiamą infrastruktūrą, sukurti elektroninių tinklų infrastruktūrą, kuri leistų visoms šalies viešojo

staigoms, taip pat visoms norinčioms mažo ir vidutinio verslo įmonėms už prieinamą kainą naudotis plačiajuosčiu interneto ryšiu, suteikti palankias sąlygas skaitmeninės atskirties mažinimui šalyje.

- Elektroninė sauga – siekiama sukurti priemones, kurios laiduotų patikimą asmenų identifikavimą informacinėse sistemose, patvirtintų elektroninių dokumentų autentiškumą ir integralumą. Taip pat siekiama diegti elektroninių ryšių, informacinių sistemų apsaugos priemones, autorių teisių skaitmeninės apsaugos valdymo sistemas, rizikos valdymo sistemas, incidentų kontrolės, apsaugos nuo nepageidaujamo ir žalingo turinio internete priemones. Šios priemonės turi apsaugoti valstybės informacines sistemas, teikiančias elektronines paslaugas, nuo išorės ir vidaus poveikio, garantuoti asmens duomenų apsaugą, užtikrinti tvarkomos informacijos konfidencialumą, vientisumą ir prieinamumą (Informacinės visuomenės plėtra 2007-2013 metų perspektyvoje, 2007).

Tikimasi, kad plėtojant IRT infrastruktūrą kaimo vietovėse, sparčiau perkeliant viešąsias paslaugas į elektroninę terpę ir diegiant elektroninės demokratijos plėtrą skatinančius sprendimus, užtikrinant valstybės registų ir informacinių sistemų suderinamumą, sprendžiant IRT saugumo problemas, taip pat didinant gyventojų motyvaciją, gebėjimus ir žinias bei vykdant „elektroninės įterpties“ politiką, spręstis svarbiausios problemos, stabdančios šalies informacinės visuomenės plėtrą (tokios, kaip žemas bendras IRT panaudojimo šalyje lygis, nepakankama gyventojų kompetencija IRT srityje, skaitmeninė atskirtis, sąlyginai žemas naudojimas viešosiomis elektroninėmis paslaugomis ir elektronine prekyba ir pan.) (Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-2010 metų strateginis veiklos planas, 2008).

Įsibėgėję dinamiški informacinės visuomenės plėtros procesai atvers vis naujas galimybes šalies gyventojams, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos, amžiaus ir pajamų, greitai, patogiai, pageidaujama laiku gauti viešąsias ir privačias paslaugas, keistis informacija ir bendrauti; verslo įmonėms – optimizuoti veiklos procesus, didinti produktyvumą ir konkurencingumą; viešojo sektoriaus institucijoms – teikti klientų lūkesčius ir pageidavimus atitinkančias paslaugas (Informacinės visuomenės plėtra 2007-2013 metų perspektyvoje, 2007).

Apibendrinant galima teigti, kad pirmajame ES informacinės visuomenės plėtrai skirtame veiksmų plane, iškelti tikslai: liberalizuoti ryšių rinką, sustiprinti ir perorientuoti IRT mokslinių tyrimų programas ir užtikrinti informacinės visuomenės plėtros reglamentavimą visų ES šalių teisinėse sistemose. Europos Komisija strateginėje programoje, 2010 – Europos informacinė visuomenė 2010, nustatė tris pagrindinius Europos informacinės visuomenės prioritetus: bendros Europos informacinės erdvės, kuri skatintų atvirą ir konkurencingą informacinės visuomenės ir žiniasklaidos vidaus rinką, sukūrimą; inovacijų ir investicijų IRT srityje didinimą; integruotos Europos informacinės visuomenės, kuri skatintų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, atitinkantį darnų vystimąsi.

Elektroninio švietimo samprata ir plėtra

Atkreiptina tai, kad Elektroninio švietimo (toliau-e.švietimo) sąvoka labai plati ir visaapimanti, skirtingi autoriai kiek savaip formuoja e.švietimo definicijas (žr.1 lentelę).

1 lentelė

Elektroninio švietimo sąvokos samprata

Autorius ar mokslinis lit. šaltinis	Elektroninio švietimo sąvokos
Clark and Mayer, (2007)	e. švietimas- yra apibrėžiamas kaip mokymosi procesas pasitelkiant, kompiuterines technologijas, internetą, kitus informacijos nešiklius.
Derek Stockley (2003)	e. švietimas – tai mokymo ar švietimo programos elektroniniu būdu.
Draft White Paper on e-Education (2003)	Elektroninio švietimo sąvoką galime traktuoti kaip: <ul style="list-style-type: none"> • valdymo ir administravimo priemonę; • komunikacijos (bendravimo) ir informavimo priemonę; • skaitmeninio raštingumo plėtojimą; • informacinių komunikacinių technologijų panaudojimą, komunikacijos, ugdymo procese. Elektroninio švietimo sąvoka -švietimas yra platesnė sąvoka nei visuomenės kompiuterinio raštingumui būtinų įgūdžių tobulinimas, siekiant įsisavinti įvairių rūšių informacijos ir ryšių technologijas. e-švietimas savyje talpina: <ul style="list-style-type: none"> • taikant informacinius -technologinius gebėjimus galimybė naudotis, analizuoti, vertinti, integruoti, ir perduoti informaciją; • galimybė sukurti žinių visuomenę; • galimybė pagerinti mokymo, ugdymo procesą, bendravimo procese taikant informacines ryšių technologijas; • galimybė įsisavinti naujus bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius IT erdvėje.
A.Volungevičienė (2009)	E. švietimas apima: <ul style="list-style-type: none"> • e. mokymą; • e. mokymąsi; • nuotolinį mokymąsi; • virtualų mokymąsi
Lietuvos nuotolinio mokymosi sistemos veiklumo integralus ugdymas, ESF.	E-švietimas- tai mokymo(-si) galimybių naudojant informacines technologijas sukūrimas, kai mokymosi proceso dalyviai pasirenka mokymosi tikslus, siekia jų, ir dalyvauja mokymosi tikslų pasiekimo vertinime.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Clark and Mayer (2007), Derek Stockley (2003), Draft White Paper on e-Education (2003)

Apibendrinant galima teigti, kad e. švietimo sąvoka labai plati. E. švietimas daugelio autorių traktuojamas, kaip valdymo ir administravimo, komunikacijos (bendravimo) ir informavimo priemonė, kuri pasitelkdama informacines- komunikacines technologijas plėtoja visuomenės ugdymo procesą. E. švietimas savyje talpina: e. mokymą; e. mokymąsi; nuotolinį mokymąsi;

teikimą, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis. E. švietimas informacinių komunikacinių technologijų plėtojimas ar elektroninių mokymų plėtojimas. E. švietimas apjungia e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis.

Baigiamojo darbo autorės nuomone e. švietimas tai prioritetinga, valstybės remiama, Lietuvos Respublikos raidos sritis, paremta informacinių technologijų plėtra visuomenėje ir organizacijose, apjungianti: e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis.

2000 m. Europos Tarybos patvirtinta Lisabonos strategija nustatė naują strateginį tikslą Europos Sąjungai (ES) siekiant padidinti užimtumą, sustiprinti ekonomines reformas ir socialinę sanglaudą. Tarp kitų Lisabonos strategijos tikslų buvo informacinės visuomenės sukūrimas, padėsiantis įgyvendinti žinių ekonomiką ir kurti naujas darbo vietas didžiausią augimo potencialą turinčiose srityse. Dauguma dabartinio Parlamento priimtų teisės aktų yra skirti suaktyvinti telekomunikacijų pramonės konkurenciją ir skatinti naudojimąsi internetu (Kažemikaitienė, Bilevičienė, 2008).

Internetas, informacinės technologijos, keičia pasaulį, kuriame gyvename, taigi pagrindinis uždavinys yra kuo efektyviau pasinaudoti skaitmeniniu amžiumi ir plėtoti žiniomis paremtą ekonomiką (The European Union and the information society, 2009).

Vadovaujantis naujai priimta strategija, Europos Komisija parengė veiksmų planą „e. Europe“, kuriame buvo numatyti konkretūs informacinės visuomenės plėtros tikslai ir jiems įgyvendinti iškelti uždaviniai „e. Europa“- ES programa, skirta vadovauti šiam keitimosi procesui ir modernizuoti švietimą ir profesinio mokymo sistemas, kad jos užtikrintų skaitmeninį raštingumą mokykloje bei darbo vietoje (The European Union and the information society).

„e. Europos“ švietimo strategija tapo varomąja jėga, sudariusia galimybę ES iki 2010 metų tapti konkurencingiausia pasaulyje e. švietimo srityje. „e. Europe“ iniciatyvos pagrindinis tikslas – kompiuterinį raštingumą suteikti visiems Europos jauniems žmonėms kaip bazines žinias. Europoje susiklostė samprata, jog būtina skatinti naudotis IKT visuose švietimo, mokymo ir žmogiškųjų resursų plėtros etapuose atsižvelgiant į specifinius asmenų su negalia, jautrių ir pažeidžiamų grupių poreikius. Visų žmonių gebėjimas pasiekti ir teikti informaciją, idėjas ir žinias yra visaapimančios informacinės visuomenės esmė. Visa tai susiję su šiomis trimis sritimis: interneto ir multimedia resursų įsisavinimu, šių resursų panaudojimu mokymuisi ir naujų įgūdžių įsisavinimui, naujų žinių įsisavinimas tokiose srityse, kaip bendras darbas, kūrybiškumas, adaptyvumas, tarpkultūrinė komunikacija bei problemų sprendimas (Decision of adopting a multiannual programme (2004 to 2006) for the effective integration of information and communication technologies, 2004).

Švietimo sistema sukuria palankią aplinką moksleiviams ir mokytojams ir naujos technologijos turi būti maksimaliai šiems procesams naudojamos. Svarbiausia du dalykai: technologinė bazė

os) ir tai, kaip visa tai naudojama. Atskiros šalys narės tobulina tarpusavio sujungimo lygis ES gerokai skirtingas. Tai trukdo mokymuisi ir vartotojai negali pilnai išnaudoti skaitmeninių komunikacijų potencialo. Panaudojant tinklo galimybes galima toliau plėtoti naują kryptį mokymuisi ir kvalifikacijos kėlimui - eMokymasis (eEducation), iš esmės virtualų universitetą. Greita interneto prieiga taip pat reikalinga moksliniuose tyrimuose ir sudaro galimybę toliau plėtoti naują šio darbo kryptį (ir formą), vykdant mokslinius tyrimus (Decision of adopting a multiannual programme (2004 to 2006) for the effective integration of information and communication technologies, 2004).

Visi Europos studentai turi turėti galimybę per tinklą prisijungti prie multimedia paskaitų iš virtualaus Europos universitetų miestelių tinklo, kuris jungia bent po vieną universitetą ar distancinio mokymo instituciją ar kvalifikacijos kėlimo centrą kiekvienoje ES šalyje narėje (The eLearning Action Plan. Designing tomorrow's education", 2001).

Akcentuotina tai, kad skaitmeninių technologijų plėtra suteikia plačias galimybes panaikinti įvairias kliūtis neįgaliesiems - socialines ekonomines, geografines, kultūrinės, laiko ir kt. Lengvai prieinamos technologijos, kurios pritaikytos neįgalųjų specifiniams poreikiams, įgalintų juos lygiais pagrindais dalyvauti socialiniame gyvenime ir darbinėje veikloje. Pagrindinis iššūkis - sumažinti atotrūkį tarp technologijų ir šios grupės žmonių poreikių. Būtina pagerinti jų mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo galimybes ir užtikrinti pilnutinį žmonių su negalia dalyvavimą visuomenės gyvenime(The eLearning Action Plan. Designing tomorrow's education", 2001).

Dalinimasis žiniomis ir jų stiprinimas pasaulio lygmeniu plėtros labai gali tapti dar stipresnis pašalinus trukdžius vienodai prieigai prie informacijos ekonominės, socialinės, politinės, sveikatos apsaugos, kultūros, švietimo ir mokslinės veiklos srityse bei palengvinus prieigą prie visai visuomenei priklausančios informacijos, o taip pat ir siūlant universalią pagalbinių technologijų konstrukciją ir jų panaudojimą. Gausi visai visuomenei priklausanti informacija yra būtinas informacinės visuomenės plėtros elementas, teikiantis įvairiapusę naudą; pavyzdžiui, atsiranda išsilavinusi visuomenė, naujos darbo vietos, inovacijos, verslo galimybės ir mokslo pažanga. Visai visuomenei priklausanti informacija turi būti lengvai prieinama, kad padėtų informacinei visuomenei ir kad ji būtų apsaugota nuo neteisėto pasisavinimo (Lisabonos strategija, 2008).

Viešosios įstaigos, pavyzdžiui, bibliotekos ir archyvai, muziejai, kultūros vertybių kolekcijos ir kiti bendruomenėse esantys prieigos taškai turi būti stiprinami siekiant išsaugoti dokumentaciją ir nemokamą bei vienodą prieigą prie informacijos (Lisabonos strategija, 2008).

Siekiami skatinti visuotinę prieigą prie mokslo žinių, visiems suteikiant vienodas galimybes jomis naudotis ir kurti bei skleisti mokslinę ir techninę informaciją, ir pat taip skatinti iniciatyvas atvirą prieigą prie mokslinių publikacijų. Kiekvienas žmogus turi turėti galimybę įgyti būtinų

ti informacinės visuomenės ir žinių ekonomikos teikiamą naudą, ir kaip ją pasinaudoti. Raštingumas ir visuotinis pradinis mokymas yra pagrindiniai apimančią informacinę visuomenę ypatingą dėmesį kreipiant į specifinius gyventojų poreikius. Atsižvelgiant į visuose lygiuose reikalingų IKT ir informacijos srityje dirbančių specialistų įvairovę, institucinių gebėjimų ugdymui turi būti skiriamas ypatingas dėmesys. Tęstinis bei suaugusiųjų mokymas, perkvalifikavimas, mokymasis visą gyvenimą, nuotolinis mokymasis ir kitos ypatingos paslaugos kaip telemedicina gali iš esmės labai padėti žmonėms įsidarbinti ir gauti naudos iš naujų galimybių, kurias siūlo IKT tradiciniams darbams, savarankiškai dirbantiems ir naujoms profesijoms. Informuotumas apie IKT ir kompiuterinis raštingumas šiuo požiūriu yra pagrindinis dalykas. Informacijos kūrėjai, leidėjai ir rengėjai, taip pat mokytojai, instruktoriai, archyvarai, bibliotekininkai ir besimokantieji turi aktyviai dalyvauti propaguodami informacinę visuomenę, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse. Siekiant tolygios informacinės visuomenės plėtros būtina tobulinti nacionalinius pajėgumus atliekant IKT tyrimus bei plėtojant IKT. Be to labai svarbu kurti partnerystę, ypač išsivysčiusių ir besivystančių šalių partnerystę, kuri apimtų mokslinius tyrinėjimus ir plėtrą, technologijų perdavimą, IKT produktų ir paslaugų gamybą ir panaudojimą, nes tai esminis dalykas skatinant gebėjimų ugdymą ir dalyvavimą informacinėje visuomenėje pasauliniu mastu. IKT kūrimas - tai svarbi galimybė kurti materialinę gerovę. Ar tikslai, ypač besivystančių šalių, įskaitant pereinamojo laikotarpio šalis, tapti visateisiais informacinės visuomenės nariais ir sėkmingai integruotis į žinių ekonomiką bus pasiekti, priklausys nuo geresnio gebėjimų ugdymo, švietimo, specialiųjų technologijų žinių ir prieigos prie informacijos srityse, nes šios sritys yra pagrindiniai veiksniai nulemiantys plėtrą ir konkurencingumą. Elektroninio švietimo veiksmų planas buvo priimtas 2000 metų gegužės 24 dieną, Europos Komisijos. Šio plano pagrindas buvo Europos Tarybos išvados, padarytos Lisabonoje, šiose išvadose užfiksuoti tikslai, uždaviniai, veiksmai elektroninio švietimo srityje. Čia nurodoma, jog multimedija, internetas yra vienos iš priemonių pagerinti švietimo kokybę, palengvinti prieigą prie informacijos išteklių, skatinti bendradarbiavimą tarp įstaigų, regionų ar gyventojų (Lisabonos strategija, 2008).

Šios iniciatyvos pagrindinis tikslas - pagerinti ES aukštos kokybės švietimo infrastruktūros plėtrą, racionaliausiais būdais ir ištekliais. Elektroninio švietimo iniciatyva pabrėžia būtinybę skatinti skaitmeninės literatūros naudojimą, mokymąsi on-line, kompiuterinio raštingumo kursus ir pan. Mokyklos, universitetai, kitos mokymosi įstaigos skatinamos tapti vietiniais žinių įgijimo centrais, kurie būtų universalūs ir prieinami kiekvienam gyventojui. Ši idėja remiasi mokymosi visą gyvenimą strategija (The European Parliament and The Council 5 December 2003. Decision No. 2318/2003/EC).

2002 m. patvirtinta dabartinė Europos informacinės visuomenės 2005“ veiksmų planu, kuriuo siekiama sukurti palankią aplinką as darbo vietoms, skatinti našumą, modernizuoti viešųjų paslaugų sektorių ir suteikti kiekvienam galimybę dalyvauti pasaulio informacinėje visuomenėje. Šis planas padėjo pasiekti, kad šiandien 83 % buvusios penkiolikos valstybių narių ES gyventojų gali naudotis plačiajuosčio internetinio ryšio paslaugomis. Be to, dvidešimt penkias nares turinčioje ES interaktyviai teikiama 40 % pagrindinių viešųjų paslaugų. Europos informacinė visuomenė šiuo metu visapusiškai kuria bendrą strategiją, kurią ji toliau tobulins iki 2010 m. Šios strategijos pagrindas – platesnis informacijos ir ryšių technologijų taikymas ekonominio augimo suaktyvinimo tikslais – to būtų siekiama didinant našumą, atveriant naujas rinkas ir gerinant viešąsias paslaugas(Informacijos ir ryšių technologijų vystymas, 2005).

Europos Sąjungoje vis svarbesniu tampa bendradarbiavimas švietimo ir mokymo politikos srityje. Europos Komisija parengė darbo programą, siekiančią įgyvendinti tolesnius švietimo ir profesinio rengimo tikslus iki 2010 metų (Lisabonos strategija, 2008).

Šioje programoje didžiausias dėmesys skiriamas trimis pagrindiniams strateginiams tikslams:

- Pagerinti ES švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir efektyvumą;
- Siekti, kad kiekvienas asmuo galėtų pasinaudoti švietimo ir mokymo sistemomis;
- Atverti švietimo ir mokymo sistemas platesniam pasauliui.

Europos Komisija pabrėžia, kad piliečių ir visos ES labui iki 2010 metų švietimo ir mokymo srityje turi būti pasiekti tokie rezultatai:

- Europa pasaulyje pripažįstama kaip švietimo ir mokymo sistemų bei įstaigų kokybės ir tinkamumo pavyzdys;
- Europos švietimo ir mokymo sistemos taip suderintos, kad piliečiai galėtų laisvai judėti iš vienos sistemos į kitą ir pasinaudoti sistemų įvairovės galimybėmis;
- Pripažįstamas išsilavinimas, įgytas bet kurioje ES valstybėje;
- Visi ES piliečiai gali mokytis visą gyvenimą;
- Europa atvira abipusiškai naudingam bendradarbiavimui su visais kitais regionais.

Žinių visuomenėje švietimo kokybė yra užtikrinama šiuolaikine kompiuterių įranga, greitai internetu ryšiu, kokybiškomis mokomosiomis programomis, virtualiosiomis mokymo(si) aplinkomis (Castells, 2005). Norint pasiekti esminių pokyčių mokyme, būtina parengti mokomųjų kompiuterinių priemonių ir virtualiųjų mokymo(si) aplinkų įdiegimo strategiją tose mokymo srityse ir tose mokymo programose, kuriose IKT įdiegimas būtų efektyviausias. Be to, turi būti vykdomas savalaikis ir kokybiškas mokytojų kvalifikacijos tobulinimas ir perkvalifikavimas. E. švietimo programos tikslai:

rmacinių komunikacinių technologijų panaudojimą, Europos kokybišką bei efektyvų žinių keitimąsi, žinių visuomenės bei ste.

2. Apjungti bei skatinti piliečius naudoti skaitmeninę literatūrą, siekiant didinti tarpusavio ryšius, sanglaudą, o taip pat siekti asmenybės tobulėjimo bei tarpkultūrinio bendravimo. Išnaudoti visas e.švietimo galimybes, pabrėžiant jo svarbą Europos raidai (The European Parliament and The Council 5 December 2003. decision No. 2318/2003/EC).

ES siekdama plėsti IKT diegimą švietime ir vystyti e. švietimą sukūrė daug priemonių, programų tam tikslui pasiekti. Švietimo, mokslo ir jaunimo programos: Socrates, Leonardo daVinci, kitos jaunimo programos. Šių programų dėka šimtai tūkstančių dalyvių patenkina savo poreikius švietimo srityje. Pirmoji programa buvo pradėta vykdyti 1976 metais. 2002 - 2006 metų vykdomoms programoms skirta 3520 milijonai eurų, iš kurių net 10 procentų skirta e.švietimo plėtrai. Vėliau buvo sukurta daugiau programų, fondų remti e.švietimą. Vienas iš fondų ESF (Europos socialinis fondas). 2000-2006 metams yra skirta 60 milijardų eurų švietimo sistemos modernizavimui, mokymo programų modernizavimui, žmoniškųjų išteklių plėtrai, o tai apima IKT diegimą švietime (Elektroninės valdžios koncepcija, 2008).

Europos regioninės plėtros fondas iš 120 milijardų eurų biudžeto, 400 milijonų skiria skirtumų tarp regionų mažinimui sukuriant tinkamą infrastruktūrą, atitinkančią to regiono poreikius. Elektroninio švietimo plėtra aktuali daugeliui Europos valstybių. Vienas iš pavyzdžių gali būti Suomijos HAMK elektroninio švietimo centro vykdytas projektas „Tinklas kaip mokymosi aplinka“. Pagrindinis šio projekto tikslas - plėtoti ir realizuoti virtualią mokymosi sistemą, paremtą atviru ir distanciniu mokymu universitetuose, mokyklose ar profesinio rengimo centruose, nepriklausomai nuo asmens amžiaus bei gyvenamosios vietos. Galiausiai šis projektas apjungia ir įvairių kursų baigimą ar net tam tikro laipsnio įgijimą. Šiuo projektu siekiama išspręsti technines, pedagogines, socialines, administracines, įstatymines problemas (HAMK eLearning Centre, 2008).

Šiame centre studijuoja daugiau nei 8 tūkstančiai studentų, dirba daugiau nei aštuoni šimtai darbuotojų. Centras bendradarbiauja daugiau nei su 100 kitų šalių švietimo įstaigomis.

Hame koledžas įkurtas viename pietiniame Suomijos municipalitete. Šio koledžo pagrindinės veiklos sritys: verslo vadyba ir administravimas, kultūra, sveikatos ir socialinė apsauga, technologijos ir komunikacija, turizmas, rinkodara, profesinis mokymasis ir kvalifikacijos kėlimas. HAMK elektroninio švietimo centras yra tyrinėjimų ir mokslo plėtros visuma, orientuota į elektroninį (skaitmeninį) švietimą. Šis centras organizuoja 5 dienų e.stovyklas, kurių metu yra siekiama supažindinti/išmokyti:

- Naudotis www teikiamomis paslaugomis ir galimybėmis;
- Informacijos paieška, jos galimybėmis;

sinę medžiagą mokymams.

; naujiems mokymosi būdams, naujų galimybių paieškai (HAMK

Viena iš galimybių tai tinklaveika paremtas mokymasis. Pedagogų dirbančių HAMK elektroninio švietimo centre manymu, tai efektyvu, nes: atsiranda galimybė mokytis savarankiškai, tai yra priemonė gilinti savo žinias, vėliau savo žinias perduoti kitiems ar keistis turimomis žiniomis, tai patogiu, galima registruotis ir pan.

HAMK elektroninio švietimo centre yra organizuojama daugybė kursų atsižvelgiant į norinčių mokytis poreikius:

1. Kursų struktūra sudaroma taip kad atitiktų studentų poreikius;

Kursų struktūra sudaroma atsižvelgiant į profesijas(HAMK eLearning Centre, 2008).

Naudojamos priemonės: virtuali biblioteka, duomenų bazės, bandomieji projektai, bendradarbiavimas su kitais e.švietimo ekspertais (universitetais, kolegijomis ir pan.), moksliniai tyrimai. Vykdomi projektai yra finansuojami iš Europos socialinio fondo lėšų, nacionalinio biudžeto (HAMK eLearning Centre, 2008).

Suomija savo Ilgalaikėje strategijoje mokslui (Švietimo nacionalinė strategija - ugdymas ir tyrinėjimas informacinėje visuomenėje) deklaruoja, jog švietimo įstaigos ir toliau bus vienos iš svarbiausių institucijų kur rinksis piliečiai mokytis ir tobulėti . Šios įstaigos vis labiau bus pritaikytos visoms žmonių grupėms, neatsižvelgiant į amžių, lytį, rasę ar pan. Švietimo įstaigos taps mokymosi inovacijų centrais, kur mokytojai bendradarbiaus su studentais išsivystytu nauju pedagoginiu metodu. Švietimo įstaigos turės didelę atsakomybę bei tikslą užkirsti kelią socialinei atskirčiai plisti. Tinklų naudojimas asmeniniam mokymuisi ir jo skatinimas taps labiau populiarus bei prieinamas kiekvienam . Mokiniai bei studentai ypatingai skatinami perėjimo iš vienos mokymo institucijos į kitą stadijoje (The National strategy for education training and research in the informatikon society, 1995).

Iki 2004 metų Suomija buvo užsibrėžusi tapti viena iš pirmaujančių žiniomis bei bendradarbiaujanti visuomenė. Pasiekimai paremti gyventojų lygiomis galimybėmis mokytis bei savarankiškai plėtoti savo žinias, kuo daugiau naudojant informacijos išteklius bei švietimo įstaigas. Aukštos kokybės, moralinis ir ekonominis pastoviai vykstantis metodas grįstas tinklaveikos mokymu bei tyrinėjimais ateityje bus įtvirtintas (The National strategy for education training and research in the information society, 1995).

Italijoje mokymasis visą gyvenimą išsiplėtojo visoje švietimo, ūkio, ugdymo sistemoje. Šiuo metu visi administraciniai lygiai, nuo centrinės valdžios iki rajonų ir municipalitetų (Lifelong Learning Policy Development Brussels,2003).

planuoti švietimo teikimą vietiniame lygmenyje, municipalitetai, mokymų, profesinio rengimo valdymą, bei ryšių tarp mokymo

Apibendrinant galima teigti, kad elektroninio švietimo plėtojimas suteikia plačias galimybes žmogui dalyvauti socialiniame gyvenime, mokytis, ir kelti kvalifikaciją. Šiandieninėje žinių visuomenėje švietimo kokybė yra užtikrinama šiuolaikine kompiuterių įranga, greitaeigiu interneto ryšiu, kokybiškomis mokomosiomis programomis, virtualiosiomis mokymosi aplinkomis.

Apibendrinant galima teigti, kad Europos Tarybos patvirtintoje Lisabonos strategijoje nustatytas naujas tikslas informacinės visuomenės sukūrimas, įgalinantis įgyvendinti žinių ekonomiką ir kurti naujas darbo vietas didžiausią augimo potencialą turinčiose srityse. e. Europos švietimo strategija tapo varomąja jėga, sudariusi galimybę ES iki 2010 metų tapti konkurencingiausia pasaulyje e. švietimo srityje. Dabartinė Europos informacinės visuomenės struktūra yra pagrįsta „e. Europa 2005“ veiksmų planu, kuriuo siekiama sukurti palankią aplinką privačioms investicijoms ir naujoms darbo vietoms, skatinti našumą, modernizuoti viešųjų paslaugų sektorių ir suteikti kiekvienam galimybę dalyvauti pasaulio informacinėje visuomenėje.

1.3. Elektroninio švietimo raidos tendencijos

Dabartinis gyvenimas yra labai kintantis, atveriantis kiekvienais metais naujus pokyčius. Pastarieji turi įtakos mūsų veiklai, kartais labai reikšmingus. Narystė ES reiškia įėjimą į bendrą rinką, padidėjusį darbo jėgos mobilumą, dideles užsienio investicijas, greitesnę mūsų ekonomikos restruktūrizaciją. Tokioje situacijoje tik mokymasis visą gyvenimą gali individui laiduoti deramą užimtumą Lietuva yra priversta laikytis Europos užimtumo strategijos gairių, apimančių ir mokymąsi visą gyvenimą (Gudauskas, 2002).

Informacinės technologijos padarė radikalią įtaką pačiai ekonomikos esmei - atsirado globali „žiniomis grindžiama ekonomika“. Ši ekonomika pirmiausia remiasi idėjų, o ne fizinės jėgos, pažangių technologijų, o ne pigios darbo jėgos panaudojimu. Lietuva taip pat planuoja laipsniškai pereiti prie žiniomis grindžiamo ūkio. Tai reiškia, jog siekiant konkurencingos ekonomikos mokymasis visą gyvenimą tampa būtinybe. Kita vertus, reikėtų suprasti, jog žinių ekonomikos plėtra gali suteikti galimybių spręsti tokias socialines problemas, kaip skurdas bei socialinės izoliacijos mažinimas. Tačiau tuo pat metu tai gali vesti prie žinių bei skaitmeninės atskirties ir sukurti naujas atskirties problemas.(mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategija) (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. 315, 2002).

Akcentuotina tai, kad keičiantis visuomenei, mokykla vaidina labai svarbų vaidmenį. Dažnai būtent nuo jos priklauso, kaip visuomenė sugebės priimti ir prisitaikyti prie mūsų amžiaus keliamų

enės iššūkiai - ne išimtis. Atsiranda naujos bendravimo ir darbo įgūdžių tobulinimo poreikiai. Iš dalies valstybės gerovė priklauso nuo to, kaip mokykloms bus pasiūlyta ir geba gyventi su tomis naujovėmis, integruoti jas į savo gyvenimą. Būtent nuo mokyklos priklauso, ar jaunoji karta ateis į universitetus ir darbo vietas įgijusi reikalingų darbo su naujosiomis technologijomis įgūdžių, ar ji bus pasirengusi savarankiškai dirbti ir mokytis informacija perkrautame nuolat skubančiame pasaulyje. Tokie šiandienos iššūkiai ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio švietimo sistemoms. Natūralus atsakas į šį iššūkį yra mokyklų kompiuterizavimas. Lietuvoje jis įgavo naują pagreitį 2000-aisiais metais ir nuo to laiko yra vienas iš deklaruojamų Lietuvos švietimo politikos prioritetų (Informacinių technologijų diegimo Lietuvos švietimo sistemoje politikos analizė, 2002).

Pastaraisiais metais kompiuterizuojant mokyklas Lietuvoje padaryta gana daug. Šalies mokyklų kompiuterizavimas artėja prie ES standartų, mokyklos pakankamai aprūpintos kompiuteriais ir įranga (Numgaudis, 2008).

„Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo Lietuvos švietime 2005-2007 metais“ strategijoje. Čia akcentuojama IKT diegimo švietime misija:

- tobulinti visą ugdymo procesą, IKT teikiamas galimybes panaudoti ugdymo kokybei ir efektyvumui stiprinti - edukacinė misija.
- plėtoti IKT infrastruktūrą: rengti besimokančią jaunuomenę gyventi elektroninėje erdvėje, sudaryti sąlygas taikyti IKT visose veiklos srityse ir užtikrinti lygias naudojimosi informacija galimybes visiems piliečiams - socialinė, visuomeninė misija)(Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. 315, 2002).

Siekiant įgyvendinti šią misiją, Strategijoje numatomi trys integralūs, vienas kitą papildantys tikslai ir kiekvienam jų atitinkami uždaviniai:

- pasiekti proveržį mokinių mokymui ir mokymuisi naudojant modernias informacines technologijas.
- sukurti švietimo kompiuterių tinklą - mokymui ir mokymuisi skirta informacija užpildytą elektroninę erdvę, kartu sudarant sąlygas modernizuoti švietimo valdymą, mokyklų bendruomenių komunikavimą.
- gerinti gyventojų kompiuterinę kompetenciją, siekiant mažinti socialinę atskirtį IKT srityje (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. 315, 2002).

Strategijoje išskelti uždaviniai visiškai atitinka informacinės visuomenės kūrimo uždavinius - mokyklose bus plačiai diegiamos informacinės technologijos įvairių dalykų pamokose bei visame ugdymo procese, internete atsiras daugiau aktualios mokymo ir mokymosi informacijos, bus ugdoma mokyklų bendruomenių kompiuterinė kompetencija. Valstybės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatose - akcentuojama informacinės kultūros svarba švietimo plėtotės kokybei

uose švietimo lygiuose sustiprinti dėmesį informacinės kultūros kompiuterio raštingumo programas, nustatyti tarptautinius standartus raštingumo egzaminus, ypatingą dėmesį skirti originalioms mokomosioms kompiuterinėms programoms kurti ir pritaikyti, garso ir vaizdo priemonėms kurti, naudoti internetą mokiniams mokyti ir šviesti (Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Nr. IX-1700, 2003).

Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijoje išdėstytas požiūris į Lietuvos informacinės visuomenės plėtros reiškinius. Joje atsižvelgta į Lietuvos specifines sąlygas ir elektroninės Europos politinės iniciatyvos keliamus svarbiausius tikslus:

- įtraukti kiekvieną pilietį, šeimą ir mokyklą, kiekvieną įmonę ir valstybės instituciją į skaitmeninę erą;
- sukurti elektroniškai išprususią Europą, remiamą kultūringo, pasirengusio finansuoti ir plėtoti naujas idėjas, verslo;
- užtikrinti, kad procesas būtų socialiai patrauklus, skatintų vartotojų pasitikėjimą ir stiprintų socialinę sanglaudą (Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nr. 229, 2001).

Koncepcijoje numatoma, kad kiekvienas mokyklą baigęs moksleivis įgytų reikiamas informacines technologijas grindžiamas žinias; nurodoma, kad kiekvienoje mokykloje vienas kompiuteris turi tekti ne daugiau kaip dešimčiai mokinių (mokiniai skaičiuojami nuo pirmosios klasės), ir vienas kompiuteris - keturiems studentams; e. raštingumo turi išmokyti mokytojai ir valstybės tarnautojai. Elektroninės valdžios koncepcija - siekiama, kad nuo 2005 metų viešosios paslaugos Lietuvos Respublikos gyventojams ir verslo subjektams būtų teikiamos panaudojant skaitmenines technologijas (internetą, mobiliuosius telefonus ir kt.), akcentuojama, kad reikia kuo sparčiau diegti kompiuterinio raštingumo žinių tikrinimo ir tobulinimo sistemą (Elektroninės valdžios koncepcija. Projektas Nr. 5).

Vis plačiau diegiamos informacinės technologijos valstybės institucijų bei savivaldybių darbe. Realizuojant „Elektroninės valdžios koncepcijos nuostatus“, elektroninėje erdvėje atsiranda viešosios elektroninės paslaugos, kurios leidžia piliečiams greičiau ir patogiau atlikti vis daugiau įprastų operacijų internetu. Visuotinio kompiuterinio raštingumo programos tikslas - siekti, kad visi visuomenės nariai įgytų kompetenciją, atitinkančią informacinės visuomenės reikalavimus. Numatoma sudaryti sąlygas visiems Lietuvos Respublikos gyventojams įgyti kompiuterinį raštingumą, atitinkantį jų išsimokslinimą ir profesinę veiklą nepriklausomai nuo amžiaus, lyties, specialiųjų poreikių, socialinės padėties ir gyvenamosios vietos (sąlygų sudarymas siekti kompiuterinio raštingumo) (Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1176).

umentė -pabrėžiamos skubiai reikalingos investicijos būtinoms
ną skatinti, itin akcentuojami tyrimai, būtini efektyviam švietimo
Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 935, 2004).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1646 priėmė „Ilgalaikę mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategiją“, kurioje konstatuojama, kad turimos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros statistikos nepakanka procesams analizuoti ir valdyti.

Nėra nuolatinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros proceso stebėjimo ir analizės sistemos.

Strategijos realizavimo programoje formuluojami tokie uždaviniai:

- Lietuva iki 2015 metų turi tapti informacine visuomene.
- Per artimiausius 5 metus turi būti pasiektas 70 procentų gyventojų kompiuterinis raštingumas.

Turi būti vykdomi nuolatiniai strateginiai šalies raidos tyrimai, leidžiantys objektyviai analizuoti ir vertinti jos būklę, numatyti perspektyvias tolesnės plėtros kryptis ir būdus.

Turi būti vykdomas prioritetas investavimas į žmogiškųjų išteklių ir intelektualio šalies potencialo išsaugojimą ir plėtrą.

Būtina kurti informacinę visuomenę: užtikrinti švietimo, mokslo ir ūkio integraciją, plėtoti mokymosi visą gyvenimą principą, skatinti visuomenės aktyvumą (Ilgalaikė mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategija, 2003).

Apibendrinant galima teigti, kad švietimo kaita - tautos išlikimo sąlyga. Šiuo metu Lietuvai reikalingas kokybiškai naujas švietimo modelis. Besiformuojanti informacinė visuomenė kelia daug sudėtingesnius reikalavimus: skatinti asmenis nuolatiniam ugdymui ir ruošimuisi optimaliai veikti kintančiose darbo vietose. Informacinės technologijos padarė radikalią įtaką pačiai ekonomikos esmei - atsirado globali „žiniomis grindžiama ekonomika“. Valstybės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatose - akcentuojama informacinės kultūros svarba švietimo plėtotės kokybei užtikrinti, keliami uždaviniai visuose švietimo lygiuose sustiprinti dėmesį informacinės kultūros ugdymui, įdiegti kompiuterio raštingumo programas, ypatingą dėmesį skirti originalioms mokomosioms kompiuterinėms programoms kurti ir pritaikyti, garso ir vaizdo priemonėms kurti, naudoti internetą mokiniams mokyti ir šviesti. Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijoje išskirti svarbiausi tikslai: įtraukti kiekvieną pilietį, šeimą ir mokyklą, kiekvieną įmonę ir valstybės instituciją į skaitmeninę erą; sukurti elektroniskai išprususią Europą; užtikrinti, kad informacinės visuomenės plėtros procesas.

4. Formalusis ir neformalusis švietimas

Švietimas yra palyginti aukšto lygio: asmenys su viduriniu ar aukštesniu išsilavinimu sudaro 80 proc. darbo jėgos, bet dalies darbo jėgos turima profesinė kvalifikacija ir įgytos žinios neatitinka besikeičiančių darbo rinkos reikalavimų (Lietuvos darbo biržos duomenimis, apie 80 procentų asmenų, registruotų valstybinėse darbo biržose, turima kvalifikacija netenkina darbo rinkos poreikių, per 40 procentų bedarbių iki 25 metų amžiaus neturi formalios kvalifikacijos). Tai trukdo darbuotojams prisitaikyti prie įvykusių ir vykstančių ekonominių pokyčių bei susirasti darbą. Vykdamt ilgalaikio nedarbo prevenciją reikia užtikrinti darbuotojų žinių ir įgūdžių tobulinimą, gerinti mokymo kokybę (Telksnys, 1999). Turi būti aktyvinama nedarbo prevencija ir dirbantiems asmenims - jiems turi būti sudaromos galimybės tobulėti ir įgyti naują profesiją arba tobulinti turimą kompetenciją, kad ji atitiktų tarptautinius profesinio pasirengimo standartus (Mokymosi visą gyvenimą strategija, 2008).

Atkreiptinas dėmesys į bendrųjų gebėjimų svarbą ir reikmę juos ugdyti suaugusiųjų mokymosi aprėpote. Bendrieji gebėjimai - tai žinios, gebėjimai, įgūdžiai, požiūriai ir vertybinės orientacijos, laiduojančios visapusišką individo asmenybės ugdimąsi, jos profesinį lankstumą, mobilumą bei įsidarbinimo galimybes. Prie jų priskiriami komunikaciniai, bendradarbiavimo, problemų sprendimo, kritinio mąstymo, verslumo, informacinių technologijų, užsienio kalbų, mobilumo ir kitokie gebėjimai. Bendrųjų gebėjimų įgijimas palengvina integraciją į darbo rinką tiek turintiems profesinę kvalifikaciją suaugusiesiems, tiek jos neįgijusiesiems. Taip suaugusiųjų mokymasis turi būti grindžiamas bendradarbiavimu, individualybės, asmeninių savybių ir socialinių gebėjimų plėtote (Zalatorius, 2000).

Bendrųjų gebėjimų ugdymas yra profesinio rengimo ir tęstinio profesinio mokymosi prioritetas, tačiau jų ugdymas išskeltas ir visoje švietimo sistemoje, neišskiriant ir bendrojo lavinimo mokyklų, universitetų, kitų institucijų. Ugdant bendruosius gebėjimus nemažai galėtų prisidėti nevyriausybines organizacijas (Mokymosi visą gyvenimą strategija, 2008).

Užimtumo skatinimo sistema, apimanti smulkų, vidutinį ir stambų verslą, savaime suprantamu dalyku laiko tai, kad bus atitinkamų kvalifikacijų darbuotojų. Tačiau dėl žemos kvalifikacijos arba neatitinkančių darbo rinkos poreikių žmonių išteklių yra stabdoma atskirų regionų plėtra. Įgyvendinamos valstybinės ūkio ir atskirų jo šakų plėtros programos nėra tarp savęs susietos, menkai koordinuojamos ir orientuotos į užimtumo problemos sprendimą. Pavienės pastangos pradėti savo verslą dėl lėšų ir verslo žinių stygiaus ne visada būna sėkmingos. Dažnai laikomasi nuostatos, kad užimtumo didinimo klausimai priklauso tik nuo valdžios institucijų sprendimų. Nepakankama valstybinių institucijų (savivaldybių, darbo rinkos institucijų) parama vietinėms užimtumo iniciatyvoms įgyvendinti, nėra bendradarbiavimo žmonių išteklių plėtros srityje. Kaip

nesunkiau keisti profesiją, mažėja galimybės įsidarbinti, blogėja darbo rinkos politikos priemonių nepakanka ilgalaikio nedarbo išsprendimui, todėl didėjanti nedarbo trukmė ir ilgusius darbuotojų darbuotumą asmenų net tarpininkaujami teritorinių darbo biržų negali prisiderinti prie darbo rinkos. Jie geba arba nori dirbti tik nesunkius, nekvalifikuotus darbus, kurių pasiūla mažėja. Tam tikrų gyventojų grupių gaunama socialinė parama kartu su kitokia šeimoms teikiama socialine parama neskatina jų ieškoti darbo, užsidirbti. Susirūpinimą kelia prie rizikos grupių priskiriami bedarbiai: neturintys nuolatinės gyvenamosios vietos, grįžę iš įkalinimo vietų, asocialaus elgesio šeimų nariai ir kiti praradę paskatas dirbti asmenys. Nedideles galimybes įsidarbinti turi priešpensinio amžiaus bedarbiai. Tarp nedirbančio jaunimo sparčiau plinta asocialus elgesys, nelegali veikla, formuojasi iškreiptas požiūris į darbą. Ekonomiškai nuostolingas naujų darbo vietų kūrimas ir įdarbinimas iškreipia darbo santykius, stabdo verslo plėtrą, didina gamybos socialines išlaidas, mažina įmonių konkurencingumą. Šiuo atveju reikalinga subalansuota lygių galimybių ir kitų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo politika (Mokymosi visą gyvenimą strategija, 2008).

Suaugusiųjų tęstinis mokymasis. Suaugusiųjų tęstinis mokymasis šalyje nėra pakankamai išplėtotas. Tik 5-10 proc. suaugusiųjų Lietuvos gyventojų dalyvauja suaugusiųjų mokymosi programose; tuo tarpu kai kuriose ES šalyse (Švedija, Vokietija) šis rodiklis viršija 40 proc. Tik apie penktadalis įmonių planuoja ir vykdo darbuotojų profesinį tobulinimą (Žmogaus socialines raidos pranešimas, 2005).

Sisteningiau tik valstybinės įstaigos - viešojo administravimo, sveikatos priežiūros, švietimo ir energetikos sričių darbdaviai - savo darbuotojams organizuoja intensyvius tęstinio mokymosi kursus. Tačiau mažėjant valstybinių įstaigų finansavimui tęstinis mokymasis organizuojamas vis rečiau, jo renginiai trumpesni (Žmogaus socialines raidos pranešimas, 2005).

Ribotas valstybinis finansavimas reiškia, kad beveik visi suaugusiųjų mokymosi kursai turi padengti sąnaudas iš surinktų mokesčių už mokymą. Be to, skaičiuojant fizinių asmenų pajamų mokesį, išlaidos tokiam mokymui nelaikomos išlaidomis, kurių suma turėtų būti mažinamos apmokestinamosios pajamos. Todėl, atsižvelgiant į žemas pajamas Lietuvoje, žmonėms, iš darbdavio negaunantiems finansinės paramos, tęstinis mokymasis tampa per brangus. Nėra teisinės bazės, kuri nustatytų darbdavių ir darbuotojų pareigas kvalifikacijos tobulinimo srityje (pvz., galėtų būti įteisinta darbuotojo teisė į atostogas mokymosi tikslams) bei darbdavių ekonominio skatinimo finansuoti darbuotojų dalyvavimą mokymosi programose sistemos (Mokymosi visą gyvenimą strategija, 2004).

Svarbią vietą tęstiniame mokymesi užima aukštosios mokyklos. Statistikos departamento duomenimis, 2008 m. kas ketvirtas 25–64 metų amžiaus Lietuvos gyventojas turėjo aukštąjį išsilavinimą (2006 m. – kas penktas). 2006–2008 m. šalies aukštosios mokyklos kasmet parengdavo

alistų. 2008–2009 mokslo metų pradžioje šalies aukštosiose mokyklų studentų. Palyginti su praėjusiais mokslo metais, studentų skaičius augo (Aukštasis mokslas, 2009) (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Aukštųjų mokyklų studentų ir absolventų statistika

	Studentų skaičius		Parengta specialistų	
	2007–2008	2008–2009	2007	2008
Kolegijose	60096	61383	11940	11949
valstybinėse kolegijose	43651	43912	9871	9679
nevalstybinėse kolegijose	16445	17471	2069	2270
Universitetuose	144336	149017	31153	30535
valstybiniuose universitetuose	137205	140960	30185	29465
nevalstybiniuose universitetuose	7131	8057	968	1070

Šaltinis: Aukštasis mokslas, prieiga per internetą, <http://www.stat.gov.lt/lt/news/view/?id=6729>, prisijungimo laikas, 2009-07-12.

Pastaraisiais metais studentų skaičius kolegijose ir universitetuose augo lėčiau. 2000–2004 m. studijuojančiųjų skaičius kasmet padidėdavo vidutiniškai po 23 tūkst. (12–25 proc.), o nuo 2005 m. – vidutiniškai po 4 tūkst. (1–4 proc.) (Aukštasis mokslas, 2009).

Aukščiausios kvalifikacijos specialistus šalyje rengia 49 aukštosios mokyklos – 22 universitetai ir 27 kolegijos. 2008 m. rudenį universitetuose studijavo 149 tūkst., kolegijose – 61 tūkst. studentų. Per metus jų skaičius išaugo atitinkamai 5 tūkst. ir 1 tūkst. Aukštųjų nevalstybinių mokyklų skaičius nepasikeitė – šalyje yra 7 universitetai ir 12 kolegijų, studijuojančiųjų jose padaugėjo nuo 24 tūkst. iki 26 tūkst. Be 2008, metais pradėjo veikti pirmasis užsienio šalies aukštosios mokyklos padalinys – Lenkijos Balstogės universiteto filialas, kuriame apie 300 studentų studijuoja ekonomikos ir informatikos krypties programas. 2008 metais per 20.000 asmenų mokėsi aukštųjų mokyklų organizuojamuose neformaliuose kursuose (Aukštasis mokslas, 2009).

Profesinis konsultavimas ir informavimas.

Profesinis orientavimas ir konsultavimas mokymosi visą gyvenimą požiūriu turėtų užimti svarbią vietą. Tačiau dėl nepakankamai išplėtos profesinio konsultavimo ir informavimo sistemos ir nekoordinuotumo tik nedidelė dalis moksleivių bei dirbančiųjų ir bedarbių dalyvauja profesinio konsultavimo ir orientavimo priemonėse. Lietuvoje konsultuojama tik 12,1proc. bedarbių, apie 10 procentų baigiamųjų klasių moksleivių. Profesinio konsultavimo ir orientavimo priemonėms didinti yra sukurtos interneto duomenų bazės ir darbo biržos darbo paieškos informacinė sistema. Mažas bedarbių skaičius dalyvauja specializuotose konsultavimo darbo paieškai priemonėse. Nepakankamas dėmesys skiriamas suaugusiųjų informavimui ir konsultavimui pagal tikslines

darbo rinkai. Praktiškai profesinis orientavimas nėra integruotas į ra nustatyti suaugusiųjų žmonių grupių (pradedančiųjų darbo poreikių ir bedarbių) profesinio informavimo ir konsultavimo poreikiai) (Burokas, 2008).

Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pripažinimas.

Neformalusis švietimas – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas. Neformaliojo vaikų švietimo paskirtis – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais. Neformaliai mokantis asmens įgyta kompetencija gali būti pripažįstama kaip formaliojo švietimo programos ar kvalifikacijos dalis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka arba aukštųjų mokyklų nusistatyta tvarka. Vaikų muzikos, dailės, meno, sporto ar kitoje mokykloje išeita ilgalaikio meninio ugdymo programa gali būti pripažįstama kaip profesinio ugdymo modulis. Neformalus ugdymas – labai svarbi mokinių užimtumo sritis, suteikianti galimybes atsiskleisti jų gabumams, leidžianti pagilinti ir praktiškai panaudoti žinias, įgytas pamokų metu (Neformalus švietimas, 2008).

Mokykloje taikomos įvairios neformalaus ugdymo formos:

- žodinės: įvairūs aptarimai (knygų, kino filmų, televizijos laidų, parodų);
- vaizdinės: teatrų, parodų, muziejų, kino teatrų lankymas;
- praktinės: įvairios dienos (aplinkos tvarkymo, menų ir pan.), išvykos, kelionės, konkursai (ateities projektų, žaidimų ir pan.), kūrybiniai žaidimai (neakivaizdinės kelionės, televizijos laidos), olimpiados ir popietės, šventės ir tradicijos (valstybinių švenčių, pavasario, vasaros, rudens, žiemos švenčių, Kalėdų, Užgavėnių ir kt.), vakaronės, koncertai, viktorinos bei sporto šventės (Neformalus švietimas, 2008).

Neformalus ugdymas orientuojamas į mokinių gebėjimus ir įgūdžius bei jų saviraišką (Neformalus švietimas, 2008).

Per pastaruosius 10 - 15 metų nemažai šalių Europoje ir už Europos ribų įdiegė ankstesnio, neformalaus ir savaiminio mokymosi identifikavimo, oficialaus patvirtinimo ir pripažinimo metodikas ir sistemas. Yra manoma, kad tai pagerins įgūdžių skaidrumą ir perkėlimą tarp šalių. Siekiama, kad būtų sukurti instrumentai, padėsiantys piliečiams - suaugusiesiems ir jaunimui - suprantamai ir konvertuojamai pateikti savo kvalifikacijas ir kompetencijas kiekvienoje Europos vietoje. Tai yra kryptis, kuria neišvengiamai turime žengti ir mes. Neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo sistemos ir metodų kūrimas Lietuvoje dar beveik neprasidėjo. Nebaigta kurti profesijos standartų sistema. Universitetiniam išsilavinimui tokia sistema net nepradėta kurti. Suaugusieji, neįgiję pagrindinio išsilavinimo, bet turintys profesines kompetencijas, įgytas dirbant ar savarankiškai mokantis, yra vertinami pagal formalias jaunimui sukurtas taisykles. Jų patirtis

Neformalaus ir savaiminio mokymosi formalus pripažinimo mokymosi prestižą, apsunkina darbuotojų santykius su darbdaviais, rinkoje. Šios sistemos tikslas būtų įvertinti individo pasiekimus ir paskatinti jį siekti naujų kvalifikacijų (Žmogaus socialinė raida, 1999).

Būtina sukurti mokymosi pripažinimo sistemą, kuri leistų įteisinti turimas kompetencijas, įgytas kitur, o ne formaliojoje sistemoje.

Mokymosi prieinamumo problema.

Prieinamumas – tai daugialypė sąlygų, garantuojančių efektyvų mokymąsi ir asmeniškai bei visuomeniškai palankius jo rezultatus, visuma (Laužackas, ir kt.2008).

Pagrindinės mokymo prieinamumo problemos Lietuvoje: švietimo paslaugos nėra tolygiai prieinamos visoms visuomenės grupėms, ypač žemas galimybes mokytis turi visų amžiaus grupių specialiųjų poreikių, socialinės rizikos asmenys, darbininkiškų profesijų atstovai, rajonų gyventojai. Nepakankamai išvystyta paramos besimokantiems sistema, daliai norinčiųjų mokymosi paslaugos nėra prieinamos dėl lėšų ir informacijos trūkumo (Dumčius, 2005).

Mokymosi prieinamumo didinimo veiksmai:

- Lanksčių, individualizuotų mokymosi formų plėtra;
- Profesinio orientavimo sistemos veiklos tobulinimas ir plėtra, jos paslaugų prieinamumas, visiems, siekiantiems mokytis ar užsiimti profesine veikla;
- Psichologinės, specialiosios ar socialinės pedagoginės ir kitokios švietimo pagalbos sistemos pertvarka ir plėtra (parama kuriant metodinius centrus, integruojant spec. poreikių asmenis į švietimo sistemą) ir bendrojo lavinimo mokyklų nelankančių (nepritačiusių, motyvacijos stokojančių) jaunuolių susigražinimas į švietimo sistemą (jaunimo mokyklų gebėjimų stiprinimas) (2007–2013 metų ES struktūrinės paramos teikiamos galimybės jaunimo mokyklų plėtrai).

Apibendrinant galima teigti, kad formalusis švietimas yra švietimas, vykstantis pagal teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas ugdymo programas, kurias baigus įgyjamas pradinis, pagrindinis, vidurinis, aukštesnysis arba aukštasis išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija. Neformaliojo švietimo paskirtis – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais. Vienas svarbiausių aspektų liečiančių tiek formalųjį tiek ir neformalųjį švietimą yra mokymo prieinamumas. Pagrindinė mokymo prieinamumo problema Lietuvoje: švietimo paslaugos nėra tolygiai prieinamos visoms visuomenės grupėms, ypač žemas galimybes mokytis turi visų amžiaus grupių specialiųjų poreikių, socialinės rizikos asmenys.

mokymosi technologijos glaudžiai susiję. 2000 m. spalio 30 d.

Europos Komisija paskelbė „Mokymosi visą gyvenimą“ memorandumą, kuriame vienu iš prioritetų pripažino naujų švietimo technologijų, iš jų informacinių technologijų (IT), ir nuotolinio mokymosi galimybių plėtrą. Nuotolinis švietimas nesiorientuoja į kurį nors švietimo tipą ar etapą, žmonių kategoriją ar amžių. Jis gali būti teikiamas tiek viduriniam, tiek aukštajam išsilavinimui įgyti, visuomenei šviesti ar tęstiniam mokymui vykdyti ir yra pagrindinis įrankis, leidžiantis įgyvendinti mokymosi visą gyvenimą principą. Nuotolinio švietimo plėtra grindžiama IT laimėjimais (Lifelong Learning Policy Development Brussels, December 2003).

Informacinės technologijos keičia patį mokymosi ir mokymo procesą - jis perkeliamas į virtualią erdvę. Lietuvoje yra įdiegta nemažai priemonių organizuoti e. mokymosi procesą. Kursų rengimui ir teikimui internete dažniausiai naudojamos dvi virtualios aplinkos - WebCT ir Liuvit. Kai kurie kursai papildomi spausdinta medžiaga, kompaktinėmis plokštelėmis, vaizdajuostėmis ir garsajuostėmis (Norkienė, 2001).

Akcentuotina ir tai, kad kompiuterinės technologijos vis labiau skverbiasi į švietimą, daro įtaką įvairių dalykų mokymui ir mokymuisi, visam ugdymo procesui. Kompiuterių ir kompiuterinės technikos mokyklose daugėja, atsiranda ne tik informacinių technologijų, bet ir kitų dalykų kabinetuose. Remiantis nacionaliniais mokinių pasiekimų tyrimais galima teigti, kad

daugelis mokinių nemaža laiko praleidžia prie kompiuterio. Tai atveria plačias galimybes ugdymo proceso kaitai. Informacija – tai visuma žinių apie kokius nors faktinius duomenis (visuomenės procesus, aplinkos reiškinius, techninius objektus ir kt.) ir jų tarpusavio ryšius. Ji gali būti perduodama žodžiu, raštu, vaizdu ar kitais būdais. Informacinės komunikacinės technologijos (toliu-IKT) – informacijos kaupimo, laikymo, apdorojimo, pateikimo ir perdavimo būdų ir priemonių visuma. Šiuolaikinės IKT įgalina labai veiksmingai gauti, apdoroti, saugoti, pateikti ir perduoti informaciją, todėl sparčiai skverbiasi į visas mokslo, verslo, gamybos ir kt. gyvenimo sritis. Pasaulis visą laiką sparčiai kinta. Mokykloms svarbiausias pokytis yra staigiai nepaprastai padidėjęs informacijos kiekis. Anksčiau mokyklų funkcija ir pareiga buvo skleisti informaciją, o šiandien padėtis kitokia. Niekas negali žinoti visko, o sėkmę nebūtinai lemia išmanymas ir žinios. Viena esminių informacinių technologijų savybių – orientacija į taikymą. Informacinės technologijos susiformavo ir tapo reikšmingos dėl spartaus šiuolaikinių technologijų plitimo visose žmonių veiklos srityse. Todėl ir mokykloje svarbu informacines technologijas panaudoti efektyvesniam įvairių dalykų mokymuisi (Burneikaitė ir kt., 2008).

Apibendrinant galima teigti, kad elektroninis švietimas ir mokymosi technologijos glaudžiai susiję. 2000 metais Europos Komisijos paskelbtame „Mokymosi visą gyvenimą“ memorandume,

ujų švietimo technologijų, iš jų informacinių technologijų, ir plėtra. Pastaruoju metu kompiuterinės technologijos vis labiau airių dalykų mokymui ir mokymuisi, visam ugdymo procesui.

1.6. Europos Sąjungos politika elektroninio švietimo plėtros kontekste

Kaip ir daugelis Europos valstybių Lietuva turi galimybę pasinaudoti teikiama parama iš ES fondų, e.švietimo plėtrai, informacinių technologijų diegimui švietime, infrastruktūros kūrimui ir pan. Lietuvos Bendrasis programavimo dokumentas (toliau-BPD) ir Europos socialinis fondas (toliau-ESF) prioritetas - žmogiškųjų išteklių plėtra, t.y. siekiama didinti darbo jėgos kompetenciją ir gebėjimus prisitaikyti prie darbo rinkos poreikių, taip pat gerinti švietimo ir profesinio rengimo kokybę bei prieinamumą, plėsti socialinę integraciją (Darulis, 2002).

Prioritetinės sritys: Užimtumo gebėjimų ugdymas; Darbo jėgos kompetencijos ir gebėjimų prisitaikyti prie pokyčių ugdymas; Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija; Žmogiškųjų išteklių kokybės moksliniuose tyrimuose ir inovacijose didinimas; Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas.

Užimtumo gebėjimų ugdymas:

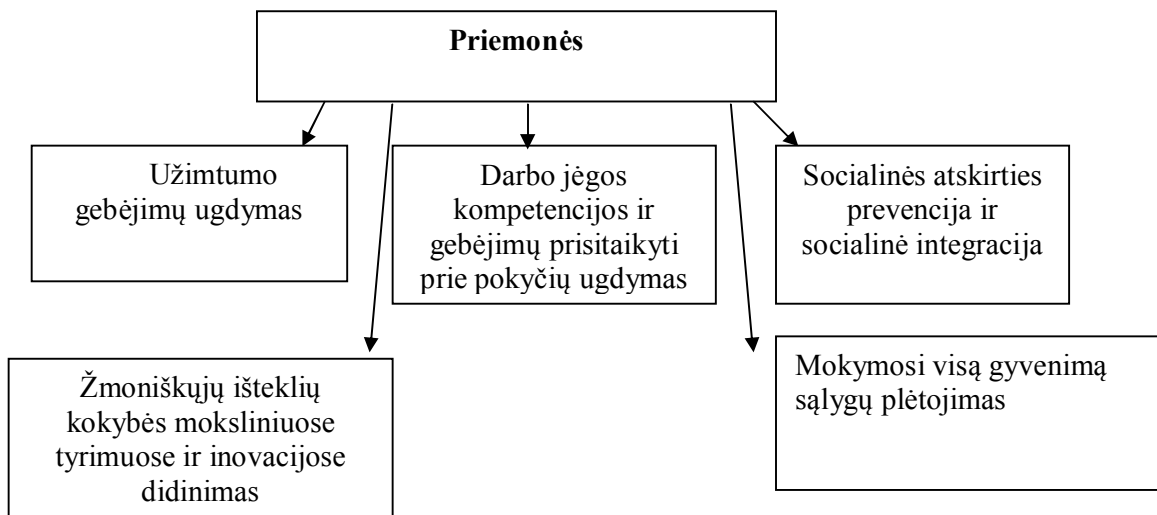
1. Bedarbių (ypač jaunimo ir ilgalaikių) ir asmenų, įspėtų apie atleidimą, profesinis orientavimas, konsultavimas, profesinis mokymas, individualaus darbo su bedarbiais plėtra, vietinių užimtumo iniciatyvų įgyvendinimas, parama (konsultavimas, informavimas, subsidijos, kt.) bedarbiams, pradedantiems savo verslą, Mini" darbo biržų veiklos organizavimas įmonėse, vykdančiose ženklus struktūrinius pokyčius, darbo biržų klientams teikiamų paslaugų kokybės gerinimas, naujų paslaugų plėtra, ypatingai naudojant IKT.

2. Darbo jėgos kompetencijos ir gebėjimų prisitaikyti prie pokyčių ugdymas, ūkio ir verslo poreikius atitinkančių visų lygių naujų specialistų rengimas, praktikų ir stažuotčių pramonės ir verslo įmonėse įgyvendinimas, specialistų mokymų perkvalifikavimo ir įgūdžių plėtros programų, skirtų verslo ir pramonės įmonių, valstybės institucijų personalui vykdymas, mokymo, perkvalifikavimo ir įgūdžių plėtros programų, skirtų verslo ir pramonės įmonių personalui, sklaida, socialinės partnerystės plėtra, lanksčių darbo bei darbo organizavimo metodų diegimas, gyventojų kompetencijos IKT srityje ugdymas.

3. Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija, neįgaliųjų profesinis mokymas, profesinės rehabilitacijos sistemos plėtra, mokymo ir studijų programų pritaikymas neįgaliesiems, neįgaliųjų, siekiančių plėtoti savo verslą, konsultavimas ir mokymas, socialinės rizikos asmenų grupių (kalinių ir grįžusių iš įkalinimo įstaigų, asmenų, priklausomų nuo psichotropinių medžiagų,

linės adaptacijos ir profesinės reabilitacijos vykdymas, socialinių integracijai į darbo rinką, moterų, norinčių pradėti savo verslą, nuotolinio mokymo pritaikymas specialioms poreikiams, žmogiškųjų išteklių kokybės moksliniuose tyrimuose ir inovacijose didinimas, ūkio ir verslo poreikius atitinkančių mokslininkų rengimas jų kompetencijos didinimas, tarptautinio lygio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projektų vykdymas, mokslinės veiklos kokybės palaikymas ir tarptautinis vertinimas, mokslo ir studijų institucijų informacinės sistemos ir jos duomenų bazių tobulinimas, kūrimas ir priežiūra (ES struktūriniai fondai ir jų paramos planavimas Lietuvoje).

4. Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas. Ūkio ir verslo poreikius atitinkančių mokymo ar studijų programų rengimas, atnaujinimas, reikalingos medžiagos rengimas ir leidyba, alternatyvių mokymo, mokymosi, studijų galimybių plėtra, mokytojų, dėstytojų rengimas ir jų kvalifikacijos tobulinimas, profesinio konsultavimo ir informavimo specialistų rengimas ir jų kvalifikacijos tobulinimas, duomenų bazių bei informacinių tinklų, užtikrinančių efektyvią mokymosi visą gyvenimą plėtrą, kūrimas, profesinės karjeros projektavimo ir profesinio informavimo informacinės medžiagos rengimas ir leidyba, nuotolinio mokymo plėtra, žinių ir kompetencijų vertinimo sistemos plėtra (ES struktūriniai fondai ir jų paramos planavimas Lietuvoje). Lietuvos Bendrojo programavimo dokumento ir Europos socialinio fondo deklaruojami prioritetai pateikiami 2 paveiksle.

2 pav. Lietuvos Bendrojo programavimo dokumento ir Europos socialinio fondo
Šaltinis: Sudaryta baigiamojo darbo autorės, remiantis Lietuvos Bendrojo programavimo dokumento ir Europos socialinio fondo nuostatomis.

Taigi Lietuvos Bendrojo programavimo dokumente ir Europos socialinio fonde akcentuojama žmogiškųjų išteklių plėtra, t.y. siekiama didinti darbo jėgos kompetenciją ir gebėjimus prisitaikyti

1.7. Švietimo reformos poveikis elektroninio švietimo plėtrai

Švietimo reforma - politinis procesas. Ji daro įtaką įgaliojimų ir resursų pasiskirstymui. Švietimo reforma - tai tie darbai, kuriais formuojamos vertybinės nuostatos, valstybingumas, pilietiškumas, kuriais tvirtinamas mūsų tautinis tapatumas („Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 m. nuostatos kaip politinis susitarimas“ (2007)).

Akcentuotina tai, kad Lietuvos švietimo reforma visuomenės buvo suvokiama, kaip esminis pažangos veiksnys, visų socialinių reformų pagrindas. Idėjiniai reformos pagrindai sietini su Lietuvos švietimo istorinėmis tradicijomis; kritiniu totalitarinės sovietinio švietimo prigimties apmąstymu ir įvertinimu; modernia demokratinių užsienio šalių pedagogine patirtimi; bendraisiais demokratinės visuomenės ir kultūros principais; kai kuriomis šiuolaikinėmis teorinės minties kryptimis, iš kurių didžiausia įtaka tenka humanistinei psichologijai ir vadinamosios holistinės pedagogikos nuostatoms. Švietimo pertvarka grindžiama tokiais pamatiniais principais: humaniškumo, demokratiškumo, nacionalumo, kaitos – atvirumo (Linkaitytė, Teresevičienė, 2000). Tačiau tenka pripažinti, kad vykstanti švietimo reforma susilaukia nevienareikšmių vertinimų. Skirtingai į švietimo reformą žiūri edukologijos teoretikai, politikai, mokytojai, mokinių tėvai bei kitų švietimu suinteresuotų visuomenės sluoksnių atstovai. Reformos vertinimai skiriasi, kadangi įvairios visuomenės grupės yra skirtingų interesų, todėl vykstantys pokyčiai vienų grupių interesus tenkina labiau, kitų - mažiau.

R. Želvio (1998) teigimu “veiksminga švietimo reforma neišvengiamai reiškia galių perskirstymą. Vienos švietimo grandies ar pedagoginės visuomenės grupės įgyja daugiau galių, kitos dalį turėtos įtakos praranda. Todėl visada bus nepatenkintų reforma. Ir priešingai, jei reformos įgyvendinimas didesnių konfliktų nesukelia, tai gali būti rimtas pavojaus signalas reformų iniciatoriams”.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę 1990 m., pasikeitus socialinėms - ekonominėms sąlygoms, išškilo būtinybė vykdyti esminę švietimo reformą – naujai organizuoti ugdymą, siekiant naujų ugdymo tikslų. Lietuvos švietimo situaciją būtų problemiška lyginti su Vakarų Europos ar pasaulio valstybėmis, gyvenusiomis nuoseklią savarankiškų valstybių švietimo raidą (Bruzgelevičienė, 2006). Lietuvos švietimui per vieną dešimtmetį teko modeliuoti ir kurti naują švietimo tikslų, uždavinių sampratą, struktūras, ugdymo turinį, metodus, strategijas, ką Vakarų Europos valstybės kūrė dešimtmečiais, nuolatos keisdamos, tobulindamos, reformuodamos. Taigi Lietuvos švietimo

...a aspektu reformuota, o iš esmės sukurta nauja. Išliko uždavinys turinį, keisti visą mokyklos santykių atmosferą, remiantis omis, atsisakant autokratinio bendravimo stiliaus, visą ugdymo procesą grįsti bendražmogiškosiomis vertybėmis, reikiamą dėmesį skirti tautinės savimonės ugdymui (Rajeckas, 2001). Dėl šio aspekto sisteminė švietimo pertvarka Lietuvoje įvardyta švietimo reformos terminu. Praktikoje dažnai vartojamas terminas švietimo sistemos kūrimas, kuris tiksliau nusako švietimo pertvarkos tikslus, uždavinius, mastą. Dar kitaip švietimo reforma vadinama ir švietimo pertvarka (Bruzgelevičienė, 2006).

Lietuvos švietimo pertvarką lėmė vidiniai, pačioje švietimo sistemoje susiformavę veiksniai: būtinybė keisti buvusio sovietinio švietimo vertybines orientacijas, tikslus, uždavinius; būtinybė atsisakyti vienpusiško ugdymo turinio pobūdžio; būtinybė įveikti ugdymo atotrūkį nuo praktikos, nuo ugdomo asmens sociokultūrinės patirties; būtinybė įveikti sovietinės švietimo sistemos, mokyklos unifikaciją; būtinybė kurti švietimą kaip lanksčią, gebančią atsinaujinti, šalies visuomenės ir pasaulio raidos poreikius atliepančią sistemą ir sociokultūrinio gyvenimo sričių sąlygoti veiksniai: Lietuvos valstybės politinės raidos gairės; Lietuvos valstybės socialinės politikos tikslai; valstybės ekonomikos plėtotės perspektyvos; valstybės kultūros plėtotės linkmės; Vakarų Europos ir pasaulio valstybių švietimo plėtotės kryptys, tendencijos (Jackūnas, 1993).

Pirmuosiuose švietimo reformos etapuose (1997-1999 metai) elektroninio švietimo diegimas buvo tik pradinėje fazėje. Elektroninio švietimo vystymąsi paskatino 2000 metais parengta Informacinės visuomenės plėtros koncepcija (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-02-28 nutarimas Nr.229 Dėl Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijos patvirtinimo. Lietuvos nacionalinė informacinės visuomenės plėtros koncepcija, 2001).

2001 m. LR Seimas, pripažindamas, kad žinių ekonomika tampa svarbiausiu išsivysčiusių šalių ūkio raidą lemiančiu veiksniu, priėmė Rezoliuciją “Dėl žinių visuomenės ir žinių ekonomikos plėtros Lietuvoje prioritetinių darbų”. Ši rezoliucija tapo pagrindu šalies pažangos, klestėjimo ir gerovės plėtotei. Čia buvo išskirtos keturios sritys, kuriose turėjo būti skirtas ypač didelis dėmesys žinių visuomenės plėtrai. Šios sritys

- 1) elektroninis švietimas
- 2) elektroninė valdžia
- 3) elektroninis verslas
- 4) žinių ekonomika kaip visas aukščiau paminėtas sritis apibendrinanti kategorija

Kiekvienoje šių sričių numatytos prioritetinės kryptys, kuriomis valstybė turėjo prisidėti prie žinių visuomenės plėtojimo.

Elektroninio švietimo srityje buvo numatyta:

uterinio raštingumo reikalavimą bendrojo lavinimo mokyklose ir
ngumo egzaminą įtraukti į mokomąsias programas;

sąlygas stojantiems į aukštąsias mokyklas asmenims susipažinti
su statistine informacija apie aukštąsias mokyklas baigusių asmenų įsidarbinimą pagal specialybę;

3) nuo 2001 m. dvigubai padidinti priėmimą į aukštųjų mokyklų specialybes, susijusias
su informacijos technologijomis;

4) užtikrinti nuolatinį Lietuvių kalbos informacinėje visuomenėje programos
finansavimą.

2001 metais parengtas Informacinės visuomenės plėtros strateginis planas, kuriame
akcentuojama būtinybė ugdyti visų socialinių sluoksnių kultūrinę brandą kuriant informacinę
visuomenę. (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-08-10 nutarimas Nr.984 Dėl Lietuvos
informacinės visuomenės plėtros strateginio plano patvirtinimo). Informacinės visuomenės plėtros
strateginiame plane pabrėžiama, kad vidurinio ugdymo lygmuo privalo visiems jį baigiantiems
suteikti kompiuterinį ir informacijos komunikacijos technologijos raštingumą. Švietimo sistema
privalo užtikrinti informacinių technologijų specialistų rengimą bei visų aukštąjį mokslą įgyjančių
specialistų informacijų technologijų raštingumą, be to, ir dirbančių specialistų raštingumą,
pedagogų kompiuterinį raštingumą. Atsižvelgiant į informacinės visuomenės kūrimo poreikius.
2001 metais parengtas ir visuomenei svarstyti pateiktas Pedagogų kompiuterinio raštingumo
standartas (Pedagogų kompiuterinio raštingumo standartas. Projektas, 2001), kuris paremtas
Europos kompiuterių vartotojo pažymėjimo programa.

2001 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau-LRV) nutarė įsteigti Informacinės
visuomenės plėtros departamentą prie LR Vidaus reikalų ministerijos, tarpžinybinę Informacinės
visuomenės plėtros komisiją, patvirtino Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie LRV
nuostatus. LR Prezidentas pasirašė dekretą dėl Lietuvos žinių visuomenės plėtros tarybos prie LR
Prezidento sudarymo. Šie instituciniai pertvarkymai tapo pagrindu vystyti ir vykdyti ilgalaikius
informacinės visuomenės plėtros projektus, kurių nemaža dalis šiandieną jau davė akivaizdžių
rezultatų. Paminėtini tokie projektai, kaip aljanso „Langas į ateitį” verslo paramos informacinės
visuomenės plėtrai projektas, to paties aljanso vykdomas kompiuterinio raštingumo projektas,
žvalgomasi „Skaitmeninės bendruomenės” ir daugelis kitų.

Siekiant sudaryti sąlygas visiems Lietuvos gyventojams siekti visuotinio kompiuterinio
raštingumo, atitinkančio jų išsilavinimą ir profesinę veiklą, patvirtinta Visuotinio kompiuterinio
raštingumo programa, valstybei iš dalies finansuojant kompiuterinio raštingumo mokymą, taip pat
patvirtintas kompiuterinio raštingumo standartas.

Tenka pripažinti, kad šiuo metu Lietuvoje egzistuoja nepakankamo gyventojų kompiuterinio
raštingumo problema, tačiau 2006 m. aljansa „Langas į ateitį” pradėjo vykdyti gyventojų

mo projektą „Lietuvos e-Piliečio kompiuterinio raštingumo saugos ir darbo ministerijos Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo gyventojų kompiuterinio raštingumo ugdymas”. Šio projekto dėka pasiekta gerų rezultatų suaugusiųjų kompiuterinio raštingumo plėtros kontekste.

Skatinant naudojimąsi informacinėmis technologijomis, mažinant skaitmeninę atskirtį reikšmingu postūmiu tapo dar 2004 metais Lietuvos Respublikos Seimo priimtas LR gyventojų pajamų mokesčio įstatymo papildymo įstatymas, kuris numato, kad iš gyventojų pajamų gali būti atimamos per mokestinį laikotarpį patirtos gyventojų išlaidos už vieną kompiuterinės įrangos vienetą su programine įranga ir (arba) interneto prieigos įrengimą per trejus metus. Ši mokestinė lengvata galiojo iki 2009 metų.

Dabartiniu metu švietimo raida siejama su Valstybine švietimo strategija 2003-2012 metams. Joje keliami tokie bendrieji strateginiai švietimo politikos tikslai:

- 1) sukurti veiksmingą ir darnią, atsakingu valdymu, tikslingu finansavimu ir racionalių išteklių naudojimu pagrįstą švietimo sistemą;
- 2) išplėtoti tęstinę, mokymąsi visą gyvenimą laiduojančią ir prieinamą, socialiai teisingą švietimo sistemą;
- 3) užtikrinti švietimo kokybę, atitinkančią atviroje pilietinėje visuomenėje ir rinkos ūkyje gyvenančio asmens, visuotinius dabarties pasaulio visuomenės poreikius. Šios strategijos įgyvendinimo programoje išskiriamos penkios prioritetinės kryptys:

Strategijoje akcentuojama būtinybė- visuose švietimo lygiuose sustiprinti dėmesį informacinės kultūros ugdymui. Įdiegti pragmatiškas kompiuterinio raštingumo programas, nustatyti tarptautinius standartus atitinkančius kompiuterinio raštingumo egzaminus. Minėtoje Strategijoje siekiama, kad ne mažiau kaip 85 procentai darbingo amžiaus Lietuvos gyventojų turėtų realias galimybes ir gebėtų naudotis kompiuterinėmis informacinėmis technologijomis.

Valstybinėje švietimo strategijoje 2003-2012 metams akcentuotas vienas pagrindinių tikslų- plėtoti asmens informacines kompetencijas.

Valstybinėje švietimo strategijoje 2003-2012 metams nuostatų įgyvendinimo ataskaitoje pažymima, kad 2003-2006 metais žymiai pasistūmėta įgyvendinant elektroninio švietimo plėtrą. Informacinių technologijų dalyko ugdymas perkeltas į žemesnes klases. Kasmet organizuojama kompiuterinio raštingumo įskaita vidurinę ugdymo programą baigiantiems mokiniams, daugėja ją laikančių ir išlaikančių mokinių skaičius (2004 m. laikė 14678 mokiniai, išlaikė 68 proc. nuo laikusių, 2006 m. laikė 18 399, išlaikė daugiau kaip 74 proc.). Vykdomas Informacinių technologijų valstybinis brandos egzaminas. Įgyvendinamos mokomosios kompiuterinės programos. Parengta Informacijos ir komunikacijos technologijos (toliau-IKT) diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų strategijos ir IKT diegimo į Lietuvos švietimą 2005–2007 metų

o ir mokslo ministerijos strateginė programa „Švietimas – mokymasis“ apima įvairius mokymosi ir mokslams nupirktą įvairi kompiuterinė technika, atliekami tyrimas. Šiuo laikotarpiu, įgyvendinant Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metams nuostatas žymiai pasistūmėta elektroninio švietimo diegime visose švietimo ir mokslo įstaigose. 2005 metais patvirtinta Lietuvos mokslo ir studijų kompiuterių tinklo LITNET 2005–2009 metų plėtros LITNET-2 programa (2005-04-14, Nr. ISAK-608). 2003 metais pasiekta 2500Mb/s (nuo 622Mb/s) tarptautinio ryšio kanalo laidumo sparta, LITNET vartotojų skaičius pasiekė 320 tūkst. Parengtas ir patvirtintas LITNET PLUS antrasis vystymo etapas prie LITNET prijungiant visas švietimo ir mokslo įstaigas, įdiegiant reikiamo greitaeigiškumo optinio ryšio technologijas. Analizuojamu laikotarpiu mokslo ir studijų sistema pradėjo naudotis tarptautinėmis mokslinės literatūros duomenų bazėmis. Plėtojamas Lietuvos akademinė bibliotekų tinklas. Bendroje informacijos sistemoje analizuojamu laikotarpiu veikė 72 mokslo ir studijų bibliotekos. Sėkmingai plėtojamas Lietuvos nuotolinio mokymo tinklas (Valstybinė švietimo strategijos 2003-2012 metams nuostatų įgyvendinimo ataskaita).

2007 m. vasario 20 d. buvo sudaryta Informacinės visuomenės plėtros darbo grupė prie LR Ministro Pirmininko, kurios pagrindinis uždavinys buvo surasti tinkamiausius sprendimus, kurie iš esmės paskatintų informacinės visuomenės plėtrą Lietuvoje. Minėta darbo grupė nurodo, kad bet kokia viešoji intervencija informacinės visuomenės plėtros srityje turi vadovautis tokiais principais:

- Užtikrinti kuo platesnę informacinės visuomenės „aprėptį“, kuo platesnę naudojimąsi e-paslaugomis.
- Diegiant elektronines paslaugas neapsiriboti vien tik interneto sprendimais, būtina plėsti paslaugų spektrą, tam išnaudojant įvairius informacinius kanalus.

Apibendrinant galima teigti, kad aktyvi švietimo reforma 2001-2006 metais sudarė galimybes elektroninio švietimo plėtrai. 2001 metais Lietuvos Respublikos Seimo priimta Rezoliuciją „Dėl žinių visuomenės ir žinių ekonomikos plėtros Lietuvoje prioritetinių darbų“ tapo pagrindu elektroninio švietimo diegimui. Įgyvendinant Valstybinės švietimo strategijos nuostatas daug nuveikta diegiant elektroninį švietimą visose švietimo ir mokslo įstaigose: mokslo ir studijų sistema pradėjo naudotis tarptautinėmis mokslinės literatūros duomenų bazėmis, vykdytas švietimo įstaigų kompiuterizavimo procesas, išplėtota Lietuvos mokslo ir studijų kompiuterių tinklų sistema.

MO DIEGIMO SITUACIJOS IR PLĖTROS GALIMYBIŲ METODOLOGINIS PAGRINDIMAS

2.1. Tyrimo metodologija

Siekiant ištirti elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone situaciją bei plėtros galimybes, buvo išanalizuota mokslinė literatūra, įvairūs Lietuvos respublikos teisės aktai, strateginiai dokumentai, Europos Sąjungos direktyvos, bei atliktas tyrimas Mažeikių rajono Švietimo institucijose. Tyrimui pasirinktas kokybinis tyrimo metodas, kuris įgalino išryškinti elektroninio švietimo situacijos Mažeikių rajone ypatumus, numatyti elektroninio švietimo plėtros galimybes.

Tyrimo metodologija pagrįsta:

1. Lietuvių autorių: A. Augustinaičio (2000), O. Barčkutės (2002), T. Bilevičienės (2008), V. Dagienės (2008), R. Darulio (2002), B. Deksnio (2002), R. Juzefavičius (2002), A. Kero (2002), E. Kažemikaitienės (2008), R. Gudausko (2002), D. Numgaudžio (2008), L. Telksnio (1999), J. Zalatorius (2000) bei kitų autorių moksliniais straipsniais ir publikacijomis.

2. Užsienio autorių: A. Otas (2006), M. Castells (2005), A. Ritz (2004), N. Thom (2004), B. H. Иванов (2001), B. И. Патрушев (2001) moksliniais straipsniais ir publikacijomis.

3. Lietuvos Respublikos teisės aktų, strateginių planų koncepcijomis. Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 04 d. nutarimu „Dėl Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. 315 „Dėl informacijos ir komunikacijos technologijos diegimo švietimo sistemoje programos“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 625 „Dėl Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strategijos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 229 „Dėl Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1176 „Dėl visuotinio kompiuterinio raštingumo programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 935 „Dėl Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumento patvirtinimo“, žmogaus socialinės raidos pranešimais, bei kitais teisės aktais ir strategijomis.

4. Tyrimui taikytas pastaraisiais metais vis populiarėjantis kokybinis tyrimo metodas (Bitinas, Rupšienė, 2009), grindžiamas atvejo tyrimo strategija. Siekiant gauti daugiau informacijos, reikalingos išaiškinti subjektyvų informanto požiūrį ir nuomonę tyrime panaudotas vienas efektyviausių kokybinių duomenų rinkimo metodų-individualusis giluminis metodas.

5. Pasak M. Patton (1990) siūloma kokybinio tyrimo tikslinės imties vienetų atranka, pasirenkant būtent informatyviausius tiriamuoju požiūriu atvejus.

Tyrimo etapai:

Analizuojami Lietuvos ir užsienio autorių moksliniai straipsniai švietimo diegimo ir plėtros temomis. Atliekama aktualių nacionalinių ir atskiras elektroninio švietimo diegimo sritis analizė.

- Pagrindus problemą teoriniu aspektu, bei įvertinus dokumentų analizės metu gautus duomenis, parengtas tyrimo instrumentas-interviu protokolas. Iš dalies struktūrizuotu interviu siekta sužinoti informanto nuomonę atskirais elektroninio švietimo klausimais.
- Atliekant kokybinį, empirinio pobūdžio tyrimą, analizuojamos specialistų-ekspertų nuomonės, jų pasiskirstymas. Įvertinus tyrimo metu gautus duomenis siekta įvertinti elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone aktualijas, problemas, bei perspektyvas.
- Interviu vykdytas tiesioginio susitikimo metu. Atsakymai fiksuoti protokole, nes apklausiami asmenys pageidavo, kad jų atsakymai nebūtų fiksuoti vaizdo ar garso įrangos pagalba, o gauti duomenys būtų panaudoti tik šio tyrimo analizei.
- Apklausoje dalyvavo ekspertai-specialistai iš šių Mažeikių rajono institucijų: Mažeikių rajono savivaldybės administracijos, Mažeikių švietimo centro, Mažeikių „Sodų vidurinės“, Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazijos.
- Apklausoje metu gauti duomenys apdoroti vadovaujantis atvejo tyrimo duomenų analizės būdu, sisteminant atsakymus pagal jų panašumus ir skirtumus.

Atliekant tyrimą buvo naudoti sekantys metodai:

- Teorinė mokslinės literatūros analizė;
- Metanalizė;
- Dokumentų analizė;
- Ekspertų apklausa interviu būdu.

Teorinė mokslinės literatūros analizė yra labiausiai prieinamas, bet kartu reikalaujantis bene daugiausia darbo sąnaudų tyrimo metodas. Jis reikalauja iš tyrinėtojų netik didelio darbštumo, kruopštumo, erudicijos, bet ir specifinių mokslinio mąstymo įgūdžių, gebėjimų kritiškai vertinti perskaitytą dalyką, išskirti tai, kas yra aktualu numatytam tyrimui apibendrinti, palyginti, analizuoti. Mokslinės literatūros analizė atliekama galutinai pasirenkant tyrimo objektą, grindžiant darbo hipotezę (Kardelis, 2002).

Baigiamajame darbe pasitelkiant mokslinę literatūrą:

- apibūdinamas tiriamasis dalykas;
- įvardijami autoriai nagrinėję elektroninio švietimo diegimo ypatumus, analizuojami jų atlikti darbai;
- analizuojami įvairūs literatūros šaltiniai ir jų autoriai, pateikiami jų nuomonių skirtumai;
- remiantis analizuotų autorių darbais, padaromos apibendrinančios išvados.

Lietuvoje atliktus tyrimus, apklausas ir kitą medžiagą. Šis tyrimo
mūsų praktikoje taikomas labai retai arba apskritai neaptinkamas. Kita
šią sąvoką vartojama gana dažnai, tačiau dažniausiai kita, perkeltine
prasme, klaidingai manant, jog ji susijusi su įvairios literatūros apibendrinimu. Iš tikrųjų yra kiek
kitaip. Metaanalizė - tai toks tyrimo metodas, kai iš daugelio jau atliktų (dažniausiai kitų tyrėjų)
eksperimentinių tyrimų daromos apibendrinančio pobūdžio išvados. Arba tai statistinė procedūra,
kuria siekiama nustatyti tam tikras kiekybinių tyrimų, atliktų tiriant tą pačią problemą, tendencijas.

Dokumentų analizės metodas, taikomas nagrinėjant mokslinius straipsnius ir publikacijas.

Taikant dokumentų analizės metodą laikomasi šių principų:

- Atrinkti informacijos šaltinius ir formuoti atrankos dydį (remiantis tyrimo programa);
- Parinkti dokumentai turi užtikrinti informacijos patikimumą ir pagrįstumą;
- Tikrinant patikimumą, reikia atlikti išorinę (dokumento kūrimo sąlygų) ir vidinę (dokumento turinio) analizę.

Dokumentų analizės privalumai:

- Sąlyginis paprastumas;
- Nebrangiai kainuojantis tyrimo metodas;
- Galimybė nagrinėti anksčiau vykusius reiškinius ir procesus;
- Dažnai neribota tyrimo trukmė ir kt.

Dokumentų analizės privalumai trūkumai:

- Subjektyvus dokumentų turinio vertinimas;
- Standartinių informacijos pateikimo formų nebuvimas;
- Skirtingų laikotarpių ir skirtingų autorių parengtų dokumentų palyginimo problemos;
- Techninių priemonių panaudojimo galimybių problematiškumas ir kt.

Baigiamajame darbe dokumentų analizė taikyta nagrinėjant teisės aktus, bei nacionalines strategijas elektroninio švietimo diegimo klausimais.

Tyrimui atlikti pasirinkta ekspertų apklausa-taikant interviu metodą.

Šio metodo tikslas - atskleisti daugumos specialistų nuomones bei iškeltos problemos sprendimo aspektų vertinimą, taigi gauta informacija analizuojama ir kokybiškai, ir kiekybiškai.

Ekspertinės apklausos privalumai:

- Leidžia išanalizuoti praeities reiškinius;
- Antras privalumas – šio metodo įgyvendinimo subjektai - ekspertai. Asmenys, tam tikrų mokslų ekspertai, beveik visada būna ir to mokslo srities žinovai. Taigi ekspertai yra asmenys, geriausiai išmanantys nagrinėjamą problemą.

tyrimo instrumento ir imties pagrindimas

tyrimo Mažeikių rajone situacijos analizei pasitelktas ekspertinis tyrimas. Ekspertinio tyrimo dalyviai, jų pareigos bei darbo stažas pateikiami 3 lentelėje.

Dalyvių pavardės, anonimiškumo užtikrinimo tikslu yra koduotos raidėmis.

3 lentelė

Ekspertinio tyrimo dalyviai, jų pareigos bei darbo stažas

Nr.	Respondento vardas ir pavardė	Pareigos	Darbovietė ir darbo stažas
1.	A	IT skyriaus vedėjas	Mažeikių savivaldybės administracija (3).
2.	B	Vyr. metodininkė	Mažeikių švietimo centras (3).
3.	C	metodininkė	Mažeikių švietimo centras (13).
4.	D	Mažeikių savivaldybės tarybos narė (Švietimo komitetas)	Mažeikių „Sodų“ vidurinė mokykla (33).
5.	E	Direktorius pavaduotoja, IT vyr. mokytoja	Mažeikių „Sodų“ vidurinė mokykla(10).
6.	F	Direktorius pavaduotoja, matematikos mokytoja metodininkė	Mažeikių „Sodų“ vidurinė mokykla(33).
7.	G	Direktorius pavaduotoja	Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazija(25)

Iš viso buvo apklausta 7 respondentai: Mažeikių rajono savivaldybės administracijos-1 darbuotojas, Mažeikių švietimo centro -2 darbuotojai, Mažeikių „Sodų vidurinės“ mokyklos -3 darbuotojai, Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazijos-1 darbuotojas. Visi apklaustieji yra įgiję aukštąjį išsilavinimą. Pagrindinis respondentų pasirinkimo kriterijus - darbas susijęs su e.švietimo plėtra, IT vystymusi.

Ekspertinis tyrimas pradėtas vykdyti 2010 metų vasario mėnesio pradžioje, baigtas 2010 metų kovo mėnesį.

Magistro baigiamojo darbo objektas-elektroninis švietimas ir jo diegimo galimybės.

eEurope iniciatyvoje pažymima - švietimas esminis ekonominės ir socialinės pažangos faktorius. Elektroninis švietimas -prioritetinė valstybės remiama Lietuvos Respublikos raidos sritis. Elektroninis švietimas lemia krašto kultūrinę, socialinę bei ekonominę pažangą, stiprina žmonių ir tautų bendradarbiavimo galimybes. Informacinės komunikacinės technologijos (toliau- IKT) atveria naujas galimybes gauti bei skleisti informaciją, bendrauti, išsakyti savo nuomonę ir aktyviai dalyvauti visuomeniniame bei politiniame gyvenime. Nuo sugebėjimo naudoti šiuolaikines informacines ir komunikacines priemones, gauti, apdoroti bei skleisti informaciją priklausys piliečio galimybės dalyvauti įvairių pasaulio ir krašto socialinių bei politinių bendruomenių veikloje, daryti įtaką visuomenės raidai. Europos Sąjunga siekdama plėsti IKT diegimą švietime ir vystyti

programų tam tikslui pasiekti: Švietimo, mokslo ir jaunimo la Vinci, kitos jaunimo programos. Šių programų dėka šimtai avo poreikius švietimo srityje. 2002-2006 metų laikotarpiu vykdomoms švietimo programoms ES skyrė 3,520 mlr. eurų, iš kurių net 10 procentų skirta e.švietimo plėtrai.

Lietuva e. švietimo diegime taip pat padarė didžiulę pažangą palaipsniui sukurdamą reikiamą teisinę bazę e. švietimo diegimui švietimo ir ugdymosi įstaigose.

2001 metais Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. 229 patvirtintoje Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijoje padėti pagrindai e. švietimo plėtrai. Šioje koncepcijoje numatyta įtraukti kiekvieną šalies pilietį, šeimą ir mokyklą, kiekvieną įmonę ir valstybės instituciją į skaitmeninę erą bei sukurti elektroniškai išprususią Europą, remiamą kultūringo, pasirengusio finansuoti ir plėtoti naujas idėjas, verslo. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1646 priėmė „Ilgalaikę mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategiją“, kurioje numatyta:

- Lietuva iki 2015 metų turi tapti informacine visuomene;
- per artimiausius 5 metus pasiekti 70 procentų gyventojų kompiuterinį raštingumą;
- sukurti informacinę visuomenę: užtikrinti švietimo, mokslo ir ūkio integraciją, plėtoti mokymosi visą gyvenimą principą, skatinti visuomenės aktyvumą.

Valstybinėje švietimo strategijoje 2003-2012 metams numatyti siekiai visuose švietimo lygiuose sustiprinti dėmesį informacinės kultūros ugdymui. Įdiegti pragmatiškas kompiuterinio raštingumo programas, nustatyti tarptautinius standartus atitinkančius kompiuterinio raštingumo egzaminus. Minėtoje Strategijoje siekiama, kad ne mažiau kaip 85 procentai darbingo amžiaus Lietuvos gyventojų turėtų realias galimybes ir gebėtų naudotis kompiuterinėmis informacinėmis technologijomis

Šio tyrimo instrumentas - tai standartizuotas interviu protokolas, sudarytas iš trijų dalių, padedančių identifikuoti el. švietimo diegimo situaciją ir problemas. Prieš interviu, respondentams buvo pateikiamas apklausos lapas, kuris atitinka kiekybinio tyrimo metodologijos bruožus. Apklausos lapo tikslas – ne tik identifikuoti ekspertų nuomonę nagrinėjamos problemos skirtingais aspektais, bet ir suformuoti tam tikras mintis tolimesnei interviu eigai. Apklausos lape pateikiamos skirtingos e. švietimo definicijos, prašoma įvertinti e. švietimo privalumus bei e. švietimo diegimo kliūtis.

o instrumento dalys ir klausimų pavyzdžiai

Tyrimo instrumento dalys	Tyrimo instrumento dalys ir klausimų pavyzdžiai
Apklauso lapas	Kuri e. švietimo samprata Jūsų nuomone, labiausiai atitinka elektroninio švietimo esmę ir turinį.
	Įvertinkite teikiamus elektroninio švietimo privalumus
	Kliūtys, su kuriomis susiduriama Mažeikių rajone diegiant elektroninį švietimą bendrojo lavinimo mokyklose
	Kliūtys, su kuriomis susiduriama Mažeikių rajone diegiant elektroninį švietimą suaugusiųjų švietimo centruose
Elektroninio švietimo diegimo situacija	Kaip Jūs apibūdintumėte elektroninio švietimo sąvoką? Pirmieji teiginiai, kuriuos norėtumėte pasakyti išgirdus, jog bus kalbama apie elektroninį švietimą.
	Ar galime teigti, jog elektroninis švietimas sparčiai vystosi Lietuvoje? Jei ne, kokias galėtumėte išskirti pagrindines problemas
	Ar galima teigti, jog valstybės švietimo politika per mažai orientuota į elektroninio švietimo diegimą Lietuvoje? Pagrįskite nuomonę
	Kodėl egzistuoja netolygus elektroninio švietimo diegimas Lietuvoje? Tyrimai rodo, jog elektroninis švietimas sparčiau diegimas didesniuose miestuose ar didesnėse organizacijose.
	Kaip vertintumėte e. švietimo diegimo raidą Lietuvoje per pastaruosius tris metus?
	Ar galime teigti, jog stebima sparti elektroninio švietimo plėtra Mažeikių rajone? Kodėl taip teigiate?
	Įvardinkite elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone pagrindines problemas
	Ar Mažeikių rajono savivaldybė siekia kuo plačiau įgyvendinti elektroninį švietimą rajone? Pagrįskite nuomonę
	Įvertinkite Mažeikių rajono savivaldybės veiklą elektroninio švietimo srityje
	Ar Mažeikių savivaldybė remia vietos bendruomenės kompiuterinio raštingumo mokymą?
	Ar Mažeikių rajono švietimo institucijos (bendrojo lavinimo mokyklos, suaugusiųjų švietimo centrai) pasirengusios (kompiuterizacijos lygis, interneto prieiga, kompiuterinis raštingumas, motyvacija ir pan.) organizuoti elektroninį švietimą?
	Ar Mažeikių rajono gyventojai pasirengę (kompiuterizacijos lygis, interneto prieiga, kompiuterinis raštingumas, motyvacija ir pan.) naudotis elektroninio švietimo paslaugomis
	Kokioms socialinėms grupėms (mokiniais, dirbantiesiems, bedarbiams) elektroninio švietimo paslaugos būtų reikalingiausios? Kodėl?
Ar Mažeikių rajone teikiamos gyventojams šios paslaugos ir galimybės	
Elektroninio švietimo plėtros galimybės	Ar Mažeikių rajono švietimo institucijose yra pakankamas kompiuterizacijos lygis, galintis užtikrinti elektroninio švietimo plėtrą?
	Ar Mažeikių rajono savivaldybė skiria pakankami lėšų elektroninio švietimo plėtrai rajone?

4 lentelės tęsinys kitame puslapyje

Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Tyrimo instrumento dalys ir klausimų pavyzdžiai

Mažeikių rajone vykdomi projektai susiję su elektroninio švietimo vystymu ir

Ar bendrojo lavinimo mokyklos neturėtų tapti edukaciniais centrais bendruomenei, palaiapsniui vis daugiau mokymų organizuodamos elektroninėje erdvėje?

Antrojoje klausimyno dalyje buvo siekiama išsiaiškinti, e. švietimo diegimo situaciją Lietuvoje ir Mažeikių rajone, tad tyrimo klausimynas formuotas būtent šio aspekto ištyrimui.

Ekspertinio tyrimo trečioji dalis, skirta numatyti e. švietimo plėtros galimybes Mažeikių rajone.

IMO DIEGIMO MAŽEIKIŲ RAJONE SITUACIJOS IR GALIMYBIŲ TYRIMO REZULTATAI vietimą reglamentuojančių dokumentų analizė

„Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo Lietuvos švietime 2005–2007 metais“ strategijoje akcentuojama tolesnė IKT diegimo švietime misija:

- Tobulinti visą ugdymo procesą, IKT teikiamas galimybes panaudoti ugdymo kokybei ir efektyvumui stiprinti – edukacinė misija.
- Plėtoti IKT infrastruktūrą: rengti besimokančią jaunuomenę gyventi elektroninėje erdvėje, sudaryti sąlygas taikyti IKT visose veiklos srityse ir užtikrinti lygias naudojimosi informacija galimybes visiems piliečiams – socialinė, visuomeninė misija.

Siekiant įgyvendinti šią misiją, Strategijoje numatyti trys integralūs, vienas kitą papildantys tikslai ir kiekvienam jų atitinkami uždaviniai:

- Pasiiekti proveržį mokinių mokymui ir mokymuisi naudojant modernias informacines technologijas.
- Sukurti švietimo kompiuterių tinklą – mokymui ir mokymuisi skirta informacija užpildytą elektroninę erdvę, kartu sudarant sąlygas modernizuoti švietimo valdymą, mokyklų bendruomenių komunikavimą.
- Gerinti gyventojų kompiuterinę kompetenciją, siekiant mažinti socialinę atskirtį IKT srityje.

Strategijoje išskelti uždaviniai visiškai atitinka informacinės visuomenės kūrimo uždavinius – mokyklose bus plačiai diegiamos informacinės technologijos įvairių dalykų pamokose bei visame ugdymo procese, internete atsiras daugiau aktualios mokymo ir mokymosi informacijos, bus ugdoma mokyklų bendruomenių kompiuterinė kompetencija.

Informacinių technologijų diegimas švietimo sistemoje - vienas iš pagrindinių žinių visuomenės elementų. Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintoje Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimo Lietuvos švietimo sistemoje 2005-2007 metų programoje numatyta sukurti švietimo sistemos kompiuterių tinklą, kartu sudarant sąlygas modernizuoti švietimo valdymą. 2006 m. vykdant šią programą, IT diegimui švietimo sistemoje finansuoti skirta daugiau nei 36 mln. litų, iš kurių beveik 20 mln. - Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos. Bendrojo lavinimo mokyklose 2006-2007 mokslo metų (toliau m. m.) pradžioje buvo 45 tūkst. kompiuterių, iš jų 75 procentai buvo naudojami mokymo tikslams. Didžioji dalis kompiuterių (81%) turėjo interneto ryšį. Bendrojo lavinimo mokyklose kompiuterių skaičius, palyginti su 2002-2003 m. m., padidėjo 2 kartus. Išaugo 100 mokinių mokymui naudojamų kompiuterių skaičius: 2002-2003 m. m. 100 mokinių teko 2,5 kompiuterio, 2006-2007 m. m. - 6,5. Daugiau nei 95 procentai visų bendrojo lavinimo mokyklų

2007 m. m. daugiau nei pusė pedagogų turėjo kompiuterinio kompiuterinio raštingumo standartą. IT srityje kvalifikaciją kėlė 2,5 verslo ministerijos pateiktais duomenimis 64 procentai pedagogų naudoja internetą savo dėstomo dalyko pamokose. Daugiausia informacinės technologijas naudoja chemijos (95,5%), fizikos (94,4%) ir istorijos (78,8%) mokytojai.

Profesinėse mokyklose nuo 2002 m. kompiuterių skaičius beveik padvigubėjo (2002 m. - 3,2 tūkst., 2006 m. - 6,2 tūkst.), 90 procentų visų kompiuterių yra prijungti prie interneto. Beveik 9 kompiuteriai tenka šimtui profesinių mokyklų mokinių mokymuisi (Informacinės technologijos Lietuvoje, 2009).

Aukštesniosios mokyklos yra reformuotos į kolegijas ir 2006-2007 m. m. buvo likusi viena nevalstybinė aukštesnioji mokykla, todėl duomenys apie kompiuterių naudojimą šiose mokyklose nepateikiami. Kolegijose 2006-2007 m. m. buvo 6,7 tūkst. kompiuterių, iš jų 95 procentai buvo prijungti prie interneto, mokymo tikslams 100 studentų teko 6,7 kompiuterio.

Universitetuose 2002-2003 m. m. šimtui studentų teko 4,4 kompiuteriai, 2006-2007 m. m. - 6,4 kompiuteriai. Palyginus su kitomis mokymo įstaigomis, kompiuterių skaičius tenkantis šimtui besimokančiųjų yra mažiausias (Informacinės technologijos Lietuvoje, 2009).

E. švietimo diegimo pažanga atspindi tai, kad jau 2008 metais kompiuterizuotos buvo visos Lietuvos ugdymo įstaigos.

Valstybės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatose (LRS 2003-07-04 nutarimas Nr. IX-1700) – akcentuojama informacinės kultūros svarba švietimo plėtotės kokybei užtikrinti, keliami uždaviniai visuose švietimo lygiuose sustiprinti dėmesį informacinės kultūros ugdymui, įdiegti pragmatiškas kompiuterio raštingumo programas, nustatyti tarptautinius standartus atitinkančius kompiuterinio raštingumo egzaminus, ypatingą dėmesį skirti originalioms mokomosioms kompiuterinėms programoms kurti ir pritaikyti, garso ir vaizdo priemonėms kurti, naudoti internetą mokiniams mokyti ir šviesti.

Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijoje (LRS 2001-02-28 nutarimas Nr. 229) – išdėstytas požiūris į Lietuvos informacinės visuomenės plėtros reiškinius. Joje atsižvelgta į Lietuvos specifines sąlygas ir elektroninės Europos politinės iniciatyvos keliamus svarbiausius tikslus:

- įtraukti kiekvieną pilietį, šeimą ir mokyklą, kiekvieną įmonę ir valstybės instituciją į skaitmeninę erą;
- sukurti elektroniškai išprususią Europą, remiamą kultūringo, pasirengusio finansuoti ir plėtoti naujas idėjas, verslo;
- užtikrinti, kad procesas būtų socialiai patrauklus, skatintų vartotojų pasitikėjimą ir stiprintų socialinę sanglaudą.

kiekvienas mokyklą baigęs moksleivis įgytų reikiamas pagrindžiamas žinias; nurodoma, kad kiekvienoje mokykloje vienas kaip dešimčiai mokinių (mokiniai skaičiuojami nuo pirmosios klasės), ir vienas kompiuteris – keturiems studentams; e. raštingumo turi išmokti mokytojai ir valstybės tarnautojai.

Elektroninės valdžios koncepcijoje (LRV 2002-12-31 nutarimas Nr. 2115) -siekiama, kad viešosios paslaugos Lietuvos Respublikos gyventojams ir verslo subjektams būtų teikiamos panaudojant skaitmenines technologijas (internetą, mobiliuosius telefonus ir kt.), akcentuojama, kad reikia kuo sparčiau diegti kompiuterinio raštingumo žinių tikrinimo ir tobulinimo sistemą. Vis plačiau diegiamos informacinės technologijos valstybės institucijų bei savivaldybių darbe.

Realizuojant “Elektroninės valdžios koncepcijos nuostatas” (E.valdžia, 2002), elektroninėje erdvėje atsiranda viešosios elektroninės paslaugos, kurios leidžia piliečiams greičiau ir patogiau atlikti vis daugiau įprastų operacijų internetu.

Visuotinio kompiuterinio raštingumo programa (LRV 2004-09-15 nutarimas Nr. 1176) – siekta, kad visi visuomenės nariai įgytų kompetenciją, atitinkančią informacinės visuomenės reikalavimus. Numatyta sudaryti sąlygas visiems Lietuvos Respublikos gyventojams įgyti kompiuterinį raštingumą, atitinkantį jų išsimokslinimą ir profesinę veiklą nepriklausomai nuo amžiaus, lyties, specialiųjų poreikių, socialinės padėties ir gyvenamosios vietos (sąlygų sudarymas siekti kompiuterinio raštingumo).

Bendrasis programavimo dokumente (LRV 2003-12-24 nutarimas Nr. 1679) – pabrėžiamos skubiai reikalingos investicijos būtinoms sąlygoms mokymuisi visą gyvenimą skatinti, itin akcentuojami tyrimai, būtini efektyviam švietimo sistemos valdymui ir plėtojimui. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1646 priėmė “ Ilgalaikę mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategiją”, kurioje konstatuojama, kad turimos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros statistikos nepakanka procesams analizuoti ir valdyti. Nėra nuolatinės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros proceso stebėjimo ir analizės sistemos. Strategijos realizavimo programoje formuluojami tokie uždaviniai:

- Lietuva iki 2015 metų turi tapti informacine visuomene.
- Per artimiausius 5 metus turi būti pasiektas 70 procentų gyventojų kompiuterinis raštingumas.
- Turi būti vykdomi nuolatiniai strateginiai šalies raidos tyrimai, leidžiantys objektyviai analizuoti ir vertinti jos būklę, numatyti perspektyvias tolesnės plėtros kryptis ir būdus.
- Turi būti vykdomas prioritetas investavimas į žmogiškųjų išteklių ir intelektualinio šalies potencialo išsaugojimą ir plėtrą.

cinę visuomenę: užtikrinti švietimo, mokslo ir ūkio integraciją, principą, skatinti visuomenės aktyvumą.

strategijoje (2002 m. lapkričio 12 d. Nr. IX-1187) deklaruojamas žinių visuomenės kūrimas, numatomos pagrindinės informacinių technologijų diegimo švietime kryptys: nuotolinis mokymas, edukacinių bei informacinių technologijų taikymas mokymo procese, technologinis švietimas, mokytojų kompetencijos tobulinimas (Valstybės ilgalaikės raidos strategija, 2002).

Valstybės švietimo strategijos 2003–2012 metams akcentuojama informacinės kultūros svarba švietimo plėtotės kokybei užtikrinti, keliami nauji uždaviniai visuose švietimo lygiuose: stiprinti informacinės kultūros ugdymą, diegti pragmatiškas kompiuterinio raštingumo programas, ypatingą dėmesį skirti originalioms mokomosioms kompiuterinėms programoms kurti ir pritaikyti, garso ir vaizdo priemonėms kurti, naudoti internetą mokymui ir mokymuisi (Valstybės švietimo strategija 2003–2012 metams Nr. IX-1700).

Apibendrinant galima teigti, kad e.švietimo diegimo Lietuvoje pagrindinės nuostatos atspindimos Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje ir Valstybės švietimo strategijoje 2003–2012 metams. Pagrindinis dėmesys skiriamas informacinės kultūros ugdymo stiprinimui, pragmatiško kompiuterinio raštingumo programų diegimui, mokymuisi naudojant internetą.

3.2. Elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone situacijos analizė

Ekspertinio tyrimo dalyviams prieš eksperto apklausą pateikiamas apklausos lapas-klausimynas, kurio tikslas įvesti tyrimo dalyvius į probleminį lauką.

Mokslinės literatūros analizės metu paaiškėjo, kad e. švietimo sąvoką daugelio autorių traktuojama, kaip valdymo ir administravimo, komunikacijos (bendravimo) ir informavimo priemonė, kuri pasitelkdama informacines- komunikacines technologijas plėtoja visuomenės ugdymo procesą. E. švietimas savyje talpina: e. mokymą, e. mokymąsi, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, e. paslaugų teikimą, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis. E. švietimas žymiai platesnė sąvoka, nei informacinių komunikacinių technologijų plėtojimas ar elektroninių technologijų plėtra visuomenėje. E. švietimas apjungia e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis.

Ekspertinio tyrimo dalyviams pateikta keletas elektrono švietimo sampratų ir prašyta, jas įvertinti trijų balų sistema (5 lentelė).

etimo samprata ekspertinio tyrimo dalyvių požiūriu

SAMPRATA	VERTINIMAS
e. švietimas- prioritėtinė, valstybės remiama, Lietuvos Respublikos raidos sritis, paremta informacinių technologijų plėtra visuomenėje ir organizacijose, apjungianti: e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis.	6 respondentai įvertino-3 balais (labiausiai atitinkanti e.švietimo apibrėžimą sąvoka)
e. švietimas- informacinių komunikacinių technologijų plėtojimas.	Visi 7 respondentai įvertino -1 balu (mažiausiai atitinka).
e. švietimas-tai elektroninių technologijų plėtra visuomenėje.	1 respondentas įvertino 2 balais ir 6 respondantai-1 balu (mažiausiai atitinka)

Apibendrinant galima teigti, kad didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių pritarė, kad labiausiai e. švietimo sampratą atspindi e. švietimas, akcentuojantis , kad e. švietimas- prioritėtinė, valstybės remiama, Lietuvos Respublikos raidos sritis, paremta informacinių technologijų plėtra visuomenėje ir organizacijose, apjungianti: e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis. Tuo tarpu kitas dvi sampratas ekspertai vertino kaip mažiau atspindinčias e. švietimo suvokimą.

Ekspertai patvirtino, kad e. švietimo sąvoka yra labai plati. Mokslinėje literatūroje e. švietimas daugelio autorių traktuojamas kaip valdymo ir administravimo, komunikacijos (bendravimo) ir informavimo priemonė, kuri pasitelkdama informacines- komunikacines technologijas plėtoja visuomenės ugdymo procesą. E. švietimas savyje talpina: e. mokymą; e. mokymąsi; nuotolinį mokymąsi; virtualų mokymąsi, e. paslaugų teikimą, , kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis. E. švietimas žymiai platesnė sąvoka, nei informacinių komunikacinių technologijų plėtojimas ar elektroninių technologijų plėtra visuomenėje. E. švietimas apjungia e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis.

Respondentų nuomonės raiška pateikta 6 lentelėje.

E. švietimo privalumai

Reikšmingumas	Kriterijai
Labiausiai reikšminga	užtikrina efektyvesnį ir šiuolaikiškesnį žinių pasikeitimą, bei suteikia galimybę žymiai greičiau ir ekonomiškai efektyviau organizuoti visuomenės švietimą.
Reikšminga	e. švietimas sudaro galimybę visapusiškai dalyvauti kuriant žinių visuomenę
Mažiau reikšminga	padeda kurti efektyvią ir darnią, visiems prieinamą ir tęstinę švietimo sistemą

amum ekspertinio tyrimo dalyviai akcentavo tai, kad e. švietimas skatina naujesnį žinių pasikeitimą, bei suteikia galimybę žymiai greičiau ir efektyviau plėtoti visuomenės švietimą. Taip pat didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad e. švietimas sudaro galimybę visapusiškai dalyvauti kuriant žinių visuomenę, bei padeda kurti efektyvią ir darnią, visiems prieinamą ir tęstinę švietimo sistemą, sudarant sąlygas mokytis visą gyvenimą.

Mokslinėje literatūroje įvardijami šie e. švietimo teikiami privalumai:

- Tampa lengviau prieinamas pats visuomenės ugdymo procesas;
- Gerėja mokymosi kokybė;
- Gerėja bendradarbiavimas tarp atskirų institucijų;
- Greičiau platinamos naujos idėjos;
- E. švietimas skatina greitesnes pertvarkas švietimo ir mokymo srityse;
- Gali pagerinti vykdomas švietimo reformas (kokybės požiūriu);
- Sudaro galimybes besimokantiems plėtoti kūrybinį mąstymą;
- Padeda pritaikant žinias praktikoje;
- E. švietimas sudaro galimybę efektyviai valdyti besimokančių mokymosi procesą;
- E. švietimas palengvina informacijos paiešką;
- E. švietimas pagalba gerėja kūrybiškumas, tarpasmenis bendravimas;
- Padeda efektyvesniam komandiniam darbui (Draft White Paper on e-Education, 2003).

Apibendrinat, galima teigti, kad ekspertai išsakė pagrindinius e. švietimo teikiamus privalumus ir galima pritarti ekspertinio tyrimo dalyvių išsakytai nuomonei. Tačiau manytina, kad e. švietimo teikiamų privalumų yra žymiai daugiau. E. švietimas socialiai atskirtoms grupėms sudaro galimybę greičiau integruotis į visuomenę, darbo rinką, taip pat padeda plėtoti neįgalių žmonių ar žmonių, turinčių ypatingų poreikių, švietimą. E. švietimo dėka greitėja Eurointegraciniai procesai, patogenis ir prieinamesnis tampa ugdymo procesas ir pan.

Tolimesniame etape siekta sužinoti, kokiomis kliūtimis susiduriama Mažeikių rajone diegiant elektroninį švietimą bendrojo lavinimo mokyklose.

Respondentų nuomonė, reikšmingumo požiūriu pateikiama 7 lentelėje.

7 lentelė

Kliūtys su kuriomis susiduriama Mažeikių rajone diegiant elektroninį švietimą bendrojo lavinimo mokyklose

Reikšmingumas	Kriterijai
Labiausiai reikšminga	Finansinės paramos stoka.

7 lentelės tęsinys kitame puslapyje

mai aktyvi savivaldybės politika, per menkai skirianti dėmesio diegiant
s naujoves švietime;
mai aktyvi valstybės švietimo politika, per menkai skatinanti diegti
s naujoves švietime;
ma IT bazė.

Visi ekspertinio tyrimo dalyviai pritarė, kad pagrindinė e. švietimo diegimo Mažeikių rajono bendrojo lavinimo mokyklose kliūtis-**finansinės paramos stoka**. Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių nurodė, kad pagrindinė e. švietimo diegimo Mažeikių rajono bendrojo lavinimo mokyklose kliūtis **institucinės politikos diegiant elektroninį švietimą nebuvimas**. Taip pat dauguma tyrimo dalyvių pagrindinėmis e. švietimo diegimo Mažeikių rajono bendrojo lavinimo mokyklose kliūtimis laiko **nepakankamai aktyvią savivaldybės politiką**, per menkai skiriančią dėmesio diegiant elektronines naujoves švietime, bei nepakankamai aktyvią valstybės švietimo politiką, per menkai skatinančią diegti elektronines naujoves švietime.

Baigiamojo darbo autorės nuomone pagrindinė e.švietimo diegimo Mažeikių rajono bendrojo lavinimo mokyklose kliūtis yra finansavimo stoka. Ekspertinio tyrimo dalyviai pabrėžė, kad bendrojo lavinimo mokyklose po 2007 metų e. švietimo procesas visiškai sustojo, kompiuterinė įranga sensta ir nėra sukurto efektyvesnio jos atnaujinimo mechanizmo.

Ekspertų taip pat teirautasi, su kokiomis kliūtimis susiduriama Mažeikių rajone diegiant elektroninį švietimą suaugusiųjų švietimo centruose.

Respondentų nuomonė, reikšmingumo požiūriu pateikiama 8 lentelėje.

8 lentelė

Kliūtys su kuriomis susiduriama Mažeikių rajone diegiant elektroninį suaugusiųjų švietimo centruose

Reikšmingumas	Kriterijai
Labiausiai reikšminga	užtikrina efektyvesnę ir šiuolaikiškesnę žinių pasikeitimą, bei suteikia galimybę žymiai greičiau ir ekonomiškai efektyviau organizuoti visuomenės švietimą.
Reikšminga	e. švietimas sudaro galimybę visapusiškai dalyvauti kuriant žinių visuomenę
Mažiau reikšminga	padeda kurti efektyvią ir darnią, visiems prieinamą ir tęstinę švietimo sistemą

Visi ekspertinio tyrimo dalyviai pažymėjo, kad pagrindinė e. švietimo diegimo suaugusiųjų švietimo centruose kliūtis ta pati- finansinės paramos stoka. Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių, nurodė, kad pagrindinės e. švietimo diegimo suaugusiųjų švietimo centruose kliūtys: nepakankama informacinių komunikacinių technologijų bazė; nepakankamai aktyvi savivaldybės politika, per menkai skirianti dėmesio diegiant elektronines naujoves suaugusiųjų švietime; nepakankamai aktyvi valstybės švietimo politika, per menkai skatinanti diegti elektronines naujoves

...i, kad e.švietimo diegimo kliūtys bendrojo lavinimo mokyklose ir yra tos pačios. Finansavimo problema yra pati aktualiausia. ekonomikos krizė stipriai apribojo biudžetinių įstaigų finansavimo galimybes, tas didžia dalimi sąlygojo e. švietimo finansavimo stygių.

Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos kasmetinėje regioninėje lyginamojoje švietimo būklės apžvalgoje pateikiama interneto ryšį turinčių Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų dalis.

Tai- valstybės švietimo stebėsenos švietimo aprūpinimą ir organizavimą apibūdinantis rodiklis. Jis parodo informacinių technologijų diegimo mastą Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose. Rodiklis taip pat atskleidžia, kaip Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokiniams, mokytojams ir mokyklų vadovams sudaromos sąlygos naudotis informacinėmis technologijomis.

Švietimo ekspertai dabartinę švietimo būklę neretai apibūdina kaip perėjimą iš industrinei visuomenei būdingo mokymo, grindžiamo tiesioginio žinių perteikimo metodais, prie informacinei ir žinių visuomenei tinkamesnio mokymo ir mokymosi, paremto kryptingu gebėjimų ir kompetencijų formavimu, konstruktyviais žinių įgijimo metodais. Jei bendrojo lavinimo mokyklos kompiuteriai prijungti prie interneto, mokiniams ir mokytojams atsiveria daug didesnės galimybės pamokose naudoti internete esančią medžiagą, greitai susirasti būtiną informaciją, kurios nėra mokyklos bibliotekoje, taupyti mokyklos steigėjo lėšas ir laiką bendraujant su mokyklos partneriais ir kolegomis kitose Lietuvos mokyklose bei užsienyje, aktyviai dalyvauti rengiant tarptautinius projektus ir pan. Mokyklos vadovybei interneto teikiamos galimybės iš esmės pakeičia ir padidina įstaigos raštvedybos galimybes bei sumažina mokyklos valdymo išlaidas.

Šiuo metu, kai Lietuvoje iš esmės neliko bendrojo lavinimo mokyklų, neturinčių interneto ryšio, tad būtina daug daugiau dėmesio skirti bendrojo lavinimo mokyklų interneto ryšio kokybei.

Lietuvoje 2007–2008 m. m. interneto ryšį turėjo 98 proc. bendrojo lavinimo mokyklų (3 pav.).

3 pav. Interneto ryšį turinčių bendrojo lavinimo mokyklų dalis savivaldybėse, kuriose ne visos mokyklos turi interneto ryšį (proc.)

Baigiamojo darbo autorės nuomone, biudžetinės organizacijos (mokyklos) sunkmečio laikotarpiu turėtų stengtis labiau bendradarbiauti su privačiu sektoriumi. Galima pateikti nemažą

o mokyklos išsprendžia kompiuterinių klasių įrangos nuolatinio bendradarbiaudamos su privačiomis įmonėmis.

mo etape respondentų klausta: Ar galime teigti, jog elektroninis švietimas sparčiai vystosi Lietuvoje? Jei ne, kokias galėtumėte išskirti pagrindines problemas?

Ekspertinio tyrimo dalyvių nuomonės šiuo klausimu išsiskyrė. Apie pusę tyrime dalyvavusių ekspertų nepritarė nuomonei, kad e. švietimas Lietuvoje vystosi sparčiai. Likusi dalis respondentų mano, kad e. švietimas Lietuvoje vystosi sparčiai.

2008 metais įsivyravusi pasaulinė kredito krizė, stipriai įtakojo šalies švietimo sistemos programų finansavimo galimybes. Švietimo finansavimas 2009 metais lyginant su 2008 metais sumažėjo beveik 40 proc., tai didžia dalimi neigiamai įtakojo ir e. švietimo diegimo plėtrą.

Ypač svarbus rodiklis, analizuojat e. švietimo diegimą yra bendrojo lavinimo mokyklose vienam mokymui naudojamam kompiuteriui tenkančių savivaldybių bendrojo lavinimo mokyklų mokinių skaičius. Minėtas rodiklis leidžia netiesiogiai įvertinti, ar informacinės ir komunikacinės technologijos pakankamai integruotos į bendrąjį lavinimą ir ar visi bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai turi lygias galimybes mokykloje įgyti šiuolaikinėje visuomenėje ypač svarbų kokybišką technologinį ir informacinį išprusimą.

Bendrojo lavinimo mokyklų kompiuterizacijos lygio analizė parodė, kad praktiškai visos šalies mokyklos yra kompiuterizuotos, tačiau lyginant su kitomis Europos šalimis ugdymo procese mokinių naudojamų kompiuterių, tenkantis 100 mokinių, skaičius 2008 m. siekė tik-6. Tai du kartus žemesnis rodiklis, nei ES-25 vidurkis (11).

Apibendrinant galima teigti, kad nėra vieningos nuomonės, pagrindžiančios e.švietimo diegimo spartumą Lietuvoje. Respondentai, akcentavę, kad e. švietimas Lietuvoje vystosi sparčiai akcentavo nuotolinio mokymosi Lietuvoje galimybes, elektroninių bibliotekų, duomenų bazių susikūrimą ir pan. Ekspertinio tyrimo dalyviai neigę spartų e. švietimo Lietuvoje vystymąsi, pabrėžė, kad e. švietimas Lietuvoje tebėra pradinio vystymosi stadijoje, dėl finansavimo trūkumo jo diegimas daugelyje institucijų stringa. Respondentai akcentavo, kad didžioji dalis visuomenės e. švietime nedalyvauja, dažniausia dėl prastos socialinės padėties.

Sekančiame tyrimo etape ekspertinio tyrimo dalyvių klausta: Ar galima teigti, jog valstybės švietimo politika per mažai orientuota į elektroninio švietimo diegimą Lietuvoje?

Ekspertinio tyrimo dalyvių nuomonės šiuo klausimu taip pat išsiskyrė. Didžioji dauguma tyrimo dalyvių mano, kad valstybės švietimo politika yra per mažai orientuota į elektroninio švietimo diegimą Lietuvoje. Likę respondentai mano, kad valstybės švietimo politika yra pakankamai orientuota į elektroninio švietimo diegimą Lietuvoje.

E. švietimo teisinio reglamentavimo analizės metu nustatyta, kad e.švietimui plėtoti teisinė bazė Lietuvoje yra sukurta.

strategijoje (2002 m. lapkričio 12 d. Nr. IX-1187) deklaruojamas
tomos pagrindinės informacinių technologijų diegimo švietime
kacinių bei informacinių technologijų taikymas mokymo procese,
technologinis švietimas, mokytojų kompetencijos tobulinimas (Valstybės ilgalaikės raidos
strategija, 2002).

Valstybės švietimo strategijos 2003–2012 metams akcentuota informacinės kultūros svarba
švietimo plėtotės kokybei užtikrinti, keliami nauji uždaviniai visuose švietimo lygiuose: stiprinti
informacinės kultūros ugdymą, diegti pragmatiškas kompiuterinio raštingumo programas, ypatingą
dėmesį skirti originalioms mokomosioms kompiuterinėms programoms kurti ir pritaikyti, garso ir
vaizdo priemonėms kurti, naudoti internetą mokymui ir mokymuisi (Valstybės švietimo strategija
2003–2012 metams).

Galima teigti, kad e. švietimo diegimo Lietuvoje pagrindinės nuostatos atspindimos Valstybės
ilgalaikės raidos strategijoje ir Valstybės švietimo strategijoje 2003–2012 metams. Pagrindinis
dėmesys skiriamas informacinės kultūros ugdymo stiprinimui, kompiuterinio raštingumo
programų diegimui, mokymuisi naudojant internetą.

Respondentai pritarę tai nuomonei, kad valstybės švietimo politika yra per mažai orientuota į
elektroninio švietimo diegimą Lietuvoje akcentavo tai, kad valstybės švietimo politikos kokybę
lemia šalies finansinės galimybės. Valstybės negalėjimas tinkamai finansuoti e. švietimo diegimo
proceso ir nulemia valstybės švietimo politikos nepakankamumą e. švietimo diegimo klausimais.

Tolimesniame ekspertinio tyrimo etape domėtasi, kodėl egzistuoja netolygus elektroninio
švietimo diegimas Lietuvoje? Tyrimai rodo, jog elektroninis švietimas sparčiau diegimas
didesniuose miestuose ar didesnėse organizacijose.

Ekspertinio tyrimo dalyviai įvardija šias pagrindines netolygaus e.švietimo diegimo Lietuvoje
priežastis (9 lentelė).

9 lentelė

Pagrindines netolygaus e. švietimo diegimo Lietuvoje priežastis

Reikšmingumas	Kriterijai
Labiausiai reikšminga	Finansinės paramos stoka
Reikšminga	Savivaldybės iniciatyvos stoka
Mažiau reikšminga	Nepakankama e. švietimo bazė

Visi ekspertinio tyrimo dalyviai pažymėjo, kad pagrindinė netolygaus e.švietimo diegimo
Lietuvoje priežastis - finansinės paramos stoka. Anot tyrimo dalyvių Lietuvos didmiesčių
savivaldybės disponuoja gausesnėmis lėšomis, tad e. švietimui skiriamas didesnis finansavimas.

tyrimo dalyvių, nurodė, kad pagrindinė netolygaus e. švietimo iniciatyvos stoka, bei nepakankama e.švietimo bazė.

kad pagrindinė netolygaus e. švietimo diegimo Lietuvoje priežastis - finansinės paramos stoka „provinciniuose“, labiau nuo didmiesčių nutolusiuose Lietuvos regionuose. Didmiesčių savivaldybės disponuoja gausesnėmis lėšomis, tad e. švietimui ten skiriamas didesnis finansavimas, taip sudaromos geresnės galimybės e.švietimo diegimui biudžetinėse įstaigose.

Tolimesniame tyrimo etape respondentų prašyta įvertinti e.švietimo diegimo raidą Lietuvoje per pastaruosius tris metus (10 lentelė).

10 lentelė

E. švietimo diegimo raidos Lietuvoje per pastaruosius tris metus vertinimas

Nr.	Ekspertas	Vertinimas 10 balų sistemoje
1.	A	8
2.	B	6
3.	C	8
4.	D	3
5.	E	5
6.	F	6
7.	G	6
	Vidurkis	6

E.švietimo diegimo raidos Lietuvoje per pastaruosius tris metus vertinimo balų vidurkis 6 atspindi realų e.švietimo raidos vertinimą. 2008 metais rugsėjo mėnesį prasidėjusi pasaulinė ekonomikos krizė labai stipriai sumažino biudžetinių įstaigų finansavimą, tai stipriai įtakojo ir e.švietimo diegimo raidą. E. švietimo finansavimo stygius iš dalies sustabdė iki 2007 metų aktyviai vykdytą e.švietimo plėtrą.

Apibendrinant galima teigti, kad pastarųjų metų e.švietimo raida vertintina tik patenkinamai, tai didžia dalimi sąlygota 2008-2010 metų ekonominio sunkmečio. Sumažėjęs biudžetinių švietimo įstaigų finansavimas nulėmė e. švietimo diegimo proceso sulėtėjimą.

Tyrimo metu respondentų klausta: Ar galime teigti, jog stebima sparti elektroninio švietimo plėtra Mažeikių rajone? .

Tyrimo metu paaiškėjo, kad didžioji dauguma respondentų nesutinka su ta nuomone, kad stebima sparti elektroninio švietimo plėtra Mažeikių rajone. Tik vienas ekspertinio tyrimo dalyvis pritarė tai nuomonei ir vienas tyrimo dalyvis iš dalies pritarė šiai nuomonei.

Ekspertinio tyrimo dalyviai akcentavo, kad Mažeikių rajone lyginant su Lietuvos didžiaisiais miestais e. švietimas diegiamas žymiai lėčiau. Mažeikių ugdymo įstaigose stebima nepakankama informacinių technologijų bazė, dauguma kompiuterinės įrangos jau pasenę, nevyksta jos

dalyviai pažymėjo, kad didžiąjai daliai Mažeikių rajono gyventojų e.

dalyviai, komentuodami elektroninio švietimo plėtros spartą Mažeikių rajone pabrėžė, kad jaučiama elektroninio švietimo plėtros sparta. Dauguma Mažeikių bibliotekų yra kompiuterizuotos, jose įrengtos viešos IT prieigos, keturiose Mažeikių rajono mokyklose įdiegtas elektroninis dienynas. Mažeikių rajone organizuojami kompiuterinio raštingumo kursai, vyksta tarnautojų kompiuterinio raštingumo gerinimo kursai, veikia keletas interneto kavinių.

Tolimesniame tyrimo etape respondentų paprašyta įvardinti elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone pagrindines problemas.

Elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone pagrindinės problemos reikšmingumo požiūriu atspindimos 11 lentelėje.

Didžiosios respondentų daugumos- nuomone pagrindinė elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone problema yra nepakankamas finansavimas. Be šios esminės problemos, tyrimo dalyviai dar įvardijo savivaldybės iniciatyvos stoką, diegiant elektroninį švietimą Mažeikių rajone ; IT specialistų stoką. Dviejų ekspertinio tyrimo dalyvių nuomone e. švietimo diegimas Mažeikių rajone visiškai nevyksta, tad nėra jokių e.švietimo diegimo problemų.

11 lentelė

Elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone pagrindinės problemos reikšmingumo požiūriu

Reikšmingumas	Kriterijai
Labiausiai reikšminga	Nepakankamas finansavimas
Reikšminga	Savivaldybės iniciatyvos stoka
Mažiau reikšminga	IT specialistų stoka; Nevyksta e.švietimo diegimas

Ekspertinio tyrimo dalyviai savo komentaruose akcentavo pagrindinę nepakankamo e.švietimo finansavimo problemą. Nepakankamas e.švietimo finansavimas yra pagrindinė lėto e.švietimo diegimo Mažeikių rajone priežastis. Daugumoje Mažeikių rajone biudžetinių įstaigų dirbama jau pasenusia kompiuterine įranga, dėl finansavimo stygiaus nevykdomas nuolatinis kompiuterinės įrangos atnaujinimo procesas. Dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių kaip vieną iš pagrindinių elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone problemų įvardija Mažeikių rajono savivaldybės administracijos iniciatyvumo stoka. Pasak ekspertinio tyrimo dalyvių, Mažeikių rajono savivaldybės administracija neieško spartesnio e.švietimo diegimo galimybių. Dauguma pasiūlytų spartesnės e.švietimo plėtros iniciatyvų nėra plačiau analizuojamos, viskas pateisinama finansavimo

IT specialistų trūkumas Mažeikių rajone. Tenka pripažinti, kad traccija jaučiama šalies didžiuosiuose miestuose, tad Mažeikių emų.

Mažeikių švietimo centro direktoriaus V. Prokopčuko informacija švietimo finansavimas lyginant su 2008 metais sumažėjo 39 proc., tai stipriai sumažino ir e. švietimui skiriamų lėšų dydį.

Sekančiame tyrimo etape domėtasi: ar Mažeikių rajono savivaldybė siekia kuo plačiau įgyvendinti elektroninį švietimą rajone?

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono savivaldybė nesiekia kuo plačiau įgyvendinti elektroninį švietimą rajone. Tik du tyrimo dalyviai (abu Mažeikių rajono savivaldybės administracijos darbuotojai) pritarė tai nuomonei. Dauguma tyrimo dalyvių komentuodami akcentavo, kad Mažeikių rajono savivaldybė nesirūpina elektroninio švietimo diegimu rajono biudžetinėse įstaigose. Daugelis organizacijų, priverstos pačios pasirūpinti kompiuterinės įrangos įsigijimu, atnaujinimu, bei profilaktika.

Tolimesniame tyrimo etape siekta įvertinti Mažeikių rajono savivaldybės veiklą elektroninio švietimo diegimo srityje.

Respondentų klausta ar savivaldybė teikia pakankamai informacijos apie teikiamas e. švietimo paslaugas.

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad savivaldybė nepakankamai teikia informacijos apie e. švietimo paslaugas. Tik du ekspertinio tyrimo dalyviai pritarė tai nuomonei, kad Mažeikių rajono savivaldybė teikia pakankamai informacijos apie e. švietimo paslaugas.

Apibendrinant galima teigti, kad Mažeikių rajono savivaldybė teikia nepakankamai informacijos apie e. paslaugas Mažeikių rajone. Mažeikių rajono savivaldybės internetiniame puslapyje, miesto dienraščiuose „Santarvė“, „Žemaičių būdas“ pasigendama informacijos apie e. paslaugas Mažeikių rajone.

Respondentų taip pat klausta ar rajono gyventojams yra teikiama pakankamai e. švietimo paslaugų?

Tyrimo metu paaiškėjo, kad Mažeikių rajono gyventojams yra teikiama nepakankamai e. švietimo paslaugų, tai patvirtino didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių. E.paslaugos Mažeikių rajono gyventojams teikiamos tik: bibliotekose, darbo biržoje, tik keltas mokyklų turi įdiegusios e.dienyną, itin retai vyksta kompiuterinio raštingumo mokymai.

Ekspertinio tyrimo metu domėtasi ar Mažeikių savivaldybė skiria pakankamai lėšų organizuoti e. švietimo paslaugų teikimą.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad Mažeikių savivaldybė skiria nepakankamai lėšų e. švietimo paslaugų, organizavimui, tai patvirtino ir didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių .

nuomone, e.švietimo finansavimo problema iškyla viso tyrimo metu. Šalies švietimo sistemos finansavimas, neigiamai atsiliepia ir e.švietimo diegimo procesas.

Ekspertinio tyrimo metu respondentų klausta: ar savivaldybė turėtų skatinti mokymo įstaigų prisijungimą prie švietimo portalo?

Visi 7 ekspertinio tyrimo dalyviai, vieningai pritarė tai nuomonei, kad Mažeikių savivaldybė turėtų skatinti mokymo įstaigų prisijungimą prie švietimo portalo.

Taip pat domėtasi ar e. švietimo paslaugų kokybė tiesiogiai įtakoja rajono socialinę raidą?

Ekspertinio tyrimo dalyvių nuomonės šiuo klausimu išsiskyrė. Didžioji dauguma tyrimo dalyvių pritarė tai nuomonei, kad e. švietimo paslaugų kokybė tiesiogiai įtakoja rajono socialinę raidą. Likusi dalis respondentų mano, kad e. švietimo paslaugų kokybė nedaro tiesioginės įtakos rajono socialinei raidai.

Baigiamojo darbo autorė linkusi pritarti tai nuomonei, kad e. švietimo paslaugų kokybė daro įtaką rajono socialinei raidai, tačiau šios įtakos stiprumas (tiesioginė įtaka) yra labiau diskutuotinas klausimas, vienareikšmiško atsakymo pateikti negalima.

Tolimesnio tyrimo metu respondentų klausta: ar Mažeikių savivaldybė remia vietos bendruomenės kompiuterinio raštingumo mokymą?

Ekspertinio tyrimo dalyvių nuomonės šiuo klausimu taip pat išsiskyrė. Trys ekspertinio tyrimo dalyviai pritarė tai nuomonei, kad Mažeikių savivaldybė remia vietos bendruomenės kompiuterinio raštingumo mokymą. Vienas ekspertinio tyrimo dalyvis mano, kad tik iš dalies savivaldybė remia vietos bendruomenės kompiuterinio raštingumo mokymą. Taip pat vienas ekspertinio tyrimo dalyvis neturėjo informacijos šiuo klausimu. Priešingą poziciją išreiškė taip pat tik vienas ekspertinio tyrimo dalyvis.

Apibendrinant galima teigti, kad Mažeikių savivaldybė remia vietos bendruomenės kompiuterinio raštingumo mokymą, tai atsispindi ir Mažeikių savivaldybės internetinėje svetainėje pateikiama informacija apie kompiuterinio raštingumo kursus.

Tolimesniame ekspertinio tyrimo etape domėtasi: ar Mažeikių rajono švietimo institucijos (bendrojo lavinimo mokyklos, suaugusiųjų švietimo centrai) pasirengusios (kompiuterizacijos lygis, interneto prieiga, kompiuterinis raštingumas, motyvacija ir pan.) organizuoti elektroninį švietimą?

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono švietimo institucijos (bendrojo lavinimo mokyklos, suaugusiųjų švietimo centrai) pasirengusios yra organizuoti elektroninį švietimą. Du ekspertinio tyrimo dalyviai laikėsi priešingos nuomonės.

Ekspertinio tyrimo dalyviai savo komentaruose akcentavo tai, kad biudžetinės įstaigos yra aprūpintos reikiama kompiuterine įranga. Švietimo centras nuo 1998 metų vykdo ugdymo įstaigų kompiuterizavimo programą. Mažeikių rajono savivaldybė periodiškai organizuoja kompiuterinio

ucijos pasirengusios organizuoti elektroninį švietimą. Pagrindine švietimo finansavimas.

tyrimo etape domėtasi: ar Mažeikių rajono gyventojai pasirengę naudotis elektroninio švietimo paslaugomis?

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono gyventojai yra pasirengę naudotis elektroninio švietimo paslaugomis. Du ekspertinio tyrimo dalyviai akcentavo, kad tik dalis gyventojų yra pasirengę naudotis elektroninio švietimo paslaugomis.

Apibendrinant galima teigti, kad Mažeikių rajono gyventojai yra pasirengę naudotis elektroninio švietimo paslaugomis, tačiau daliai Mažeikių rajono gyventojų e. švietimo paslaugos yra neprieinamos dėl jų socialinės padėties (kaimų, miestelių gyventojai). Pastebėtina ir tai, kad nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo Mažeikių rajonas išliko, kaip vienas didžiausių nedarbo lygį turinčių Lietuvos rajonų. Prastesnė socialinė daugumos Mažeikių rajono gyventojų padėtis baigiamojo darbo autorės nuomone apsunkina e.švietimo plėtros galimybes rajone.

Tyrimo metu respondentų teirautasi: kokioms socialinėms grupėms (mokiniam, dirbantiems, bedarbiams) elektroninio švietimo paslaugos būtų reikalingiausios?

Ekspertinio tyrimo dalyvių nuomonių šiuo klausimu pasiskirstymas reikšmingumo požiriu pateikiamas 12 lentelėje.

12 lentelė

E. švietimo paslaugų reikalingumo įvertinimas

Reikšmingumas	Kriterijai
Labiausiai reikšminga	Visoms gyventojų grupėms
Reikšminga	Dirbantiems
Mažiau reikšminga	Mokiniam; Bedarbiams.

Trys ekspertinio tyrimo dalyviai nurodė, kad elektroninio švietimo paslaugos reikalingiausios yra visoms socialinėms gyventojų grupėms (mokiniam, dirbantiems, bedarbiams). Du tyrimo dalyviai akcentavo, kad elektroninio švietimo paslaugos reikalingiausios yra dirbantiems. Po vieną tyrimo dalyvį nurodė, kad elektroninio švietimo paslaugos reikalingiausios mokiniam ir bedarbiams.

Tolimesniame tyrimo etape domėtasi kokios Mažeikių rajono gyventojams teikiamos paslaugos ir galimybės. Visi ekspertinio tyrimo dalyviai mano, kad Mažeikių rajono gyventojai gali naudotis naujienų prenumerata el. paštu, taip pat jiems sudarytos galimybės kelti kompiuterinį raštingumą, bei organizuojami darbo su įvairių institucijų (Sodra, Darbo birža, VMĮ ir kt.) informacinėmis

ai. Trys ekspertinio tyrimo dalyviai paminėjo ir mokymo(si) elektroninėmis priemonėmis.

, kad Mažeikių rajono gyventojai gali naudotis naujienų prenumerata el. paštu, Mažeikių rajono gyventojams yra sudaryta galimybė kelti kompiuterinį raštingumą. Mažeikių rajono gyventojams organizuojami darbo su įvairių institucijų (Sodra, Darbo birža, VMĮ ir kt.) informacinėmis sistemomis elektroniniai mokymai.

Siekiant įvertinti elektroninio švietimo plėtros galimybes respondentų teirautasi: ar Mažeikių rajono švietimo institucijose yra pakankamas kompiuterizacijos lygis, galintis užtikrinti elektroninio švietimo plėtrą?

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono švietimo institucijose kompiuterizacijos lygis yra nepakankamas ir jį įvertino-5-6 balais. Ekspertinio tyrimo dalyviai pabrėžė, kad ugdymo įstaigose nepakankamai kompiuterizuota mokytojo darbo vieta, mokinių kompiuterinės klasės neatnaujinamos, tam neskiriama jokių lėšų. Du ekspertinio tyrimo dalyviai pažymėjo, kad Mažeikių rajono švietimo institucijose yra pakankamas kompiuterizacijos lygis, įstaigos yra aprūpintos IT technologijomis, kompiuterizuotos moksleivių mokymo klasės

Apibendrinant galima teigti, kad Mažeikių rajono švietimo institucijose kompiuterizacijos lygis yra gana žemas, tai sąlygota finansavimo stokos. Taip pat dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono savivaldybė neskiria pakankamai lėšų elektroninio švietimo plėtrai rajone.

Tyrimo metu domėtasi ar Mažeikių rajone vykdomi projektai susiję su elektroninio švietimo vystymu ir plėtra? Jei taip, kokie projektai buvo įgyvendinti ir kokie įgyvendinami dabartiniu metu?

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių teigia, kad Mažeikių rajone vykdomi projektai susiję su elektroninio švietimo vystymu ir plėtra. Ekspertinio tyrimo dalyviai nurodė, kad:

- 2009-2010 metais vykdomi kompiuterinio raštingumo mokymai kaimo bendruomenėse;
- Detalesnės su e. švietimu susijusių projektų įgyvendinimo programos pateikiamos Mažeikių savivaldybės svetainėje.

Tyrimo dalyvių teirautasi ar bendrojo lavinimo mokyklos neturėtų tapti edukaciniais centrais bendruomenei, palaipsniui vis daugiau mokymų organizuodamos elektroninėje erdvėje?

Didžioji dauguma tyrimo dalyvių palaiko bendrojo lavinimo mokyklų galimybes tapti edukaciniais centrais bendruomenei idėją. Ekspertų pritariančių šiai idėjai nuomone, tai būtų gana ekonomiškai rentabilus bendruomenės ugdymo procesas. Bendruomenė taptų e. švietimo požiūriu labiau išprususi.

lėšos oponentai (vienas ekspertinio tyrimo dalyvis) akcentavo tai, mokinių ugdymui, bendruomenės ugdymu turėtų užsiimti kitos,

Baigiamajame tyrimo etape domėtasi: ar gautos lėšos iš ES struktūrinių fondų, paskatintų e. švietimo paslaugų teikimo plėtrą rajone?

Visi ekspertinio tyrimo dalyviai pažymėjo, kad ES struktūrinių fondų lėšos labai paspartintų e. švietimo diegimą Mažeikių rajono savivaldybėje.

ES struktūrinių fondų lėšų pagalba būtų galima sėkmingai išspręsti gyventojų kompiuterinio raštingumo, mokyklų kompiuterizavimo, pasenusios kompiuterinės įrangos atnaujinimo problemas.

3.3. Elektroninio švietimo plėtros galimybių Mažeikių rajone vertinimas

Tyrimo dalyvių nuomone e. švietimo privalumai: e. švietimas užtikrina efektyvesnę ir šiuolaikiškesnę žinių pasikeitimą, bei suteikia galimybę žymiai greičiau ir ekonomiškai efektyviau organizuoti visuomenės švietimą, taip pat e. švietimas sudaro galimybę visapusiškai dalyvauti kuriant žinių visuomenę, bei padeda kurti efektyvią ir darnią, visiems prieinamą ir tęstinę švietimo sistemą, sudarant sąlygas mokytis visą gyvenimą. Baigiamojo darbo autorės nuomone, galima pritarti ekspertinio tyrimo dalyvių išsakytiems e. švietimo teikiams privalumams, tačiau manytina, kad jo teikiamų privalumų yra žymiai daugiau. E. švietimas socialiai atskirtoms grupėms sudaro galimybę greičiau integruotis į visuomenę, darbo rinką, taip pat padeda plėtoti neįgalių žmonių ar žmonių, turinčių ypatingų poreikių, švietimą. E. švietimo dėka greitėja Eurointegraciniai procesai, patogenis ir prieinamesnis tampa ugdymo procesas ir pan.

Ekspertų nuomone pagrindinės e. švietimo diegimo Mažeikių rajono bendrojo lavinimo mokyklose kliūtys- finansinės paramos stoka; institucinės politikos diegiant elektroninį švietimą nebuvimas; nepakankamai aktyvi savivaldybės politika, per menkai skirianti dėmesio diegiant elektronines naujoves švietime, bei nepakankamai aktyvi valstybės švietimo politika, per menkai skatinanti diegti elektronines naujoves švietime. Ekspertinio tyrimo dalyviai pabrėžė, kad bendrojo lavinimo mokyklose po 2007 metų e. švietimo diegimo procesas visiškai sustojo, kompiuterinė įranga sensta, nėra sukurto efektyvesnio jos atnaujinimo mechanizmo.

Tyrimu nustatyta, kad pagrindinės e. švietimo diegimo suaugusiųjų švietimo centruose kliūtys gana panašios: finansinės paramos stoka, nepakankama informacinių komunikacinių technologijų bazė; nepakankamai aktyvi savivaldybės politika, per menkai skirianti dėmesio diegiant

švietime; nepakankamai aktyvi valstybės švietimo politika, per
es naujoves suaugusiųjų švietime.

o diegimo kliūtys bendrojo lavinimo mokyklose ir suaugusiųjų
švietimo centruose yra tos pačios. Finansavimo problema yra pati aktualiausia. Pastarųjų metų
pasaulinė ekonomikos krizė stipriai apribojo biudžetinių įstaigų finansavimo galimybes, tas didžia
dalimi sąlygojo e. švietimo finansavimo stygių. Baigiamojo darbo autorės nuomone, biudžetinės
organizacijos (mokyklos) sunkmečio laikotarpiu turėtų stengtis labiau bendradarbiauti su privačiu
sektoriumi. Galima pateikti nemažą pavyzdžių, kaip bendrojo lavinimo mokyklos išsprendžia
kompiuterinių klasių įrangos nuolatinio atnaujinimo problemas, glaudžiau bendradarbiaudamos su
privačiomis įmonėmis.

Tyrimas atskleidė, kad didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių elektroninį švietimą
apibūdina, kaip mokymosi procesą, pasitelkiant į pagalbą informacines technologijas. E. švietimas
respondentams asocijuojasi su mokymosi patogumu, visuomenės ir piliečių pažanga.

Ekspertinio tyrimo metu paaiškėjo, kad nėra vieningos nuomonės, pagrindžiančios e. švietimo
diegimo spartumą Lietuvoje. Respondentai, akcentavę , kad e. švietimas Lietuvoje vystosi sparčiai
pažymėjo nuotolinio mokymosi Lietuvoje galimybes, elektroninių bibliotekų, duomenų bazių
susikūrimą ir pan. Ekspertinio tyrimo dalyviai neigė spartų e. švietimo Lietuvoje vystymąsi,
pabrėžė, kad e. švietimas Lietuvoje tebėra pradinio vystymosi stadijoje, dėl finansavimo trūkumo jo
diegimas daugelyje institucijų stringa. Respondentai akcentavo, kad didžioji dalis visuomenės e.
švietime nedalyvauja, dažniausia dėl prastos socialinės padėties.

Didžioji dauguma tyrimo dalyvių mano, kad valstybės švietimo politika yra per mažai
orientuota į elektroninio švietimo diegimą Lietuvoje. Valstybės švietimo politikos kokybę lemia
šalies finansinės galimybės. Valstybės negalėjimas tinkamai finansuoti e. švietimo diegimo proceso
ir nulemia valstybės švietimo politikos nepakankamumą e. švietimo diegimo klausimais.

Visi ekspertinio tyrimo dalyviai vieningai pritarė, kad pagrindinė netolygaus e. švietimo
diegimo Lietuvoje priežastis - finansinės paramos stoka. Anot tyrimo dalyvių Lietuvos didmiesčių
savivaldybės disponuoja gausesnėmis lėšomis, tad e. švietimui skiriamas didesnis finansavimas,
taip sudaromos geresnės galimybės e. švietimo diegimui biudžetinėse įstaigose.

Baigiamojo darbo autorės nuomone e. švietimo diegimo raidos Lietuvoje per pastaruosius tris
metus vertinimo balų vidurkis (6 balai) atspindi realų e. švietimo raidos vertinimą. 2008 metais
rugsejo mėnesį prasidėjusi pasaulinė ekonomikos krizė labai stipriai sumažino biudžetinių įstaigų
finansavimą, tai stipriai įtakojo ir e. švietimo diegimo raidą. E.švietimo finansavimo stygius iš
dalies sustabdė iki 2007 metų aktyviai vykdytą e.švietimo plėtrą.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad didžioji dauguma respondentų nesutinka su ta nuomone, kad
stebima sparti elektroninio švietimo plėtra Mažeikių rajone. Tik vienas ekspertinio tyrimo dalyvis

tyrimo dalyvis iš dalies pritarė šiai nuomonei. Ekspertinio tyrimo Mažeikių rajone lyginant su Lietuvos didžiaisiais miestais e. švietimas Mažeikių ugdymo įstaigose stebima nepakankama informacinių technologijų bazė, dauguma kompiuterinės įrangos jau pasenę, nevyksta jos atnaujinimo procesas. Anot tyrimo dalyvių didžiajai daliai Mažeikių rajono gyventojų e. švietimas neprieinamas. Tik du ekspertinio tyrimo dalyviai akcentavo, kad Mažeikių rajone jaučiama elektroninio švietimo plėtros sparta. Dauguma Mažeikių bibliotekų yra kompiuterizuotos, jose įrengtos viešos IT prieigos, keturiose Mažeikių rajono mokyklose įdiegtas elektroninis dienynas. Mažeikių rajone organizuojami kompiuterinio raštingumo kursai, vyksta tarnautojų kompiuterinio raštingumo gerinimo kursai, veikia keletas interneto kavinių.

Didžiosios respondentų daugumos nuomone pagrindinė elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone problema yra nepakankamas finansavimas. Be šios esminės problemos, tyrimo dalyviai dar įvardijo savivaldybės iniciatyvos stoką, diegiant elektroninį švietimą Mažeikių rajone ; IT specialistų stygių .

Dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių kaip vieną iš pagrindinių elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone problemų įvardija Mažeikių rajono savivaldybės administracijos iniciatyvumo stoką. Pasak ekspertinio tyrimo dalyvių, Mažeikių rajono savivaldybės administracija neieško spartesnio e. švietimo diegimo galimybių. Dauguma pasiūlytų spartesnės e. švietimo plėtros iniciatyvų nėra plačiau analizuojamos, viskas pateisinama finansavimo stygiu. Dar viena problema, tai IT specialistų trūkumas Mažeikių rajone. Tenka pripažinti, kad didžiausia IT specialistų koncentracija jaučiama šalies didžiuosiuose miestuose, tad Mažeikių rajonui tai viena pagrindinių problemų.

Daugumos tyrimo dalyvių nuomone, kad Mažeikių rajono savivaldybė nesirūpina elektroninio švietimo diegimu rajono biudžetinėse įstaigose, nepakankamai teikia informacijos apie e. švietimo paslaugas. Daugelis Mažeikių rajono biudžetinių organizacijų, priverstos pačios pasirūpinti kompiuterinės įrangos įsigijimu, atnaujinimu, bei profilaktika.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad Mažeikių savivaldybė skiria nepakankamai lėšų e. švietimo paslaugų, organizavimui, tai patvirtino ir didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių. Baigiamojo darbo autorės nuomone, e. švietimo finansavimo problema išskyla viso tyrimo metu. Pastaruoju metu sumažėjęs visos šalies švietimo sistemos finansavimas, neigiamai atsiliepia ir e. švietimo diegimui. Trūkstant lėšų stringa normalus e. švietimo diegimo procesas.

Didžioji dauguma tyrimo dalyvių pritaria nuomonei, kad e. švietimo paslaugų kokybė tiesiogiai įtakoja rajono socialinę raidą. Baigiamojo darbo autorė linkusi pritarti tai nuomonei, kad e. švietimo paslaugų kokybė daro įtaką rajono socialinei raidai, tačiau šios įtakos stiprumas (tiesioginė įtaka) yra labiau diskutuotinas klausimas, vienareikšmiško atsakymo pateikti negalima.

ikių rajono švietimo institucijos (bendrojo lavinimo mokyklos, pasirengusios yra organizuoti elektroninį švietimą. Ekspertinio tyrimo išvados yra aprūpintos reikiama kompiuterine įranga. Švietimo centras nuo 1998 metų vykdo ugdymo įstaigų kompiuterizavimo programą. Mažeikių rajono savivaldybė periodiškai organizuoja kompiuterinio raštingumo kursus. Švietimo institucijos pasirengusios organizuoti elektroninį švietimą. Pagrindine problema išlieka sumažėjęs e. švietimo finansavimas, kas trukdo periodiškai atnaujinti kompiuterinę įrangą.

Tyrimas atskleidė tai, kad Mažeikių rajono gyventojai yra pasirengę naudotis elektroninio švietimo paslaugomis, tačiau daliai Mažeikių rajono gyventojų e. švietimo paslaugos yra neprieinamos dėl jų socialinės padėties (kaimų, miestelių gyventojai). Pastebėtina ir tai, kad nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo Mažeikių rajonas išliko, kaip vienas didžiausių nedarbo lygį turinčių Lietuvos rajonų. Prastesnė socialinė daugumos Mažeikių rajono gyventojų padėtis baigiamojo darbo autorės nuomone apsunkina e. švietimo plėtros galimybes rajone.

Tyrimo metu paaiškėjo, kad Mažeikių rajono gyventojai gali naudotis naujienų prenumerata el. paštu, Mažeikių rajono gyventojams yra sudaryta galimybė kelti kompiuterinį raštingumą. Mažeikių rajono gyventojams organizuojami darbo su įvairių institucijų (Sodra, Darbo birža, VMĮ ir kt.) informacinėmis sistemomis elektroniniai mokymai.

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono švietimo institucijose kompiuterizacijos lygis yra nepakankamas ir jį įvertina 5-6 balais. Ekspertinio tyrimo dalyviai pabrėžė, kad ugdymo įstaigose nepakankamai kompiuterizuota mokytojo darbo vieta, mokinių kompiuterinės klasės neatnaujinamos, tam neskiriama jokių lėšų. Galima teigti, kad Mažeikių rajono švietimo institucijose kompiuterizacijos lygis yra gana žemas, tai sąlygota finansavimo stokos.

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono savivaldybė neskiria pakankamai lėšų elektroninio švietimo plėtrai rajone, tačiau pritarė tai nuomonei, kad Mažeikių rajone vykdomi projektai susiję su elektroninio švietimo vystymu ir plėtra.

Didžioji dauguma tyrimo dalyvių palaiko bendrojo lavinimo mokyklų galimybę tapti edukaciniais centrais bendruomenei idėją. Ekspertų pritariančių šiai idėjai nuomone, tai būtų gana ekonomiškai rentabilus bendruomenės ugdymo procesas. Bendruomenė taptų e. švietimo požiūriu labiau išprususi.

Visi ekspertinio tyrimo dalyviai vieningai pritarė nuomonei, kad ES struktūrinių fondų lėšos labai paspartintų e. švietimo diegimą Mažeikių rajono savivaldybėje. Daugelio ekspertų nuomone e. ES struktūrinių fondų lėšų pagalba būtų galima sėkmingai išspręsti gyventojų kompiuterinio raštingumo, mokyklų kompiuterizavimo, pasenusios kompiuterinės įrangos atnaujinimo problemas.

Elektroninio švietimo plėtros galimybės Mažeikių rajono viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas skatinant e. švietimo diegimą Mažeikių rajono mokymosi įstaigose. Čia pagrindinis vaidmuo skiriamas mokymo įstaigų vadovams. Ekonominio sunkmečio sąlygomis, beveik 40 proc. sumažintas e. švietimo finansavimas yra rimtas išbandymas kiekvienai mokymo įstaigai. Mokyklos vadovai turėtų imtis iniciatyvos, ieškodami alternatyvių kompiuterinės įrangos įsigijimo ir atnaujinimo šaltinių, pritraukiant privačias įmones;

- Būtina skirti daugiau lėšų mokyklų kompiuterizavimo atnaujinimui - siektinas svaresnis savivaldybių indėlis. Mažeikių rajono savivaldybės administracija turėtų aktyviau dalyvauti e.švietimo diegimo procese, ieškoti alternatyvių šios problemos sprendimo galimybių (privataus sektoriaus įtraukimas, Europos sąjungos fondų panaudojimo galimybės ir pan.);
- Svarbu ir toliau plėtoti esamą mokyklų bibliotekų tinklą kaip prieigos prie interneto visiems mokiniams, mokytojams, bendruomenei galimybę;
- Teisiniu aspektu svarbu parengti papildomus teisės aktus, reglamentuojančius IKT diegimą bei integravimą į ugdymo turinį;
- Būtina numatyti periodišką IKT diegimo stebėseną ir vertinimą;
- Mokyklų vadovams svarbu pasiekti proveržį mokinių mokyme ir mokymėsi panaudojant modernias informacines technologijas;
- Būtina plėtoti jau esamą švietimo kompiuterių tinklą ir numatyti jo tobulinimo galimybes–sudarant sąlygas modernizuoti švietimo valdymą, mokyklų bendruomenių komunikavimą;
- Būtina tobulinti visą ugdymo procesą, IKT teikiamas galimybes panaudoti ugdymo kokybei ir efektyvumui stiprinti – edukacinė misija;
- Svarbu nuolat plėtoti IKT infrastruktūrą: rengti besimokančią jaunuomenę gyventi elektroninėje erdvėje, sudaryti sąlygas taikyti IKT visose veiklos srityse, užtikrinant lygias naudojimosi informacija galimybes visiems mokiniams;
- Svarbu sudaryti galimybę mokiniams namuose naudotis IKT teikiamomis paslaugomis, skatinti moksleivių kūrybišką veiklą naudojantis IKT už mokyklų ribų;
- Pasinaudojant Europos Sąjungos fondų galimybėmis, plėtoti interneto prieigos taškų plėtrą visose ugdymo įstaigose.

Apibendrinant galima teigti, kad tyrimas atskleidė e. švietimo diegimo Mažeikių rajone problemines sritis. Pagrindiniais veiksniais, labiausiai trukdančiais e. švietimo plėtrai laikytini: e. švietimo finansavimo trūkumas ir savivaldybės iniciatyvos stoka plėtojant e. švietimą, tai patvirtina

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ietimo institucijos kompiuterizacijos lygis, palyginti mažas e.

os išlikimo sąlyga. Šiuo metu Lietuvai reikalingas kokybiškai naujas švietimo modelis. Besiformuojanti informacinė visuomenė kelia daug sudėtingesnius reikalavimus: skatinti asmenis nuolatiniam ugdymui ir ruošimuisi optimaliai veikti kintančiose darbo vietose. Informacinės technologijos padarė radikalią įtaką pačiai ekonomikos esmei - atsirado globali „žiniomis grindžiama ekonomika“. Valstybės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatose - akcentuojama informacinės kultūros svarba švietimo plėtotės kokybei užtikrinti, keliami uždaviniai visuose švietimo lygiuose sustiprinti dėmesį informacinės kultūros ugdymui, įdiegti kompiuterinio raštingumo programas, ypatingą dėmesį skirti originalioms mokomosioms kompiuterinėms programoms kurti ir pritaikyti, garso ir vaizdo priemonėms kurti, naudoti internetą mokiniams mokytis ir šviesti. Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijoje išskelti svarbiausi tikslai: įtraukti kiekvieną pilietį, šeimą ir mokyklą, kiekvieną įmonę ir valstybės instituciją į skaitmeninę erą; sukurti elektroniškai išprususią Europą; užtikrinti informacinės visuomenės plėtros procesą.

2. Mokslinėje literatūroje nėra vieningo e. švietimo apibrėžimo, nes e. švietimo sąvoka yra labai plati ir visaapimanti. E. švietimas tai prioritetinga, valstybės remiama, Lietuvos Respublikos raidos sritis, paremta informacinių technologijų plėtra visuomenėje ir organizacijose, apjungianti: e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis.

3. Ekspertinio tyrimo rezultatų analizė parodė, kad Mažeikių rajone lyginant su Lietuvos didžiaisiais miestais e. švietimas diegiamas žymiai lėčiau. Mažeikių ugdymo įstaigose stebima nepakankama informacinių technologijų bazė, dauguma kompiuterinės įrangos jau pasenę, nevyksta jos atnaujinimo procesas, didžiąją dalį Mažeikių rajono gyventojų e. švietimas neprieinamas. Pagrindinės elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone problemos yra nepakankamas finansavimas, savivaldybės iniciatyvos stoka, diegiant elektroninį švietimą Mažeikių rajone, IT specialistų stygius. Elektroninio švietimo diegimą Mažeikių rajone stabdo ir Mažeikių rajono savivaldybės administracijos iniciatyvumo stoka. Mažeikių rajono savivaldybės administracija neieško spartesnio e. švietimo diegimo galimybių. Dauguma pasiūlytų spartesnės e. švietimo plėtros iniciatyvų nėra plačiau analizuojamos, viskas pateisinama finansavimo stygiumi. Dar viena problema, tai IT specialistų trūkumas Mažeikių rajone. Tenka pripažinti, kad didžiausia IT specialistų koncentracija jaučiama šalies didžiuosiuose miestuose, tad Mažeikių rajonui tai viena pagrindinių problemų. Daugumos ekspertų nuomone Mažeikių rajono savivaldybė nesirūpina elektroninio švietimo diegimu rajono biudžetinėse įstaigose, nepakankamai teikia informacijos apie e. švietimo paslaugas. Daugelis Mažeikių rajono biudžetinių organizacijų, priverstos pačios

įsigijimu, atnaujinimu, bei profilaktika. Tyrimas atskleidė tai, kad dauguma tyrime dalyvavusių mokytojų yra pasirengę naudotis elektroninio švietimo paslaugomis, tačiau e. švietimo paslaugos yra neprieinamos dėl jų socialinės padėties.

Didžioji dauguma ekspertinio tyrimo dalyvių mano, kad Mažeikių rajono švietimo institucijose kompiuterizacijos lygis yra nepakankamas ir vertintinas 5-6 balais. Didžioji dauguma tyrimo dalyvių palaiko bendrojo lavinimo mokyklų galimybę tapti edukaciniais centrais bendruomenei idėją. Ekspertų pritariančių šiai idėjai nuomone, tai būtų gana ekonomiškai rentabilus bendruomenės ugdymo procesas. Bendruomenė taptų e. švietimo požiūriu labiau išprususi. Visi ekspertinio tyrimo dalyviai vieningai pritarė nuomonei, kad ES struktūrinių fondų lėšos labai paspartintų e. švietimo diegimą Mažeikių rajono savivaldybėje. ES struktūrinių fondų lėšų pagalba būtų galima sėkmingai išspręsti gyventojų kompiuterinio raštingumo, mokyklų kompiuterizavimo, pasenusios kompiuterinės įrangos atnaujinimo problemas.

Siekiant spartesnio elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajono mokymo įstaigose būtina:

- Aktyvesnis viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimas skatinant e. švietimo diegimą Mažeikių rajono mokymosi įstaigose. Čia pagrindinis vaidmuo skiriamas mokymo įstaigų vadovams. Ekonominio sunkmečio sąlygomis, beveik 40 proc. sumažintas e. švietimo finansavimas yra rimtas išbandymas kiekvienai mokymo įstaigai. Mokyklos vadovai turėtų imtis iniciatyvos, ieškodami alternatyvių kompiuterinės įrangos įsigijimo ir atnaujinimo šaltinių, pritraukiant privačias įmones;

- Skirti daugiau lėšų mokyklų kompiuterizavimo atnaujinimui - siektinas svaresnis savivaldybės indėlis. Mažeikių rajono savivaldybės administracija turėtų aktyviau dalyvauti e. švietimo diegimo procese, ieškoti alternatyvių šios problemos sprendimo galimybių (privataus sektoriaus įtraukimas, Europos sąjungos fondų panaudojimo galimybės ir pan.);

- Toliau plėtoti esamą mokyklų bibliotekų tinklą kaip prieigos prie interneto visiems mokiniams, mokytojams, bendruomenei galimybę;

- Parengti papildomus teisės aktus, reglamentuojančius IKT diegimą bei integravimą į ugdymo turinį;

- Numatyti periodišką IKT diegimo stebėseną ir vertinimą;

- Mokyklų vadovams svarbu pasiekti proveržį mokinių mokyme ir mokymėsi panaudojant modernias informacines technologijas;

- Plėtoti jau esamą švietimo kompiuterių tinklą ir numatyti jo tobulinimo galimybes – sudarant sąlygas modernizuoti švietimo valdymą, mokyklų bendruomenių komunikavimą;

- Tobulinti visą ugdymo procesą, IKT teikiamas galimybes panaudoti ugdymo kokybei ir efektyvumui stiprinti – edukacinė misija;

IKT infrastruktūrą: rengti besimokančią jaunuomenę gyventi
galimas taikyti IKT visose veiklos srityse, užtikrinant lygias
s visiems mokiniams;

- Sudaryti galimybę mokiniams namuose naudotis IKT teikiamomis paslaugomis, skatinti moksleivių kūrybišką veiklą naudojantis IKT už mokyklų ribų;
- Pasinaudojant Europos Sąjungos fondų galimybėmis, plėtoti interneto prieigos taškų plėtrą visose ugdymo įstaigose.

Baigiamojo darbo hipotezė pasitvirtino - elektroninio švietimo diegimas Mažeikių rajone nėra pakankamas ir gerokai atsilieka nuo didžiųjų Lietuvos miestų.

LITERATŪRA

- 006). Darnaus vystymosi švietimo ir Lietuvos švietimo reformos idėjų sąsajos. *Pedagogika*, 84, p. 7-14.
2. Bendrojo lavinimo mokyklų kompiuterinio tinkloplėtotės strategijos metmenys, prieiga per internetą, www.emokykla.lt/admin/file.php?id=408.prisijungimo laikas, 2009-03-27.
 3. Jackūnas, Ž. (1993). Lietuvos švietimo plėtotė Europos edukacinių nuostatų kontekste. Lietuvos švietimo reformos gairės. Vilnius: Valstybinis leidybos centras.
 4. Jonikova, V. Švietimo globalizacija ir Lietuva, prieiga per internetą, http://www.sociumas.lt/lit/nr17/sviet_global.asp, prisijungimo laikas, 2009-03.25.
 5. Teisinės bazės sukūrimas: informacinės ir žinių visuomenės plėtros pagrindas, Lietuvos Respublikos Seimo Informacinės plėtros komiteto konferencija, prieiga per internetą, http://www.klaipeda.aps.lt/stotisFiles/uploadedAttachments/1_Rozova.pdf, prisijungimo laikas, 2009-03.22
 6. Gudauskas, R.; Ramanauskienė, S. (2004). Distance and e-learning in Enlarged European Union in the Context of Knowledge Economy. *Informatikon Sciences*, vol. 30, p. 44–54.
 7. Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje ,2002-11-12 ,Valstybės Žinios. Nr. IX-1187.
 8. Valstybės švietimo strategijos 2003–2012 metams.2003-07-04. Valstybės Žinios .Nr. IX-1700.
 9. Otas, A. Informacinės sistemos kūrimas Europoje ir Lietuvoje, bei kompiuterinio raštingumo tyrimai, prieiga per internetą, [www.ecdl.lt/failai/ TC susitikimas 2006/ Informacine Visuomene.ppt](http://www.ecdl.lt/failai/TC_susitikimas_2006/Informacine_Visuomene.ppt), prisijungimo laikas: 2009-05-11.
 10. Dagienė, V. Šiuolaikinės informacinės technologijos švietime: kalbos problema, prieiga per internetą, <http://aldona.mii.lt/pms/kalba/kalb-pr.html>: 2009-05-11.
 11. 2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui, prieiga per internetą, <http://www.isd.lt/prezentacijos/IVPK/accessibility/5d.html>, prisijungimo laikas: 2009-05-11.
 12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 8 d. nutarimas Nr. 625 „Dėl Lietuvos informacinės visuomenės plėtros strategijos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 73-2649).
 13. Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie LRV, prieiga per internetą, <http://www.ivpk.lt/main.php?cat=61>, prisijungimo laikas:
 14. Europos Sąjungos siekiai, prieiga per internetą, <http://www.isd.lt/prezentacijos/IVPK/search/5.html>, prisijungimo laikas, 2009-07-12.
 15. Informacinės visuomenės plėtra 2007-2013 metų perspektyvoje, prieiga per internetą, [http://www.isd.lt/prezentacijos /IVPK/accessibility/5.html](http://www.isd.lt/prezentacijos/IVPK/accessibility/5.html), prisijungimo laikas, 2009-04.21.

15. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies pakeičiamasis įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. IX-1700 „Dėl Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų patvirtinimo“// Valstybės žinios. 2003, Nr.71-3216.
16. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalies pakeičiamasis įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. IX-1700 „Dėl Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų patvirtinimo“// Valstybės žinios. 2003, Nr.71-3216.
17. Kažemikaitienė, E, Bilevičienė, T., Integracijos į ES proceso atspindis Lietuvos valstybinio valdymo institucijų interneto svetainėse.
18. Towards a knowledge-based Europe .The European Union and the information society, prieiga per internetą, http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/36/index_en.htm, prisijungimo laikas, 2009-06-22.
19. The European Parliament and The Council 5 December 2003. decision No. 2318/2003/EC „Decision of adopting a multiannual programme (2004 to 2006) for the effective integration of information and communication technologies (ICT) in education and training systems in Europe (eLearning Programme)“// Official Journal of the European Union EN. 2003,L345/16.
20. Commission of the European Communities Brussels 28.3.2001 COM(2001)172 final „The eLearning Action Plan. Designing tomorrow's education“.
21. Lisabonos strategija ,// <http://www.lsa.lt/ryšiai/tnaujienos/lisabona.htm> ; prisijungimo laikas: 2009-06 17.
22. Castells M. Informacijos amžius: ekonomika, visuomenė ir kultūra 1//Tinklaveikos visuomenės raida. Kaunas: Poligrafija ir informatika, 2005. P. 130-369.
23. Informacijos ir ryšių technologijų vystymas,, prieiga per internetą, <http://europa.eu/generalreport/lt/2005/rg52.ht>.
24. Elektroninės valdžios (e-Valdžios) koncepcija. Projektas Nr. 5.// <http://www3.lrs.lt/owabin/owarepl/inter/owa/U0038182.doc> ; prisijungimo laikas: 2009-06-14.
25. HAMK eLearning Centre. In a nutshell//http://www.emokykla.lt/lt.php/tarptautinis_bendradarbiavimas/unesco_ir_kiti_projektai/54; prisijungimo laikas: 2009-06-10.
26. The National strategy for education training and research in the informatikon society (1995)// , prieiga per internetą, <http://www.minedu.fi/julkaisut/information/englishU/welcome.html>; prisijungimos laikas: 2009-06-23.
27. Lifelong Learning Policy Development Brussels, December 2003 Implementing Lifelong Learning Strategies in Europe: Progress report on the follow-up to the 2002 Council resolution Reply to the Commission questionnaire ITALY// europa.eu.int/comm/education/policies/2010/lll_report/lll_sw_en.pdf; prisijungimo laikas: 2009-05-23.
28. Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. liepos 04 d. nutarimas Nr. IX-1700 „Dėl Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų patvirtinimo“// Valstybės žinios. 2003, Nr.71-3216.

acijos visuomenės kūrimo strategija: Lietuva globaliu permainų
2000 (14). P. 9 – 17.

. Švietimas: raida, dabartis. Vilnius: Vilniaus pedagoginis
universitetas.

31. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002 m. vasario 28 d. įsakymas Nr. 315 „Dėl informacijos ir komunikacijos technologijos diegimo švietimo sistemoje programos“ Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001 m. vasario 28 d. nutarimas Nr. 229 „Dėl Lietuvos nacionalinė informacinė visuomenė plėtros koncepcijos patvirtinimo“// Valstybės žinios.

32. Informacinių technologijų diegimo Lietuvos švietimo sistemoje politikos analizė, http://209.85.229.132/search?q=cache:0P6iilWDk-kJ:politika.osf.lt/inf_visuomene/dokumentai/Mokyklos/Isplestine+Santrauka.pdf+Informacini%C5%B3+technologij%C5%B3+diegimo+Lietuvos+%C5%A1vietimo+sistemoje+politikos+analiz%C4%97&cd=2&hl=lt&ct=clnk&gl=lt&client=firefox-a.

33. Numgaudis D. Mokyklų kompiuterizavimo ateitis - virtuali mokymosi aplinka, prieiga per internetą, <http://www.vtv.lt/naujienos/mokykla/mokyklu-kompiuterizavimo-ateitis-virtuali-mokymosi-aplinka.html>, prisijungimo laikas, 2009-05-12.

34. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 15 d. nutarimas Nr. 1176 „Dėl visuotinio kompiuterinio raštingumo programos patvirtinimo“// Valstybės žinios. 2004, Nr.140-5124.

35. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimas Nr. 935 „Dėl Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumento patvirtinimo“// Valstybės žinios. Nr. 88-3999.

36. Ilgalaikė mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategija, prieiga per internetą, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=224097, prisijungimo laikas: 2009-06-13.

37. Telksnys L. Lietuvos informacinės visuomenės kūrimosi uždaviniai// Informacinė visuomenė Lietuvoje: padėtis ir perspektyvos. LMA konferencija, 1999.

38. Mokymosi visą gyvenimą strategija, prieiga per internetą, www.euroguidance.lt/getfile.php?id=27, prisijungimo laikas: 2009-06-16.

39. Zalatorius J. Informacijos visuomenė ir mokymas// Informacijos mokslai, 2000 (13). P. 53–61.

40. Žmogaus socialinės raidos pranešimas // <http://www.un.lt/lit/socraida.htm> ; prisijungimo laikas: 2009-06-27.

41. Aukštasis mokslas, prieiga per internetą, <http://www.stat.gov.lt/lt/news/view/?id=6729>, prisijungimo laikas, 2009-07-12.

orientavimo sistemos sukūrimo Lietuvoje prielaidos, prieiga per
arama/docs/projektai/1.Burokas.ppt,prisijungimo laikas,2009-07-

43. Neformalus švietimas, prieiga per internetą, <http://www.smm.lt/fit/ugdymas/neformalusis.htm>, prisijungimo laikas: 2009-07-15.
44. Žmogaus socialinė raida: samprata ir tendencijos, JTVP/SPG, Vilnius, 1999.
45. Laužackas, R., Tūtlys V., Kučingytė I., Rakutis R., Suaugusių mokymo prieinamumo modeliavimas: subjektyvieji ir objektyvieji veiksniai, prieiga per internetą, http://www.vdu.lt/alearning/2003/I%20Dalis/LT/lauzackas_lt_kalb.doc, prisijungimo laikas, 2009-07-14.
46. Dumčius R. “Mokymasis ir kvalifikacijos tobulinimas, mokymasis visą gyvenimą” ,prieiga per internetą, http://www.smm.lt/es_parama/docs/renginiai/0509/1.2%20Prioritetas%20viesam%20aptarimui%2005%2009.ppt,prisijungimo laikas; 2009-07-14.
47. 2007–2013 metų ES struktūrinės paramos teikiamos galimybės jaunimo mokyklų plėtrai, prieiga per internetą, http://www.smm.lt/es_parama/docs/renginiai/2007-2013_jaunimo_mokykloms.ppt,prisijungimo laikas, 2009-07-14.
48. Lifelong Learning Policy Development Brussels, December 2003 Implementing Lifelong Learning Strategies in Europe: Progress report on the follow-up to the 2002 Council resolution Reply to the Commission questionnaire ITALY//europa.eu.int/comm/education/policies/2010/III_report/III_sw_en.pdf; prisijungimo laikas:2009-07-11.
49. Norkienė I. Elektroninių informacijos išteklių naudojimas// Informacijos mokslai, 2001 (19).p. 31-42.
50. Burneikaitė, N., Jarienė R., Jašinauskas L., Motiejūnienė E., Neseckienė I., Vingelienė S.Informacinių komunikacinių technologijų taikymo ugdymo procese galimybės,prieiga per internetą <http://www.pedagogika.lt/puslapis/knyga.pdf>, prisijungimo laikas,2009-07-18.
51. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 2 d. nutarimas Nr. 935 „Dėl Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumento patvirtinimo“// Valstybės žinios. Nr.88-3999.
52. Darulis R. Europos socialinis fondas: tikslai, finansuojamos sritys, įgyvendinimo Lietuvoje perspektyvos/ Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. – Vilnius, 2002.
53. ES struktūriniai fondai ir jų paramos planavimas Lietuvoje//<http://www.euroverslas.lt/popup2.php?ru>; prisijungimo laikas: 2009-06-21.
54. Želvys R.(1998) Švietimo kaitos Vakarų Europoje pavyzdžiai: reforma Anglijoje ir Skandinavijos šalyse.// Švietimo reformos. Švietimo studijos, T. 4.

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

PRIEDAI

Dokumentas - juridinio ar fizinio asmens veiklos procese užfiksuota informacija, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos (Žin.,1995, Nr. 107-2389; 2004, Nr. 57-1982).

E

E. valdžios projektas - projektas, kuris apima vienos institucijos ar bendrus kelių institucijų telekomunikacijų, informacinių technologijų, teisės aktų rengimo, vadybos ir kitus projektus ir kurio tikslas - perkelti viešųjų paslaugų teikimą į skaitmenines technologijas (Žin., 2003, Nr. 2-54).

Elektroniniai duomenys - faktų, informacijos ar sąvokų pateiktis tokia forma, kuri tinkama tvarkyti informacinėje sistemoje, įskaitant programą, tinkamą tam, kad informacinė sistema atliktų funkciją (Žin., 2003, Nr. 2-54).

Elektroninis parašas - duomenys, kurie įterpiami, prijungiami ar logiškai susiejami su kitais duomenimis pastarųjų autentiškumui patvirtinti ir (ar) pasirašančiam asmeniui identifikuoti (Žin.,2000, Nr. 61-1827).

Elektroninių dokumentų valdymo sistema - įstaigos dokumentų valdymo sistemos dalis, veikianti informacinių technologijų pagrindu, skirta rengti, tvarkyti, apskaityti ir saugoti elektroninius dokumentus (Žin., 2006, Nr. 7 -268).

Elektroninis dienynas– tai specializuota informacinė sistema skirta mokymo įstaigoms. Sistemos pagrindinė paskirtis - pakeisti popierinį dienyną ir pažymių knygeles, padarant jas elektronines.

I

Informacinė sistema - įtaisas arba tarpusavyje sujungtų ar susijusių įtaisų grupė, iš kurių vienas arba daugiau pagal programą automatiiniu būdu tvarko elektroninius duomenis, taip pat kuriuose saugomi, tvarkomi, iš jų išrenkami arba jais perduodami elektroniniai duomenys siekiant juos tvarkyti, panaudoti, apsaugoti ir prižiūrėti (Žin., 2003, Nr. 2-54).

ŠVIETIMO DIEGIMO SITUACIJA IR GALIMYBES MAŽEIKIŲ RAJONE

E K S P E R T O A P K L A U S A

Šiuolaikinės sparčiai besivystančios informacinės komunikacinės technologijos tiesiogiai įtakoja švietimo kaitą, atsiranda nauja, grįsta nūdienos principais, aktualiomis vertybėmis ir siekiamybėmis švietimo sistema. Viena iš informacinės visuomenės vystimosi prielaidų yra **mokymosi visą gyvenimą koncepcija**, kuri remiasi nuostata, jog didžiausia šiuolaikinio žmogaus vertybė yra žinios ir nuolatinis tobulėjimas. Čia pat atsiranda naujos mokymosi priemonės ir metodai, vis plačiau kalbama apie **e-švietimą, e-mokymąsi, nuotolinį mokymąsi**, kurie paremti informacinių komunikacinių technologijų taikomomis naujovėmis. Technologijos tapo prieinamos visiems, nepriklausomai nuo gyvenamos vietos, veiklos srities ar amžiaus, technologijos vis plačiau naudojamos bendrojo lavinimo mokyklose, jų panaudojimo įgūdžiai tampa prielaida tolesniam ir nepertraukiamam besimokančios asmenybės tobulėjimui.

Šios apklausos tikslas – ištirti elektroninio švietimo diegimo situaciją ir plėtros galimybes Mažeikių rajone

Tyrimu siekiama atsakyti į klausimus:

1. Kokia yra elektroninio švietimo diegimo situacija Mažeikių rajone?
2. Kokius teigiamus aspektus galima pažymėti elektroninio diegimo procese, su kokiomis problemomis susiduriama?
3. Ar elektroninio švietimo diegimo procesas Mažeikių rajone yra vykdomas pakankamai aktyviai? Ar yra poreikis spartinti šį procesą?
4. Kokios yra elektroninio švietimo plėtros galimybės Mažeikių rajone?

BENDRI DUOMENYS APIE INFORMANTĄ

.....

(vardas, pavardė)

.....

(pareigos ir patirtis užimamose pareigose (metais))

.....

(institucija)

Pastaba: Prieš eksperto žodinę apklausą yra pateikiamas apklausos lapas-klausimynas, kurio tikslas – įvadas į nagrinėjamo klausimo probleminį lauką.

Šią lapą pažymint tinkamus, Jūsų nuomone, atsakymų variantus.

SAMPRATA	VERTINIMAS
e. švietimas- prioritetingė, valstybės remiama, Lietuvos Respublikos raidos sritis, paremta informacinių technologijų plėtra visuomenėje ir organizacijose, apjungianti: e. mokymąsi, e. paslaugų teikimą, nuotolinį mokymąsi, virtualų mokymąsi, kompiuterinį raštingumą ir kitas sritis.
e. švietimas- informacinių komunikacinių technologijų plėtojimas.
e. švietimas-tai elektroninių technologijų plėtra visuomenėje.

2. Įvertinkite teikiamus elektroninio švietimo privalumus.					
PRIVALUMAI	TIKRAI TAIP	Taip	Nežinau	Ne	TIKRAI NE
Suteikia galimybę žymiai greičiau ir ekonomiškai efektyviau organizuoti visuomenės švietimą	☐	☐	☐	☐	☐
Pasižymi aukštu mobilumu	☐	☐	☐	☐	☐
Mažiau konservatyvus žmogaus veiklos atžvilgiu, nei tradicinis švietimas	☐	☐	☐	☐	☐
Užtikrina efektyvesnį ir šiuolaikiškesnį žinių pasikeitimą	☐	☐	☐	☐	☐
Efektyvi forma įveikti rajono uždaramą	☐	☐	☐	☐	☐
Kuria efektyvią ir darnią, visiems prieinamą ir tęstinę švietimo sistemą, sudarant sąlygas mokytis visą gyvenimą	☐	☐	☐	☐	☐
Užtikrina švietimo sistemos kokybę	☐	☐	☐	☐	☐
Padeda sėkmingai integruotis visuomenėje	☐	☐	☐	☐	☐
Padeda pažinti supančią aplinką	☐	☐	☐	☐	☐
Mažina socialinę, turtinę ir geografinę atskirtį	☐	☐	☐	☐	☐
Padeda plėtoti neįgalių žmonių ar žmonių, turinčių ypatingų poreikių, švietimą	☐	☐	☐	☐	☐
Sudaro galimybę visapusiškai dalyvauti kuriant Žinių visuomenę	☐	☐	☐	☐	☐
Pagerina sąveiką tarp piliečių ir organizacijų	☐	☐	☐	☐	☐
Sumažintų gyventojų nedarbą	☐	☐	☐	☐	☐
Suteiktų gyventojams galimybę patogesniu būdu kelti kvalifikaciją, persikvalifikuoti	☐	☐	☐	☐	☐
Mažintų „protų nutekėjimo“ procesą	☐	☐	☐	☐	☐
Socialiai atskirtoms grupėms sudaro galimybę greičiau integruotis į visuomenę, darbo rinką	☐	☐	☐	☐	☐
Labiau negu tradicinėje auditorijoje stimuliuoja bendrauti studijuojančiuosius tarpusavyje	☐	☐	☐	☐	☐
Kita	☐	☐	☐	☐	☐

Mažeikių rajone diegiant elektroninį švietimą bendrojo lavinimo

	TIKRAI TAIP	Taip	Nežinau	Ne	TIKRAI NE
Nepasirengimas pokyčiams mokymo procese	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankamas mokytojų kompiuterinis raštingumas	☐	☐	☐	☐	☐
Finansinės paramos stoka	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankama informacinių komunikacinių technologijų bazė	☐	☐	☐	☐	☐
Mokytojų neigiamas požiūris elektroninio švietimo diegimui	☐	☐	☐	☐	☐
Mokyklos vadovų neigiamas požiūris elektroninio švietimo diegimui	☐	☐	☐	☐	☐
Institucinės politikos diegiant elektroninį švietimą nebuvimas	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankamai aktyvi savivaldybės politika, per menkai skirianti dėmesio diegiant elektronines naujoves švietime	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankamai aktyvi valstybės švietimo politika, per menkai skatinanti diegti elektronines naujoves švietime	☐	☐	☐	☐	☐
Pokyčių baimė	☐	☐	☐	☐	☐
Asmeninių iniciatyvų stoka	☐	☐	☐	☐	☐
Naudos neįžvelgimas	☐	☐	☐	☐	☐
Per menka gerosios praktikos pavyzdžių sklaida	☐	☐	☐	☐	☐
Institucinė motyvacijos stoka	☐	☐	☐	☐	☐
Kitos dažnai minimos priežastys (laiko trūkumas, asmeninės motyvacijos stoka ir pan.)	☐	☐	☐	☐	☐
Kita	☐	☐	☐	☐	☐

4. Kliūtys, su kuriomis susiduriama Mažeikių rajone diegiant elektroninį švietimą suaugusiųjų švietimo centruose.

Kliūtys	TIKRAI TAIP	Taip	Nežinau	Ne	TIKRAI NE
Nepasirengimas pokyčiams suaugusiųjų švietime	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankamas dėstytojų kompiuterinis raštingumas	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankamas mokymų dalyvių kompiuterinis raštingumas	☐	☐	☐	☐	☐
Finansinės paramos stoka	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankama informacinių komunikacinių technologijų bazė	☐	☐	☐	☐	☐
Mokymų organizatorių neigiamas požiūris elektroninio švietimo diegimui	☐	☐	☐	☐	☐
Vadovų neigiamas požiūris elektroninio švietimo diegimui	☐	☐	☐	☐	☐
Institucinės politikos diegiant elektroninį švietimą nebuvimas	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankamai aktyvi savivaldybės politika, per menkai skirianti dėmesio diegiant elektronines naujoves suaugusiųjų švietime	☐	☐	☐	☐	☐
Nepakankamai aktyvi valstybės švietimo politika, per menkai skatinanti diegti elektronines naujoves suaugusiųjų švietime	☐	☐	☐	☐	☐
Pokyčių baimė	☐	☐	☐	☐	☐
Asmeninių iniciatyvų stoka	☐	☐	☐	☐	☐
Naudos neįžvelgimas	☐	☐	☐	☐	☐
Per menka gerosios praktikos pavyzdžių sklaida	☐	☐	☐	☐	☐
Institucinė motyvacijos stoka	☐	☐	☐	☐	☐
Kitos dažnai minimos priežastys (laiko trūkumas,	☐	☐	☐	☐	☐

	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Dėkojame už atsakymus ir linkime sėkmės interviu metu!
I. TYRIMO SRITIS – ELEKTRONINIO ŠVIETIMO DIEGIMO SITUACIJA

5. Literatūroje pateikiami įvairūs elektroninio švietimo apibrėžimai. Kaip Jūs apibūdintumėte elektroninio švietimo sąvoką? Pirmieji teiginiai, kuriuos norėtumėte pasakyti išgirdus, jog bus kalbama apie elektroninį švietimą.

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

Atsakymas:

--

6. Ar galime teigti, jog elektroninis švietimas sparčiai vystosi Lietuvoje? Jei ne, kokias galėtumėte išskirti pagrindines problemas.

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

Atsakymas:

--

švietimo politika per mažai orientuota į elektroninio
rįškite nuomonę

Komentaras:

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

8. Kodėl egzistuoja netolygus elektroninio švietimo diegimas Lietuvoje? Tyrimai rodo, jog elektroninis švietimas sparčiau diegiamas didesniuose miestuose ar didesnėse organizacijose

Komentaras:

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

9. Kaip vertintumėte e. švietimo diegimo raidą Lietuvoje per pastaruosius tris metus (įvertinkite dešimtbalėje sistemoje)?

1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10

Pagrįškite savo vertinimą.

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

10. Ar galime teigti, jog stebima sparti elektroninio švietimo plėtra Mažeikių rajone? Kodėl taip teigiate?

Komentaras:

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

11. Įvardinkite elektroninio švietimo diegimo Mažeikių rajone pagrindines problemas?

Komentaras:

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

12. Ar Mažeikių rajono savivaldybė siekia kuo plačiau įgyvendinti elektroninį švietimą rajone? Pagrįskite nuomonę.

Komentaras:

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

13. Įvertinkite Mažeikių rajono savivaldybės veiklą elektroninio švietimo srityje.

Teiginys	Taip	Ne
Savivaldybė teikia pakankamai informacijos apie teikiamas e. švietimo paslaugas		
Gyventojams yra teikiama pakankamai e. švietimo paslaugų		
Savivaldybė skiria pakankamai lėšų organizuoti e. švietimo paslaugų teikimą		
Savivaldybė turėtų skatinti mokymo įstaigų prisijungimą prie švietimo portalo		
E. švietimo paslaugų kokybė tiesiogiai įtakoja rajono socialinę raidą		

14. Ar Mažeikių savivaldybė remia vietos bendruomenės kompiuterinio raštingumo mokymą?

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

15. Ar Mažeikių rajono švietimo institucijos (bendrojo lavinimo mokyklos, suaugusiųjų švietimo centrai) pasirengusios (kompiuterizacijos lygis, interneto prieiga, kompiuterinis raštingumas, motyvacija ir pan.) organizuoti elektroninį švietimą? Pagrįskite atsakymą.

Komentaras:

Patikslinimas telefonu:

Atsakymas:

16. Ar Mažeikių rajono gyventojai pasirengę (kompiuterizacijos lygis, interneto prieiga, kompiuterinis raštingumas, motyvacija ir pan.) naudotis elektroninio švietimo paslaugomis?

Komentaras:

Patikslinimas telefonu:

17. Kokioms socialinėms grupėms (mokiniam, dirbantiems, bedarbiams) elektroninio švietimo paslaugos būtų reikalingiausios? Kodėl?

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

Atsakymas:

--

18. Ar Mažeikių rajone teikiamos gyventojams šios paslaugos ir galimybės:

kompiuterinio raštingumo elektroniniai mokymai
darbo su įvairių institucijų (Sodra, Darbo birža, VMĮ ir kt.) informacinėmis sistemomis
elektroniniai mokymai
veikia III-ojo amžiaus e.universitetas (universitetas vyresniojo amžiaus žmonėms)
virtualios bibliotekos paslaugos
savivaldybės organizuojami elektroniniai forumai (diskusijos)
mokymo(si) galimybių ir naujienų sklaida elektroninėmis priemonėmis
naujienų prenumerata el. paštu.
konsultavimosi internetu galimybė
iniciatyvų, idėjų, išradimų sklaidos ir pristatymo galimybės elektroninėje erdvėje
kita

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

II. TYRIMO SRITIS – ELEKTRONINIO ŠVIETIMO PLĖTROS GALIMYBĖS

19. Ar Mažeikių rajono švietimo institucijose yra pakankamas kompiuterizacijos lygis, galintis užtikrinti elektroninio švietimo plėtrą? Gal galėtumėte detalizuoti Jūsų institucijos kompiuterizacijos lygį skaičiais.

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

Atsakymas:

--

20. Ar Mažeikių rajono savivaldybė skiria pakankamai lėšų elektroninio švietimo plėtrai rajone?

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

21. Ar Mažeikių rajone vykdomi projektai susiję su elektroninio švietimo vystymu ir plėtra? Jei taip, kokie projektai buvo įgyvendinti ir kokie įgyvendinami dabartiniu metu? Kokie projektai šioje srityje vykdomi Jūsų institucijoje?

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

Atsakymas:

--

22. Kaip manote, ar bendrojo lavinimo mokyklos neturėtų tapti edukaciniais centrais bendruomenei, palaipsniui vis daugiau mokymų organizuodamos elektroninėje erdvėje?

Komentaras:

--

Patikslinimas telefonu:

--

Atsakymas:

--

23. Ar gautos lėšos iš ES struktūrinių fondų, paskatintų e. švietimo paslaugų teikimo plėtrą rajone?

Taip

Ne

--	--	--

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

--

Patikslinimas telefonu:

--

Atsakymas:

--